1

Cei doi turişti polonezi, pe care-i învăţasem scăldatul în nisip, plecaseră în ultima noapte de august, achitându-şi în grabă nota de plată la hotel şi lăsându-i domnului Remus trei bancnote de câte un dolar, semn că ceea ce văzuse nu trebuia povestit. Pentru acest bacşiş dezonorant, domnul Remus ne-a povestit mâhnit tot ce văzuse: doi polonezi tăcuţi, aruncându-şi bagajele în Fiatul lor nenorocit şi plecând, fără niciun cuvânt de rămas-bun. Recepţionerul-şef ne-a arătat cele trei bancnote murdare. Nu erau false, le-a verificat şi Luiza. Apoi ne întreabă îngrijorat:

„Nu cumva nu le-a plăcut mâncarea?”, dar acela şi meniu – cartofi prăjiţi cu friptură de pui, salată de castraveţi cu oţet, citronadă şi savarine – a fost şi anul trecut.

„Nu cumva n-au mai suportat confortul?”, dar în ultimii patru ani, câte o lună încheiată, cei doi polonezi suportaseră confortul singurului hotel de pe coastă, fără să reclame măcar o dată.

„Nu s-au plictisit de romăncele noastre?”

Nu se plictisiseră! l-a asigurat Luiza.

„Nu cumva…” presimţeam că întrebările recepţionerului-şef vor degenera în supoziţii aberante:

„… i-aţi jefuit în timp ce se scăldau în nisip?” Sora mea l-a făcut papagal tuberculos (domnul Remus a râs) şi de atunci am renunţat să mai cercetăm cauzele misterioasei plecări a singurilor turişti străini ce-şi petreceau vacanţa pe plaja noastră. Mama a făcut curat în camera lor, fără să descopere ceva deosebit: sticle goale de votcă, două deodorante de-ale lor ce miroseau urât, un săpun rusesc nefolosit, pe care mama l-a adus acasă cu voia domnului Remus, şi multe pachete de ţigări mototolite.

După plecarea celor doi polonezi, timp de trei zile, deşi fusese vreme frumoasă şi am fi putut să câştigăm ceva bani, n-am avut chef să ne scăldăm în nisip. Eu am citit reviste pe terasa hotelului, iar sora mea a hoinărit prin

discotecile mizerabile ale oraşul nostru, împreună cu grupul de rockeri, bişniţari şi minijupiste. Cu ei a mers şi Cristina.

Aventurile Luizei o enervau cel mai tare pe mama, dar nu pentru că sora mea lipsea de-acasă câte patru-cinci nopţi la rând, oferind domnişoarei Puşa prilejul să răspândească tot felul de bârfe prin oraş.

Nu aceste lucruri o enervau pe mama. În loc să-l ajutăm pe tata la culesul roşiilor, la ferma care aparţinea unei societăţi pe acţiuni şi care plătea avantajos munca zilierilor, noi preferam să pierdem timpul. Şi cum timpul înseamnă bani... Tata se întorcea în fiecare zi cu câteva sute de lei şi trei-patru roşii mari, dosite în buzunarele salopetei. Numai tata şi mama mâncau salata de roşii. Cu banii câştigaţi, Luiza ar fi putut să-şi acopere cheltuielile de transport până la Bucureşti şi să-şi plătească pe două luni cazarea în căminul studenţesc, asta în cazul în care ar fi muncit toată vara la fermă, socotise tata şi-i amintea zilnic mamei pentru ca, la rândul ei, ea să ne spună nouă. Tata nu avea curajul să ne dezvăluie direct aceste calcule, dar de timiditatea lui vă veţi convinge mai târziu.

Faptul că, în toamnă, sora mea se pregătea să repete anul al doilea al Facultaţii de Drept, urmare a unor probleme neclare şi asupra cărora păstra o tăcere enervantă, crease în familia noastră, firește, o anumită tensiune. Domnişoara Puşa era convinsă că Luiza făcea politică de stânga în facultate şi repetenţia era doar un avertisment.

Mama a sfătuit-o pe sora mea, în repetate rânduri, să înceteze cu scăldatul în nisip, că pe seama acestei prostii îi ies tot felul de vorbe, să pună mâna pe carte, în curând începe şcoala, alţi bani cheltuiţi, şi trebuie să-ţi faci o diplomă, că tare greu se câştigă în ziua de azi o bucată de pâine... De obicei, Luiza îi răspundea răsturnând taburetul de bucătărie şi ţipa că s-a săturat să i se mai facă morală idioată, că nu are nevoie de intermediar (mama) pentru a înţelege vorbele unuia (tata) care ne scoate ochii pentru că ne-a crescut, ne-a trecut prin şcoli, ne-a întreţinut şi ne

întreţine pe banii lui, foarte bine, o să-mi vină şi mie rândul să vă plătesc toate datoriile, până la ultimul leu, voi nu ne iubiţi! Pricepi? Nu ne iubiţi, încheia tranşat Luiza şi sea în camera ei. Mama ridica taburetul şi începea să plângă. Dincolo, în sufragerie, dormea sau se uita la televizor tata care, fireşte, auzea ţipetele fiicei sale, dar nu îndrăznea să iasă şi să-i cârpească o pereche de palme.

— De ce există atâta răutate în casa noastră, îşi frământa mama mâinile sub prosopul de şters vase. Toată viaţa mea am vrut să fie linişte, să fie bine…

Aşa vorbea mama. Nu reuşeam s-o opresc. Mama pornea ca o barcă fără vâsle pe valul amintirilor, rememorând cu voce tare scene din tinereţea-i risipită în căutarea unei slujbe, bătăile încasate de la tata pe care-l spăla, îl hrănea, îl culca, îl trezea, îi umplea sufertaşul şi tata pleca la şantier, la vapoarele lui construite conform planurilor cincinale. Treizeci şi cinci de ani… cum a trecut vremea! Ştiam câte chiuretaje făcuse mama şi cum fusese ameninţată:

„Dacă nu faci copii, să-ţi legi un pietroi de gât şi să te arunci în mare!” Şi ne-am născut noi.

Prin bunăvoinţa domnului Remus, mama lucra la hotel cu jumătate de normă, ca femeie de serviciu. Nu avea mult de lucru. În timpul iernii, hotelul cu două etaje era închis. Vara, hotelul era ocupat doar pe jumătate şi domnul Remus o chema pe mama la începutul fiecărei săptămâni să spele lenjeria la maşina automată, să şteargă praful prin camere, să mături holurile, să spele un covor pe care vomase un client beat sau lovit de insolaţie. Tata nu fusese de acord cu acest serviciu.

Domnul Remus îmi propusese şi mie un post de hamal, să descarc şi să încarc navetele cu băuturi pentru barul hotelului, dar mama s-a opus.

Barca amintirilor eşua repede. Mama se resemna, spălând vasele din chiuvetă. Apoi, îşi lipea urechea de peretele unde era montat aragazul, să audă ce făcea Luiza. Nu se auzea niciun zgomot. Camera Luizei era aidoma uneia aparţinând căminelor de nefamilişti: pereţii tapetaţi

cu afişele vedetelor preferate din muzica disco şi rock, poze decupate din Cinema şi Playboy, reclame şi abţibilduri lipite pe dulapul de haine, scrumiere murdare, uitate pe sub reviste şi cărţi răvăşite în pat, mocheta pătată de cafea, cutii de conserve şi sticle goale de Coca-Cola… Asta nu e fată, bombănea tata care nu putea să intre în cameră, pentru că într-o zi Luiza chemase un gealat din gaşca ei de rockeri, bişniţari şi minijupiste, care montase în uşă o yală solidă.

Tata n-a îndrăznit să spargă uşa, deşi a înjurat-o, l-a auzit şi doamna Puşa. Mama intra de două ori pe lună, să-i facă curat. Eram singurul din familie care putea să intre aici, aveam şi cheie. De câteva ori am dormit şi în patul Luizei, dar am visat urât. Peste toată dezordinea încăperii plutea un parfum ciudat, pe care nu-l mai întâlnisem. Hainele, cărţile, papucii, până şi pieptenele surorii mele miroseau la fel, un parfum imposibil de întâlnit sau de găsit, pentru că răscolisem printre deodorante, creme, sticluţe şi nu-i descoperisem proveniența. Şi mama îl remarcase încă de când o născuse. Nimeni din familia noastră nu mirosea ca Luiza. Dar nici ea nu ştia cum miroase.

După astfel de izbucniri violente, dacă aş fi intrat în camera Luizei aş fi trezit-o din somn (sunt sigur că se prefăcea), spunându-i că s-a purtat urât cu mama, că aşa cum sunt, ei sunt părinţii noştri, alţii nu avem, Luiza s-ar fi întors şi cu ochii închişi mi-ar fi aruncat:

„Impotentule!” Apoi şi-ar fi ascuns în pernă hohotele de râs. O singură dată îndurasem această umilinţă şi de atunci n-am mai îndrăznit să-i fac reproşuri. Luiza visase cândva să ajungă o cântăreaţă de muzic a rock. Avea voce de ţipat în microfon. În ultima clasă de liceu, câştigase un concurs de interpretare, fază locală. Sărbătorisem evenimentul între noi: Luiza, Marius şi eu, pe plajă toată noaptea. Fratele meu s-a îmbătat. Eu am fumat pentru prima dată Marlboro. Şi Luiza, cherchelită, ne-a povestit, repetându-se, cum fusese: cum cântase (deşi ne numărasem printre spectatorii plătitori), ce cuvinte de

felicitare îi adresase în particular preşedinta juriului, o cântăreaţă celebră din Bucure şti care-şi petrecea concediul pe coasta noastră, ce flori primise de la admiratori, aplauze… Luiza adormise pe plajă.

Cheltuise toţi banii de premiu pe ţigări şi băutură, deşi mama o sfătuise să-i pună la C.E.C. Diploma o aruncase la căldarea cu gunoi.

Mama a salvat-o şi a ascuns-o în punga ei cu amintiri. După acest succes, Luiza se hotărâse să dea la Conservator, dar tata i-a spus mamei că nu va întreţine pe banii lui o artistă. Domnişoara Puşa a contestat reuşita Luizei: se culcase cu un membru al juriului, un compozitor tânăr, de mâna a doua, şi de aceea câştigase marele premiu. În acel an, Luiza n-a dat la nicio facultate. Tata spera că o va angaja la Şantierul Naval ca desenator tehnic. De la un concurs desfăşurat la Bucureşti, Luiza s-a întors cu o menţiune. Mi-a arătat diploma şi apoi a mototolit-o (mama a recuperat-o de la gunoi). După acel concurs, n-am mai auzit-o cântând sau vorbind cu însufleţire despre muzică.

Domnişoara Puşa m-a oprit pe scara blocului:

„Vezi că nu i-a mers figura acolo?” Tot de la vecina noastră am aflat că domnul Remus îi propusese Luizei să-şi facă o formaţie de rock şi să cânte în restaurantul hotelului, dar sora mea l-a refuzat. După trei ani, fără eforturi deosebite, Luiza a reuşit la Drept. În tot acest timp, sora mea a preferat aventurile cu grupul de rockeri, bişniţari şi minijupiste. Colindau discotecile, mâncau şi dormeau în vagoanele din gară, pe plajă, cântau pe stradă, în cinematografe, nu le lipseau sticlele de votcă. Astfel de experienţe se terminau fie cu bătăi între ei şi ţiganii care se dădeau la fetele din grup, fie fără niciun motiv, grupul se risipea din plictiseală.

Cristina cânta la pian. Deşi picase de trei ori la Conservator, toată lumea era convinsă că va ajunge o stea, mai ceva ca Dan Grigore. Tatăl ei era contabil la Bancă, iar maică-sa era directoare la Abator. Cristina era curtată de mulţi băieţi. O dată, a fost pe punctul de a se mărita cu un

ofiţer de marină comercială, îmi şoptise domnişoara Puşa, dar tipul a dispărut într-o catastrofă navală, un submarin britanic lovise nava logodnicului şi povestea de dragoste s-a terminat, nici doliu n-a purtat Cristinuţa! oftase vecina noastră. Luiza şi Cristina erau bune prietene. Sora mea îi lipise poza, alb-negru, între un afiş cu Madonna şi unul cu Samantha Fox. Cristina ne trecuse pragul casei de două ori. A doua oară, a făcut cunoştinţă cu Marius şi mama a servit-o cu dulceaţă de vişine.

Dacă aş fi intrat în sufragerie, să-i spun tatălui meu că a doua zi am să merg la fermă, că n-are rost să-i reproşeze mamei, zi de zi, lucruri pe care ar putea să ni le spună direct, că vom ajunge şi noi la banul nostru, Luiza o să ajungă juristă şi o să se mărite, că Marius se descurcă şi fără noi, că nu trebuia să înlocuiască becurile de 60 de waţi din la baie, hol şi sufragerie cu becuri de lanternă, lumina lor ne afectează vederea, dacă i-aş fi spus toate acestea, tata mi-ar fi aruncat o privire grea:

„Ofticosule! Asta e casa mea!”

Avea dreptate, era casa lui.

2

Domnul Remus aflase că cei doi polonezi învăţaseră scăldatul în nisip fără să ne plătească măcar un leu. Oricum, pe pariuri, îi golisem de ceva bani. Luizei i se făcuse milă de ei:

„Gândeşte-te că la începutul verii, când nisipul se dezgheaţă, Lolek şi Bolek (aşa îi poreclisem pe polonezi) vor ieşi, să zicem pe undeva pe coasta Mării Baltice şi se vor scălda în nisip sub privirile uluite ale compatrioţilor. Îţi dai seama? Când vor fi întrebaţi de unde ştiu această chestie, vor pronunţa numele meu şi numele tău!” Domnul Remus ne-a descurajat:

„Mişcarea sindicală a polonezilor este foarte puternică şi datorită acestui fapt, dacă cei doi sunt sindicalişti (lucru de care nu ne interesaserăm), conducerea sindicatelor îi va obliga să le împărtăşească secretul vostru. S-ar putea ca la ora actuală, polonezii să fi brevetat scăldatul în nisip, să aibă chiar o şcoală şi să

exporte sistematic metoda voastră". Luiza a râs, hai că vorbeşti tâmpenii, Rémy!

După prima aventură de la plecarea polonezilor, Luiza a stat în camera ei două zile. A apărut morocănoasă pe terasa hotelului. Mi-a smuls din mână revista pe care o citeam (de parcă i-o furasem) şi a cerut ospătarului o cafea. Şi-a aprins o ţigară şi până nu i s-a adus cafeaua, nu şi-a ridicat privirea din revistă. Domnul Remus s-a aşezat la masa noastră, fără zgomot, ca un motan.

— Ai învăţat să înoţi, Rémy, întrebă Luiza aruncând revista pe masă.

Recepţionerul-şef era singurul bărbat de pe coastă care nu ştia să înoate. La aproape şaizeci de ani (niciodată nu-l auzisem declarându-şi vârsta), nu fusese văzut intrând în apa mării, nici măcar până la glezne să-şi răcorească picioarele mereu încinse de ghetele sale negre, lustruite, cu şireturi, purtate pe orice vreme.

Domnişoara Puşa susţinea că bătrânul este sărit de trei sferturi de secol şi se poartă ca un papiţoi de treizeci de ani: îşi vopseşte părul într-un castaniu ce nu se potriveşte deloc cu ochii săi lăcrimoşi, de gâscă, poartă costume de ginerică, la două rânduri, cămăşi cu dunguliţe şi pijamale cu floricele, ca homosexualii. Şi, mai mult decât atât, cântă Internaţionala în baie! Omul ăsta este duşmanul meu de moarte!", repeta vecina noastră de câte ori avea ocazia. În tinereţe, când domnul Remus era doar un prăpădit de funcţionar în administrat

¸i¨Şantierului Naval, îşi amintea furioasă vecina noastră, se îndrăgostise de o sirenă... Într-o noapte, domnişoara l-a văzut gol-goluţ, zbenguindu-se pe plajă şi înotând cu lighioana mării în larg. A fost mare amor între ei! Dacă nu crezi, mă provocase Puşa, întreabă-l pe taică-tu! Din păcate, sirena a fost mâncată de echipajul unui cargou bulgăresc, care a pescuit-o din greşeală şi amorul s-a prăpădit. De atunci, nicio femeie n-a mai dat pe el doi bani. Boşorogul ăsta vă păcăleşte, ştie să înoate foarte bine, dar urăşte marea!

Pentru noi era clar că domnul Remus avea aceeaşi

vârstă cu tata, nu ştia să înoate şi fusese însurat, o singură dată cu o femeie foarte frumoasă care-l părăsise după doi ani de căsnicie. Ne-a spus mama şi noi am crezut-o.

Domnul Remus privi visător, prefăcându-se că n-a auzitântrebarea.

Luiza îşi rezemă coatele de masă şi, ţinându-şi tâmplele între pumni, îmi spuse:

— Plouă în casa noastră.

Recepţionerul-şef râse, un chiţăit de şoarece. Luiza izbucni în hohote, uitându-se numai la mine. Turiştii se zbenguiau în apă. Toamna va veni curând şi coasta va rămâne pustie. Am început şi eu să râd.

Râdeam toţi trei.

— Tu ai înţeles ce ţi-am spus? Du-te la maică-ta, că plouă în casa noastră, îmi porunci serioasă Luiza. Are nevoie de tine.

Mi-am strâns revistele, l-am salutat pe domnul Remus şi-am plecat spre casă. Putea să găsească un alt motiv ca să rămână singură cu domnul Remus. Aberaţia, dar mai ales tonul pe care-l folosise mă umiliseră.

Blocul nostru avea opt etaje. Era ultimul din şirul de blocuri de la marginea oraşului şi se găsea la o sută de metri de mare. Tata îl primise în urmă cu treizeci de ani, de la Şantierul Naval. Aveam un apartament cu trei camere, la etajul patru. Mama îmi povestise că Luiza învăţase să înoate înainte să vorbească. Marius a fost şi mai isteţ, el a învăţat întâi să înoate, apoi să meargă. Eu amânvăţat înotul la zece ani. Luiza şi cu Marius ieşeau din bloc, alergau pe nisip, se aruncau în apă şi înotau în larg. Băteau apa şi se întorceau. De la ei nu se auzea cum tata o bătea pe mama. Domnişoara Puşa auzea totul. După moartea lui Dej, se zice că locatarii din bloc, rând pe rând, au început să se mute în blocurile construite în centrul oraşului.

Când Marius a terminat facultatea, chiar în zilele Olimpiadei de la Los Angeles, blocul a rămas aproape pustiu, nici măcar ţiganii nu sau mutat în apartamentele goale, din cauza coloniilor de şobolani, a ţânţarilor care nu

puteau fi stârpiţi nici cu cel mai bun spray rusesc, a subsolului inundat şi plin de coropişniţe, care se înmulţeau şi iarna.

În blocul cu o singură scară şi liftul demontat, cu balcoanele mâncate de vânturi, mai rămăseseră vreo cincisprezece persoane, majoritatea pensionari resemnaţi.

„Cu blocul nostru începe ţara noastră, dacă vii dinspre mare!”, se mândrea tata, când era bine dispus. În spatele acestuia, la vreo patru sute de metri, au fost construite alte blocuri, dar cu patru etaje.

De fapt, de acolo începe oraşul nostru. Blocurile sunt înconjurate de spaţii verzi, bineîntreţinute. Demult, se lansase zvonul că noi, locatarii blocului construit atât de aproape de mare, aveam şansa în zilele senine să vedem ţărmurile Turciei. Nu era adevărat. Timp de doi ani am fost obligaţi să-i convingem pe concetăţenii noştri veniţi în vacanţă că Turcia nu se vede nici cu luneta în infraroşu, chiar dacă te cocoţi pe acoperiş. Domnişoara Puşa a încercat să-i descurajeze pe oameni, instalându-se la intrarea în bloc şi cerând o taxă mai mare decât costul unui bilet de cinema. N-a reuşit să le tempereze curiozitatea. Oamenii plăteau oricât ca să urce pe bloc şi să vadă Turcia. După mai multe ore de căutări pe orizontul pustiu, curioşii coborau dezamăgiţi, cu lacrimi în ochi. Ideea că Turcia s-ar vedea de la noi se păstrează şi astăzi, dar nimeni nu se mai oboseşte să urce opt etaje pe scările murdare.

În decursul anilor, tata a întocmit numeroase memorii, semnate de locatarii rămaşi şi le-a înaintat Primăriei, prin care cerea trimiterea unor specialişti care să verifice la faţa locului situaţia şi să întocmească planuri de reparaţii şi consolidare a blocului. Nu a primit niciun răspuns, păcat de banii cheltuiţi pe hârtie! Doar un arhitect bărbos a sosit la sfârşitul unei ierni, s-a uitat la bloc, l-a înconjurat de câteva ori, şi-a aprins pipa, s-a urcat pe bloc, deşi domnişoara Puşa l-a avertizat că nu se vede Turcia, apoi a coborât. Arhitectul, mic de statură, n-avea habar de vreun memoriu. La despărţire, i-a spus vecinei

noastre că, nu peste multă vreme, vor veni specialiştii şi vor reteza blocul de la etajul patru în sus.

„Inclusiv?” A tresărit Puşa.

„Nu!” A pufăit din pipă arhitectul şi a plecat cu primul tren spre Bucureşti. Normal ar fi fost ca domnişoara Puşa să se bucure, iată, Statul avea grijă să-i dea alt apartament într-o zonă mai bună a oraşului, dar vecina de la etajul cinci s-a dezlănţuit într-o serie de blesteme, ameninţări şi înjurături, toate fără adresă, dovedindu-ne contrariul:

„Aici e casa mea. Eu nu plec!” Hotărârea o repeta fiecărui om care-i ieşea în cale.

Speriată şi ea de operaţiunea anunţată, mama a încercat să strângă covoarele din casă şi să facă provizii de alimente.

„Ai îmbătrânit!”, a spus tata. Mama şi-a revenit vinovată. A vopsit lemnăria, a decamuflat ferestrele, a spălat mozaicul cu petrosin, a pus plase noi contra ţânţarilor. Arhitectul n-a mai apărut, iar noi am intrat într-o altă primăvară.

În drum spre casă, m-am oprit să beau o citronadă la singurul chioşc de pe plajă. Apoi m-am aşezat în nisip, lângă o umbrelă uriaşă, galbenă, purtând reclama Camel. N-o mai văzusem până atunci. Sub umbrelă, o pereche de şlapi, un sac de pânză albastră, un tricou roz aruncat peste o fustă, o carte groasă, cu coperte din carton. Cristina era în apă. Turiştii se retrăgeau la masă. În alţi ani, pe o astfel de vreme, stăteamân casă cu geamurile închise din cauza gălăgiei de pe plajă.

O circulară a Primăriei, dată cu ani în urmă, interzicea locatarilor din blocul nostru să închirieze camere turiştilor. Acum, printre şobolani şi coropişniţe, şi dacă l-ai fi plătit, niciun turist n-ar fi îndrăznit să ocupe un apartament părăsit. Firmele particulare de turism nu se îngrămădeau pe coasta noastră. Ce să vadă turistul? O plajă lungă de un kilometru, neîngrijită, un hotel urât, cu două etaje, în dreptul căruia zace epava cargoului. În mijlocul plajei sunt improvizate două chioşcuri din tablă

unde se vând răcoritoare, dulciuri şi articole de sezon, iar în celălalt capăt, blocul nostru. Lume puţină, săracă, sindicali şti veniţi pe bilete cumpărate sau cu reduceri la începutul anului, tineri dornici să facă o baie în mare şi să plece. Nici hotelul nu mai este o afacere. Domnul Remus făcuse afaceri bune în trecut, cu plasarea turiştilor la particulari. Se vorbea prin oraş că ar fi milionar în dolari.

În primul rând, s-a apărat bătrânul, hotelul este proprietatea statului, construit de nişte brigadieri care munciseră la Transfăgărăşan şi se odihniseră timp de trei luni pe coasta noastră. Erau băieţi veseli. În acest concediu de odihnă, ei ridicaseră două etaje şi-au plecat pe alt şantier din ţară. Nu s-au mai întors să-l termine. Noroc că-i improvizaser a un acoperiş. Dacă brigadierii ar fi avut concediu mai lung, hotelul ar fi avut opt etaje, ca şi blocul vostru, se lăuda domnul Remus, şi aer condiţionat, piscină acoperită şi alte facilitaţi! În al doilea rând, îşi continuase ideea bătrânul, eu sunt angajatul statului, am salariu fix, ce pică ştiţi şi voi! Cât despre plasamentele făcute cândva, au fost legale, impozitate şi am făcut ceva bani, puşi la C.E.C., dar vă jur, nu sunt milionar în dolari! Şi noi l-am crezut.

Aş fi vrut să mai beau o citronadă, dar nu mai aveam bani.

— Bună! mă salută Cristina, în picioare, sub umbrelă.

I-am răspuns la salut şi m-am tras la umbră. Se ştergea cu un prosop moale, marcă străină. Ce reviste mai citeşti?... Tot din astea?

Se apleacă să le descopere. Cristina avea un costum de baie din două piese, cum se spune, foarte scump. Şi-a scos casca de pe cap şi a rămas zburlită ca o vrăjitoare. Îmi arătă limba, să mă sperie. Apoi îmi povesti cum se distrase cu gaşca de rockeri, bişniţari şi minijupiste. Ajunseseră la depoul de tramvaie. L-au mituit pe paznic cu o sticlă de votcă şi au năvălit în „Foarfecă”. Ce-i aia? Nu ştii? Au cântat, au dansat şi pe la unu noaptea au pornit

„Foarfeca”. A fost o nebunie! Paznicul a rămas beat mort, ei urlau şi conduceau tramvaiul aiurea. Ne-am

plimbat prin tot oraşul, îţi dai seama? Să te plimbi cu tramvaiul pe străzi pustii, să nu opreşti la semafoare, să accelerezi când vrei, să... Prostii, am descurajat-o. Ai dreptate! începu să se îmbrace. Continuă: când am terminat băutura, am jucat un joc. Pe bune! Cine face turul oraşuluinfără să se oprească, în cel mai scurt timp, i se va îndeplini dorinţa pusă în gând. Ştii cine a câştigat? Luiza! De unde ştii? Ţi-a spus! Nu! Ei, nu! Jur! A câştigat pentru că a băut cel mai puţin dintre noi, iar cel care a cronometrat-o era beat turtă. Şi care i-a fost dorinţa? Nu ştiu, că nu ne-a spus-o. Tu ce dorinţa ţi-ai pus? Băusem cam mult şi am uitat-o şi oricum, numai dorinţa celui care câştigă se îndeplineşte. De ce? Pentru că aşa e jocul! Ce tâmpenie! Dacă erai cu noi, ce dorinţă ţi-ai fi pus?... Să ajung milionar. Zău? a râs Cristina. Ştii, când am făcut turul oraşului, acolo, în cabină, am avut senzaţia că zbor. Erai beată. Nu, nu! Şi Luiza, şi Boby au avut aceeaşi senzaţie. Cine-i Boby?

Un tip haios. A terminat agronomia în Bucureşti şi caută de lucru în oraş. Îi place la nebunie Metalica şi zice că seamăn cu Madonna.

Sunteţi nebuni, o să daţi de belea într-o zi. Pe la cinci dimineaţa ne-a prins Postolache. Era de serviciu în intersecţie. Ne-a făcut scandal, a trezit tot oraşul. Nu mai aveam băutură să-i în gură. L-am vrăjit vreo două ore, ca să nu ne amendeze. Băieţii au dus „Foarfeca” la depou.

Am ajutat-o pe Cristina să strângă umbrela Camel.

— Bem un suc? m-a invitat şi am acceptat.

L-am băut rezemat de umbrela pe care mi-o dăduse s-o i-o ţin. Nu m-a rugat, dar amânţeles că puteam s-o conduc acasă. Cristina locuia în centrul oraşului, într-o vilă cu etaj. Sorbea fără grabă citronada.

— Îmi vinzi pălăria?

Fusese a lui Marius, acum era a mea şi începuse să se destrame.

O purtam toată vara, iar la sfârşitul sezonului o aruncam sub pat.

Mi-am descoperit capul, uitându-mă amuzat la

pălărie.

— Îţi dau cinci mii de lei!

Cu aceşti bani puteam să-mi fac un abonament pe un an la cea mai importantă revistă literară din ţară.

— Nu pot... Îmi poartă noroc.

— Tu, care citeşti atâta, ai nevoie de noroc?

Mi-am pus-o pe creştet. Pe drum, Cristina mi-a povestit un film văzut la video, pe o casetă împrumutată de la un prieten. Un film poliţist, o prostie americană. Apoi mi-a spus că are oră la dentist şi a intrat în tot felul de amănunte stomatologice care nu mă interesau. O pianistă trebuie să aibă o dantura bună, să rupă corzile pianului! Şi-a strâns cartea în braţe în faţa vilei.

— Ştii că vă plouă în casă?

— De unde ai aflat? De la Luiza?

— Toată lumea ştie! a zâmbit şi mi-a cerut umbrela Camel. Data viitoare să vii cu noi, să vezi ce super este!

Am dat din cap: bine! Mi-a reamintit că este dispusă să negocieze preţul pălăriei, cât cer, atât îmi dă.

— Şi nu vrei să afli ce dorinţă mi-am pus în gând? Să nasc un băiat în tramvai, în drum spre maternitate, a râs că Luiza şi a intrat în curte.

Strada Cristinei, străjuită de castani bătrâni, era singura din oraş pe care nu făcusem muncă patriotică. Sora mea chiulea sistematic de la muncile patriotice, motiv pentru care nu avusese de-a lungul anilor de liceu mai mult de nota şapte la purtare. Mă îndemna să chiulesc şi eu. În schimb, Marius plantase mulţi plopi prin oraş, poate de aceea fusese premiat în fiecare an şi şef de promoţie la facultate.

Cu tramvaiul aş fi ajuns acasă mai repede, dar am preferat să mă întorc pe jos. În intersecţia din centrul oraşului, sergentul-major Grigore Postolache dirija circulaţia.

„Dacă ar trece peste Grigore, săracul, o basculantă cu ciment, s-ar ridica de pe caldarâm, şi-ar scutura uniforma de praf şi-ar continua să vadă de mersul circulaţiei”, repeta domnişoară Puşa, ori de câte ori afla

din ziare că în Coreea de Sud poliţiştii au intervenit cu gaze lacrimogene împotriva studenţilor zurbagii.

Cariera poliţistului, ajuns la vârsta de cinzeci de ani, începuse în satul Stăncuţa de Sus, unde reuşise o ispravă necunoscută editorilor „Cărţii Recordurilor”: niciun accident de circulaţie pe raza localităţii, motiv pentru care, după zece ani de activitate în praful şi noroiul ogoarelor, printre înjurăturile tractoriştilor, mereu atent ca puţinii cai înhămaţi la căruţele ţăranilor să nu cadă victime combinelor ce se foiau pe şosele în toiul campaniilor agricole, deci, după zece ani, Grigore Postolache a fost transferat la Bucureşti. A luat în primire zona Podului Grant şi, spre uimirea colegilor de breaslă, a stabilit un alt record: cel mai mare număr de amenzi acordate automobiliştilor într-un an. Cifra exactă n-o ştie nici Grigore. Toate acestea mi-au fost povestite de domnişoara Puşa. Vigilenţa i-a fost fatală însă într-o zi când a oprit o maşină neagră cu număr galben care trecuse pe roşu.

Suportând înjurăturile şoferului, sergentul-major a întocmit procesul-verbal şi i-a ridicat carnetul de conducere. După două zile, Grigore Postolache a aflat că i se pregătiseră formele de transfer într-un sat din nordul Moldovei. Atunci, a rupt în bucăţi carnetul de conducere ridicat de la şoferul maşinii negre cu număr galben şi şi-a făcut valiza.

A fost rechemat la Bucureşti după opt ani de dirijat circulaţia în acel sat moldovean. Nu i s-a mai dat zona Podului Grant, ci Piaţa Romană. După decembrie ’89, a fost expediat încă o dată în acelaşi sat fără drumuri asfaltate din nordul Moldovei. Acolo a stat doar un an şi apoi a fost transferat în oraşul nostru. Deşi se află la noi de numai doi ani, sergentul-major Grigore Postolache poate concura la titlul de cel mai popular cetăţean al oraşului, susţine domnişoara Puşa. Domnul Remus îl consideră pe poliţist drept cel mai corupt agent de circulaţie din ţară.

Acasă, am găsit-o pe mama în sufragerie, uitându-se încremenită la tavan. Când m-a văzut, domnişoara Puşa s-a simţit obligată să-mi explice:

— Şi s-a convins mă-ta că nu am ţevile sparte şi garniturile sunt bune. Apartamentele de sus, toată lumea ştie, sunt goale. Vă rog! Eu nu plătesc nicio reparaţie, dar trebuie chemat instalatorul, că aşa nu puteţi trăi.

Singurul nostru covor persan din sufragerie era întins pe balcon, la uscat. În mijlocul camerei se afla un lighean cu apă. Mama aşează în locul lui o căldare şi conţinutul ligheanului îl vărsă în veceu. Domnişoara Puşa zăbovi câteva clipe cu privirea în tavan, apoi repetă:

„Aşa nu mai puteţi trăi, mă duc să chem instalatorul!” şi trânti uşa de la intrare.

— M-am săturat, oftă mama, ştergându-şi mâinile de şervetul de vase.

Din tavan, la un metru de lustră, curgea limpede un fir subţire de apă, de parcă acolo, sus, cineva ar fi deschis un robinet. M-am urcat pe scaun şi am încercat cu vârful degetului să opresc şuvoiul. Apa îmi curgea printre degete. Nu mirosea ca apa de la robinetele noastre pe care, uneori, mama o fierbea înainte s-o bem. Firul de apă avea presiune şi cădea direct în căldare. Pe tavan se făcuse o pată cât fisa de cinci lei. După o oră, timpân care mama a schimbat ligheanul cu căldarea de vreo cincisprezece ori, a sosit tata de la fermă, cu o pungă din plastic plină cu roşii. Sub braţ avea un pepene. Mama i-a explicat speriată: pe la ora două curăţa cartofii pentru tocană şi-a auzit un zgomot înfundat, parcă cineva deschisese o sticlă de şampanie. Comparaţia nu l-a convins pe tata. A pus mâncarea să fiarbă pe aragaz şi a intrat în sufragerie, aşa, fără nicio treabă. A văzut mai întâi covorul persan ud, a simţit apa, până la glezne, apă fierbinte, se spărsese conducta de apă caldă! Tata a zâmbit, scrâşnind:

„Iar trebuie să văruiesc!” Curgea ca la robinet, continuă mama cu altă comparaţie nepotrivită, când faci baie în cadă. Noroc că n-a fost opărită. A scos repede covorul pe balcon, a pus ligheanul să curgă apa în el, a şters podeaua, apoi a fugit deasupra, la domnişoara Puşa. Vecina s-a uitat chiorâş: nu are inundaţie. A lăsat-o pe mama să se uite peste tot. Uscat. A verificat şi-n

apartamentele nelocuite. Uscat. A coborât şi a început să schimbe căldarea cu ligheanul. Şuvoiul s-a mai potolit până să apăreţi voi.

Tata privi încruntat ligheanul. Se urcă şi el pe scaun şi încercă să oprească jetul cu degetul. Nu reuşi.

— Acum curge apă rece, spuse el ştergându-şi mâinile de buzunarele pantalonilor.

Mama aşează căldarea în locul ligheanului. Domnişoara Puşa intră cu instalatorul, un bărbat nebărbierit, cu o faţă obosită.

Tata nu le adresă niciun cuvânt. Mama îi povesti instalatorului cum se întâmplase, fără să recurgă la comparaţii. Omul nu se intimidă, ba mai mult, îşi aminti cu voce tare de un caz asemănător văzut de un fost coleg, acum ieşit la pensie. Vecina noastră îl întrebă cum îl cheamă pe coleg, dar instalatorul nu-şi aminti. Meşterul urcă pe scaun, examinând pata din priviri:

— Dom-le, nu e gaură, e infiltraţie! Hai să vedem sus de unde curge!

Pe palier ne aştepta sergentul-major Grigore Postolache:

— Să trăiţi!

— L-am adus şi pe dânsul, poate e nevoie… explică în viteză domnişoara Puşa.

Tata nu-l băgă în seamă şi poliţistul ne urmă la etaj. Domnişoara Puşa ne ordonă să ne descălţăm în holul apartamentului, că de-abia măturase. Apartamentul, tot cu trei camere, ca al nostru, avea doar sufrageria mobilată, celelalte erau goale. Domnişoara Puşa se mutase în bloc odată cu noi. Nu reuşisem să aflăm cum de primise trei camere, aşa singură, fără familie. Motivase vag mamei, pe vremea când îşi vorbeau, că e foarte bolnavă şi are nevoie de aer. Într-adevăr toţi îi recunoşteam paloarea de stafie ce-i acoperea ochii mari, albaştri.

Purta mereu părul strâns în coc.

De aproape treizeci de ani lucra ca ghid-paznic la mănăstirea de pe deal. Cunoştea trei limbi străine, dar nimeni n-o auzise vorbind, chiar şi când delegaţii străine

de turişti vizitaseră mănăstirea-muzeu. Absolvent a a Facultăţii de Litere, domnişoara profesoară refuzase o catedră într-un sat din nordul Moldovei, preferând să păzească mănăstirea, pentru un salariu de mizerie. Mănăstirea, declarată monument istoric imediat după al doilea război mondial şi uitată de restauratori, adăpostea mormintele a doi voievozi, tată şi fiu, pe care cărţile de istorie nu-i consemnau şi ale căror nume nici nu fuseseră înscrise pe pietrele de mormânt. Dar pentru domnişoara Puşa, care cu abilitate evita să le divulge numele, cei doi domnitori erau mai importanţi decât Mihai Viteazul sau Ştefan cel Mare. Când prindea un turist rătăcit la porţile muzeului, îi povestea cu lux de amănunte copilăria, tinereţea, maturitatea, faptele de arme, bătăliile pierdute şi câştigate de cei doi domnitori. După trei ceasuri (caz fericit), turistul recunoştea că voievozii îngropaţi pe deal, singurul din zonă, sunt victime atât ale puterilor occidentale, care nu i-au ajutat în lupta dusă împotriva Imperiului Otoman, cât şi victimele indolenţei unor istorici dezinteresaţi, lipsiţi de profesionalism, nişte porci, îi numea direct domnişoara, iar pe restauratori îi făcea criminali, din cauza lor zidurile se surpau! Iar ea se îmbolnăvise de reumatism păzind ruinele, căpătase o afecţiune respiratorie şi îşi pierduse tinereţea. Nu viaţa, ci tinereţea, sublinia îndârjită când îşi cumpăra medicamente pe reţetă compensată. În urmă cu cincisprezece ani, deşi se jurase mamei pe cele două morminte din biserica mănăstirii că n-are rude, pile sau relaţii, domnişoara Puşa a obţinut o bursă de şase luni în Canada, în domeniul arheologiei medievale şi bizantine, cam aşa ceva. Probabil că un turist canadian sau francez, pripăşit într-o vacanţă pe la noi, după ce văzuse ruina ce adăpostea osemintele a trei muritori (doi voievozi, plus domnişoara Puşa) din milă sau cine ştie ce sentiment necunoscut de români, pusese o vorbă bună la forurile de specialitate din Montr cal pentru ca această femeie, care se târa aici, să zboare la ei, explicase domnul Remus la timpul potrivit. Domnişoara Puşa n-a rezistat şase luni şi s-a întors la fel, bolnavă de

reumatism, suferind de plămâni, cu tinereţea pierdută. Cărase din Canada un televizor color. În gară au aşteptat-o mama, domnul Remus şi Marius, cu un buchet de garoafe. Telegrafiase dinainte.

— Tu ai înnebunit, Puşa! De ce te-ai întors? a întâmpinat-o domnul Remus, când a văzut-o coborând din tren cu televizorul în braţe. Pe luna asta nu mai găseşti cartele pentru raţia de zahăr şi ulei.

Domnişoara a rânjit în prima clipă, dar când a văzut în mâna recepţionerului-şef cartelele de zahăr şi ulei, a izbucnit în lacrimi, prăbuşindu-se pe peron. Marius a ajutat-o, aşezând-o pe o bancă în sala de aşteptare. A fost pentru prima dată când am văzut-o pe această femeie plângând, îşi aminteşte mama. Buchetul de garoafe s-a uscat. Puşa a stat în sala de aşteptare, singură, nemişcată, trei zile şi trei nopţi, fără să-i pese că un ţigan îi furase poşeta. În a patra zi, domnişoara şi-a luat televizorul color în braţe şi s-a închis în casă. A fost primul color poposit în oraşul nostru. Nici secretarul de partid nu avea încă un color. Mulţi cetăţeni au dorit să privească la televizorul color, dar Puşa nu le-a deschis uşa. În replică, lumea a făcut-o nebună şi televizorul a fost considerat o simplă jucărie. Mama ascultase cu urechea lipită de tavan. Televizorul funcţiona. O săptămână a bocit Puşa închisă în casă. Când şi-a revenit, a comandat la un atelier de tâmplărie o gheretă din lemn, nu mai mare decât o cabină telefonică, pe care a montat-o în curtea mizeră a mănăstirii, la zece metri depărtare de uşa bisericii. Văzuse astfel de gherete în Canada şi-i plăcuseră. O vopsise într-un violet strident şi pe timpul iernii se înghesuia acolo, lângă o sobiţă cu lemne, „să nu îngheţ ca faraonii din Egipt”, glumea. Înainte de plecarea în Canada, mama şi domnişoara Puşa se înţelegeau foarte bine, făceau schimburi de reţete culinare, găteau împreună, se distrau bârfind la o cafeluţă. Puşa fusese curtată de mulţi bărbaţi din oraş, unii dintre ei având astăzi funcţii importante la Bucureşti, mi-a spus mama, dar pe toţi i-a refuzat.

„Nu merită să suporţi o viaţă întreagă băşinile unui

bărbat”, şi-a frecat domnişoara fruntea şi mama s-a întristat. După Canada, vecina a început să se depărteze de noi. Mama a simţit şi a procedat în consecinţă. Au ajuns astfel să nu se mai salute. Parcă o ură se instalase între ele. Tata s-a prefăcut că nu observă şi a continuat s-o salute pe domnişoara Puşa, să-i vorbească sobru şi reţinut. În gura tatălui meu, formulele de politeţe mi s-au părut mereu ridicole. N-am auzit vreun om din oraş care să se laude că Puşa i-a povestit ce văzuse în Canada.

Vreme de un ceas, am căutat toţi cauza infiltraţiei. Instalatorul era dezorientat. Ţ evile apartamentului erau în regulă. Tata a coborât la noi şi a ciocănit uşor locul unde curgea apa din tavan, iar instalatorul a ascultat cu urechea lipită de podeaua vecinei noastre. Nici după această operaţiune, meşterul nu s-a pronunţat. Domnişoara Puşa l-a întrebat încă o dată cum îl cheamă pe fostul său coleg, pensionarul care întâlnise un caz asemănător, dar omul nu-şi aminti. Vecina noastră ne propuse să lipim nişte ciment în locul unde curge, poate n-o să mai curgă!

Meseriaşul ridică din umeri şi ne promisese că va veni a doua zi cu o echipă de intervenţii de la Apă-Canal, să vedem ce putem face!

Plecă împreună cu sergentul-major Grigore Postolache. Noi am rămas în apartamentul domnişoarei, doar mama a coborât. Obosise.

Am început să ciocănim pereţii, podeaua, am ascultat locurile suspecte.

Apartamentul era bine întreţinut. Domnişoara Puşa ne-a pregătit o cafea şi a deschis televizorul color. La buletinul meteo arătau ravagiile unui uragan abătut asupra arhipelagului indonezian, case distruse, oameni mergând pe străzi cu apa până la brâu. Tata a refuzat cafeaua şi ne-am retras. Firul de apă se subţiase. Ne-am aşezat la masă, în bucătărie. Am mâncat tocană de cartofi cu salată de roşii. Pepenele a avut mulţi sâmburi. Din pata mare cât o fisă de cinci lei curgeau picături. Mama şi-a făcut cruce, tata a dat drumul la televizor.

Picăturile cădeau rar, n-a mai fost nevoie de găleată.

A rămas doar ligheanul.

M-am retras în cameră şi am răsfoit câteva reviste. După terminarea programului la televizor, l-am auzit pe tata zicând că roşiile de anul ăsta sunt proaste, recolta e slabă, porumbul n-a crescut, o să murim de foame. Şi-a fixat ceasul să sune la ora cinci, să plece la fermă. Mama a potrivit ligheanul, a stins lumina şi s-a culcat lângă tata. În toată casa se auzea: pic, pic, pic…

Am început să-mi imaginez visul meu preferat. Mi-l imaginam de câţiva ani, de când mă îmbolnăvisem, înainte să adorm, dar nu-l visam cu adevărat niciodată. Stăteam cu ochii închişi. Aveam doisprezece ani şi începusem să joc tenis de câmp la clubul din oraş. Făceam antrenamente de câte zece ore pe zi cu un antrenor sever. Nu reuşeam să-mi imaginez figura antrenorului, dar mi-ar fi plăcut să fie domnul Remus.

La cincisprezece ani câştigasem deja titlul de campion naţional de juniori.

La şaptesprezece ani câştigasem titlul la seniori şi mi se oferea participarea la primul turneu peste hotare, unul de mică importanţă, la Praga sau la Viena. Îmi imaginam drumul până acolo, atmosfera concursului, finala pe care aş fi pierdut-o în faţa unui jucător suedez.

Apoi, primele interviuri în ţară. Finala de la Praga sau Viena mi-ar fi deschis calea către turneele cele mai tari şi pătrunderea în clasamentul ATP. Renunţasem să mai dau la facultate. Primul meu turneu în calitate de jucător profesionist l-aş fi câştigat la Barcelona sau Madrid, învingându-l după un meci greu pe jucătorul 34 din clasamentul ATP. Îmi revin 4.000 de dolari. Jumătate din sumă o trimit acasă. Cu aceşti dolari, familia mea se mută într-un bloc din centrul oraşului.

Mama renunţă să mai lucreze la hotel, tata nu se mai duce la fermă, Luiza îşi vede de facultate fără griji. La Wimbledon, ajung în sferturi, fiind eliminat de numărul trei mondial. Plâng de ciudă în vestiare şi poza mea apare pe prima pagină a ziarelor. Sunt caracterizat drept un jucător ordonat, sensibil şi ambiţios. Urc în clasamentul ATP pe

locul 29. Până la marele turneu american, mai câştig două-trei turnee în Europa. Cota mea creşte. Ai mei îşi cumpără televizor color şi video.

Pentru prima dată Luiza mă însoţeşte la un turneu pe care îl câştig, să zicem, la Z¨urich. La 19 ani câştig marele turneu american, dar pierd finala de la Paris, după un meci de cinci seturi şi patru ore de joc.

La conferinţa de presă, recunosc valoarea adversarului şi faptul că nu mi-a mers serviciul. La 20 de ani cuceresc Wimbledon-ul, în tribună aflându-se mama şi Luiza. Tata n-a venit. La 21 de ani fac marele şlem şi ajung pe primul loc în ATP. Peste un an sunt în plină glorie, domin clasamentul jucătorilor profesionişti. Sora mea se stabileşte în Franţa, se mărită cu un compozitor francez şi imprimă un disc. Eşec discografic. Mama îşi face o proteză dentară impecabilă şi începe un tratament complex în Germania, să-i treacă durerile de cap. Marius…

Cu el e mai greu. Marius nu are nevoie de mine. În următorul an realizez pentru a treia oară consecutiv marele şlem. Sunt un jucător de tenis fără asemănare în istoria acestui sport. Un ziarist britanic scrie o carte despre mine. Parcă e un semn rău. În anul în care veniturile meu depăşesc zece milioane de dolari, mă îmbolnăvesc subit.

„O dramă în lumea tenisului” – vor titra ziarele. Am să refuz orice interviu.

„Ofticosule”, mă va întâmpina tata. Cam aici se termina jocul meu imaginativ în nopţile în care nu puteam să dorm.

De fiecare dată găseam noi situaţii palpitante, îmi imaginam meciuri dramatice, strângeam perna în braţe, mingi returnate în forţă, atacuri la fileu, conferinţe de presă, autografe, victorieee!… aruncam perna în sus în locul rachetei din vis. Pentru Cristina nu găsisem un loc în visul meu.

A doua zi, tata s-a trezit la soneria ceasului şi a constatat că picăturile se potoliseră. A plecat liniştit la fermă. Mama a mai şters o dată linoleumul, a spălat

ligheanul cu sodă, a aşezat persanul uscat în sufragerie. Pata din tavan se mărise.

— E cât o minge de tenis, a observat Luiza.

3

„Ji-dan împuţit o să-ţi scoa-tem un ochi”, silabisi Luiza, aşezată pe tronul veceului, cu hârtia pe genunchi.

— Am găsit-o azi dimineaţă în cutia poştală, explică domnul Remus cu o voce tremurată. Aseară n-o aveam.

Am luat hârtia şi am studiat-o cu emoţie: o coală de scris obişnuită pe care cineva lipise cu grijă litere mari, decupate din ziare. Foaia fusese împăturită în patru. Ţinând-o în mână, simţeam parcă o teamă idioată, ca şi cum eu aş fi fost cel ameninţat cu pierderea unui ochi.

Lipsea virgula între „împuţit” şi „o să-ţi scoatem”, iar în final trebuia pus semnul exclamării.

— Poate au greşit adresa, căută o explicaţie sora mea, ca să-l liniştească pe bătrân. În loc s-o pună în cutia vecinului, din cauza întunericului, au pus-o în cutia ta.

— Dar nu am vecini evrei, protestă recepţionerul-şef. Câţi au fost pe stradă, toţi au plecat în Israel. Au plecat domnule, de ani buni! Eu nu sunt jidan! Nu sunt…

— Poate eşti simpatizant, insistă Luiza. Nu te uiţi cum arăţi?

Bătrânul îşi privi speriat hainele: costumul negru la două rânduri, cămaşă cu dunguliţe, cravată fină, ghete negre.

„Ăştia n-au pus în viaţa lor mâna pe ciocan sau pe lopată”, obişnuia să spună domnişoara Puşa când îşi făcea lucrări dentare la cel mai bun stomatolog din oraş.

Luiza îmi smulse hârtia, se ridică şi o rupse scurt în patru, apoi o bucăţi furioasă, aruncând-o în closet. Trase apa şi îşi frecă mâinile:

— Ai scăpat uşor, Rémy!

Gestul soră-mii îl încurajă pe bătrân:

— Nu sunt jidan! Vă jur… Voi ştiţi că nu sunt dus la nicio biserică!

— Atunci eşti comunist!

— Nu! Nu! Se fâstâci domnul Remus. Vă jur că n-am

fost membru.

— Eu nu mai pot să stau în pişatul ăsta! – protestă Luiza şi ieşi pe terasa hotelului.

Ne-am aşezat la o masă. Domnul Remus se întoarse în restaurant.

Luiza luă una dintre revistele mele, îşi aprinse o ţigară şi începu s-o răsfoiască fără chef. Era o zi călduroasă. Aşteptam semnalul ei, să găsim un loc bun pe plajă, să se dezbrace în costumul de baie, iar eu să caut, printre turiştii, amatori de pariuri pentru scăldatul în nisip.

Umbrela Camel era înfiptă în acelaşi loc.

— Literele sunt decupate din revistele tale.

— De unde ştii?

— Pentru că sunt deşteaptă.

Am privit atent caracterul literelor mari din revistele mele. Nu semănau cu cele decupate şi lipite pe hârtia primită de domnul Remus.

Şi apoi, ar fi fost o mişcare greşită din partea autorilor să decupeze litere din publicaţii cu tiraj mic. Raţionamentul mi s-a părut corect.

N-am avut timp s-o contrazic. Domnul Remus apăruânviorat, probabil că se spălase pe faţă cu apă rece. Aşează pe masă o sticlă de vin fără etichetă, cu dopul scos, şi trei pahare.

— Am fost la veceu să mai trag o dată apa.

Turnă în pahare şi ne îndemnă să ciocnim. Pentru prima dată bătrânul dădea de băut.

— Sărbătorim ziua când ai învăţat să înoţi, Rémy?

— Dacă mai primesc două hârtii din astea, o să-nvăţ fără profesor…

Bun vin, plescăi. Nu? Bun! Eu nu sunt jidan!

— Norocul tău este că poţi să vomiţi, îl ironiză Luiza. Lumea o să te iubească şi cu un ochi, chiar dacă eşti evreu.

— Dar nu sunt!

Ne umplu repede paharele, ca şi cum gestul său trebuia să ne convingă. Era un vin roşu, parfumat, scos probabil din rezervele restaurantului.

Domnul Remus ne mai cinstea cu o cafea sau cu un

suc, dar niciodată nu ne turnase în pahare o astfel de licoare, servită de obicei şefilor de la Bucureşti, când veneau în inspecţie, sau unor turişti deosebiţi.

Luiza îl întrebă dacă s-a apucat de politică. Nu făcuse politică înainte de ’89 şi nici după. Asta ştiam şi noi. Nu intenţiona să se înscrie într-un partid, acum, la bătrâneţe. Poate înjurase un turist beat care făcuse scandal în hotel, fără să ştie că acesta era grangur în partidul de guvernământ? Nu-şi amintea, înjura foarte rar. Sau poate scăpase o frază prosemită într-un anturaj?

— Eu n-am anturaj! Şi nu sunt jidan!

Sorbi ultima picătură din pahar. Parcă îi părea rău că ne servise cu un vin aşa scump. În loc să-l încurajăm, să-i îndepărtăm gândurile negre şi durerile de stomac, noiâi băusem vinul şi-l chinuisem cu întrebări idioate.

Domnul Remus nu vorbea cu niciun vecin de pe stradă, dar nu pentru că era mândru, ci pentru că nu-l interesau vecinii. Avea o casă obişnuită, într-un cartier aproape de centrul oraşului, pe care n-o reparase de mulţi ani. Avea acoperişul mâncat de rugină, faţada înnegrită de ploi şi un gard nevopsit ce ascundea o grădină lăsată în paragină. Nu mă invitase niciodată la el şi nici nu întâlnisem pe cineva care să se laude că-i trecuse pragul.

Îmi transpirase părul sub pălărie. Golisem lacom paharul. Luiza căută din priviri un vapor ancorat în larg. Credea că dacă într-o zi o să descopere şapte vapoare ancorate în larg, o să aibă noroc toată săptămâna. Cu şapte şi ceva reuşise la facultate, penultima pe listă. Deodată, un ţipăt străbătu plaja. De mulţi ani nu mai existau pescăruşi pe coasta noastră. Recepţionerul-şef sări de pe scaun. Mai mulţi turişti de la mese întoarseră privirile spre femeia desculţă, în capot, care alerga, împiedicându-se, şi făcea semne bezmetice. Luiza nu se ridică. Umbrela Camel era la locul ei.

— Copii! Copii! se auzea clar ţipătul femeii.

Câţiva turişti o însoţeau în alergare pe domnişoara Puşa, crezând că la următorul pas femeia se va prăbuşi. Dar reuşi să ajungă la masa noastră. Se sprijini cu o mână

de scaunul domnului Remus, încercând să-şi ascundă respiraţia dezordonată într-un zâmbet forţat. Turiştii se adunară în jurul nostru, întrebând ce se dă, ce se întâmplă, se vând mici sau bere ieftină? Puşa deveni solemnă. Măsură cu o privire superioară cercul de oameni nerăbdători şi gălăgioşi, apoi o privi pe Luiza:

— În antichitate, solii care aduceau veştile proaste împăraţilor erau ucişi fără milă. Cu mine nu e cazul, pentru că solii care aduceau veştile bune erau răsplătiţi cu aur şi diamante. Şi voievozii mei procedau la fel. Eu n-am pretenţii, că nu sunteţi os domnesc. Să ţineţi minte: eu v-am adus fericirea. Marius şi-a trădat ţara şi a fugit! Marius nu mai este printre noi! Vă cheamă mama voastră să vă spună ce-a păţit.

Înţelegând despre ce este vorba, câţiva turiştii din preajma domnişoarei s-au retras. Alţii, care prinseseră câte un cuvânt, se adresară recepţionerului-şef, când aduceţi bere, şefu'? Domnul Remus îl repezi pe un turist, apoi se uită la mine. Bătrânul părea să fi înţeles înaintea mea mesajul Puşei. Crezând că eu sunt răspunzător cu aprovizionarea, oamenii mă încolţiră cu aceeaşi întrebare. Luiza sări peste scaun şi ieşi din cerc. Un turist o fluieră, fugi de răspundere cucoană! Domnişoara Puşa mă ajută să mă ridic:

— Să nu-ţi vină rău aici, că te faci de râs!

Îmi făcea loc printre oameni, ţinându-mă de mână. În spatele nostru l-am auzit pentru ultima dată pe domnul Remus lămurindu-i pe turişti, mâine va veni un camion cu bere să vă săturaţi!

Mă sufocam. Un fior rece îmi urca pe şira spinării, iar nisipul îmi frigea gleznele. Plaja se răsturna odată cu blocul la care trebuia să ajungem. Domnişoara Puşa mă ţinea strâns de braţ. Ocoleam pete albe. Sub floarea galbenă, o fată cu sânii goi citeşte o carte. Îşi ridică privirea şi-mi zâmbi:

— Dacă-mi vinzi pălăria, te fac milionar!

— E o curvă! porni din altă parte răspunsul. E o curvă! Curvo! Să faci plajă în halul ăsta la mă-ta în baie!

M-am aşezat la umbra unui brad, să inspir aerul tare şi curat al muntelui, aşa-mi recomandase medicul, să inspir aer curat, şi mama îmi promisese atunci că vom merge la munte, are câţiva bani puşi deoparte, o să ne ajungă pentru o săptămână. O să urcăm muntele, o să mâncăm numai fripturi, o să bem lapte gras, o să fie bine, ai să vezi! Munţii sunt cele mai frumoase forme de relief. În ţara noastră, ei ating două mii de metri. Bravo! Ce notă ai la geografie? Mă lua la întrebări domnişoara Puşa, ştirbă şi tânără, înaltă şi slăbănoagă, apoi mă lua de mână, iată şi alte frumuseţi ale ţării noastre care se alătură plenar celorlalte frumuseţi. Uite maşinile care străbat străzile şi şoselele patriei, uite grădiniţele, şcolile şi liceele luminoase în care generaţii de tineri se instruiesc pentru a deveni oameni de nădejde ai acestei ţări, uite Şantierul Naval unde lucrează tatăl tău, maistru principal, alături de muncitori cu înaltă calificare, toţi depun eforturi sporite pentru construirea vapoarelor care vor duce faima ţării în toate colţurile planetei. Uite combinatul chimic care-şi exportă produsele de înaltă calitate în peste o sută de ţări de pe toate continentele, uite cartierele de locuinţe, cu blocuri înalte şi splendide, construite din fondurile statului, uite complexele comerciale amenajate la parterele blocurilor în care locuiesc oamenii muncii, uite cum străluceşte soarele deasupra lor şi pe ogoarele pline de roade pe care voi, din romantism revoluţionar, vă desfăşuraţi activităţile de toamnă, deprinzând cultul muncii, sentimentul de angajare, uite macaralele ce anunţă noi edificii ale epocii în care trăim, te dor picioarele? Priveşte-i atent pe aceşti tineri pletoşi, cu pantalonii evazaţi, cum stau agăţaţi de gât cu fetele dezmăţate, în fuste ce contravin normelor morale, ei sunt exponenţii ce mimează şi importă formulele unei societăţi sălbatice, inumane, violente, în care omul este supus exploatării, umilinţelor, în care raporturile dintre indivizi se stabilesc pe interese meschine, de profit şi acaparare, nicio societate nu este perfectă, dar ceea ce ţi-am arătat din frumuseţile patriei noastre tinde către perfecţiune, către

victoria planetară, către fericirea universală. Scrie ce ai văzut în compunerea ta la Limba Română, atenţie, să nu-ţi scape că toţi oamenii sunt egali pe pământul nostru istoric, scrie şi vei obţine nota maximă, cravata roşie cu insigna de pionier fruntaş, părinţii tăi vor fi mândri de izbânzile tale profesionale. Tu eşti rodul muncii neprecupeţite a părinţilor tăi, eşti produsul sacrificiilor pe care societatea noastră le face zi de zi ca tu să înveţi, să duci mai departe tradiţiile poporului tău.

Pe treptele scării din faţa blocului, cerul nu se mai rotea. Domnişoara Puşa mă privea din picioare şi se forţa să-mi zâmbească:

— Vezi dacă bei? Era s-o păţeşti, tocmai acum, când e momentul crucial. Moşul ăla vrea să crăpi înaintea lui, de aceea îţi dă de băut.

Ce-i pasă Luizei?

Puşa îmi luă pălăria de pe cap şi încercă să-mi facă vânt. Am oprit-o, nu era nevoie, îmi revenisem. Vecina schimbă subiectul şi tonul:

— Ai văzut-o pe Cristina? Doamne! îşi făcu o cruce scurtă. Să-şi scoată ţâţele la lume… Scroafa!

Uneori, pe plajă, Cristina renunţa la sutien. În astfel de situaţii, în jurul ei, nimeni nu-şi mai aşeza cearşaful. Sânii îi erau studiaţi cu interes de la distanţă. Vizionarea nu dura prea mult. Cristina se retrăgea, dar nu din cauza privirilor.

— Uite-l pe domnul Hermeneanu! Ce mai faceţi, domnule Hermeneanu?

Tot cu munca, tot cu munca?

Tata se opri în faţa noastră. Domnişoara Puşa sări sprintenă şi-i luă de sub braţ un pepene. Eliberat de povară, tata o salută cu un mormăit. Îşi pierduse un nasture de la salopetă şi buricul alb, transpirat, se răzvrătise peste curea. Îmi făcu semn să-l ajut. În sacoşa de cârpă adusese nişte roşii mari, furase vreo cinci kilograme.

— Aveţi copii buni, domnule Hermeneanu! Pe unde merg, când vine vorba de dumneata, ţin să amintesc şi

despre copii pe care i-aţi crescut şi educat cu atâta trudă.

— Să ajungă şi ei să muncească cât am muncit eu până acum, răspunse tata, frecându-şi mâinile.

Am intrat în bloc şi domnişoara Puşa ne urmă credincioasă, cu pepenele ţinut sub burtă:

— Domnule Hermeneanu, am să vă dau o veste mare! Cu o jumătate de oră, în urmă când mă pregăteam să mă spăl pe păr, a sunat telefonul.

Cine credeţi că îmi strigă:

„Săru’ mâna domnişoara Puşa!” Nici nu vă trece prin minte!

Tata nu se opri. Urcă scările încet, lăsând în urmă un miros greu de transpiraţie. Când mama îi spăla cămăşile în apă fierbinte cu sodă, mă chema să miros aburii ce se ridicau din lighean:

„Şi Marius are acelaşi miros ca şi taică-tu! Tu semeni cu mine!” Luiza nu semăna cu nimeni.

— I-am recunoscut vocea din prima. Era Marius al dumitale, spuse femeia după câteva clipe de ezitare. Am fugit jos şi am chemat-o pe doamna Hermeneanu, că pe ea o chemase la telefon.

Tata parcă nici n-o auzea.

— Vine doamna la telefon, ia receptorul şi, ştiţi cum este, se pierde repede… Se vede că-l iubeşte cel mai mult pe Marius. Şi zice:

„Marius, mamă, ce-i cu tine?” Vă daţi seama, a sunat pentru prima dată de când a fugit de-acasă.

De când Marius îl lăsase pe tata într-o baltă de sânge, lângă caloriferul din sufragerie. Scuipase pe covorul persan şi apoi fugise. Ajunsesem la etajul doi. Obosisem, dar nu din cauza sacoşei cu roşii.

— Doamna zice aşa:

„Da, Marius, aici vremea este frumoasă”. Pauză.

„Da’ de ce întrebi? Mă simt bine”. Pauză.

„Nu, nu mă doare capul”. Pauză.

„M-a durut săptămâna trecută, că am spălat multe rufe la hotel”. Săraca, doamna, cât munceşte pentru casă!

— Da, munceşte, toţi trebuie să muncim, zise tata.

Încurajată de răspunsul primit, domnişoara continuă:

„Da’ de ce întrebi, Marius?” se interesă doamna. Cred că legătura telefonică nu era prea bună. Cu telefoanele astea, ştiţi cum sunt, adică nu ştiţi, că aţi refuzat să vă instalaţi post telefonic. Ce ieftin era pe atunci, prin şaptezeci şi doi, nu-i aşa?

Tata refuzase de trei ori instalarea unui post telefonic.

— Şi deodată o văd pe doamna făcându-se albă ca varul. Mă rugă să-i aduc un scaun. Îi trag scaunul şi se aşază. O aud oftând:

„Mamă scumpă, Marius, tocmai acolo? Cum ai reuşit?” Pauză.

„Cum?” strigă doamna. Cred că nu înţelesese din cauza legăturii.

„Ai cămăşi curate?” Pauză.

Şi când pleci?” Pauză.

„Astăzi?” Pauză. Doamna se uită uluită la mine. Se întrerupse legătura. N-o mai fi avut băiatul bani, cine ştie cât câştigă, că în ziua de azi… Aţi văzut cât s-a făcut carnea de porc fără os?

Tata se opri în faţa uşii. Sună lung, apoi îmi luă sacoşa cu roşii.

Vecina îmi trânti pepenele în braţe:

— Sunteţi bun de cinste, domnule Hermeneanu! V-a plecat băiatul cel mare în America. La ora asta este deja decolat.

Tata dădu din cap de parcă ar fi ştiut. Era grăbit să intre în casă.

Uşa se deschise brusc şi mama nu-şi stăpâni bucuria:

— Ai auzit, Ilie? Marius a plecat în America! schiţă o îmbrăţişare, dar tata îi întinse sacoşa.

Mama se intimidă, o apucă de-un mâner, o scăpă, noroc de tata că era atent. Altfel s-ar fi prăpădit bunătate de roşii. Am închis uşa fără să-mi pese de domnişoara Puşa şi am pus pepenele pe masa din bucătărie. Mama se aşeză pe scaun, în sufragerie, cu mâinile strânse în poala

capotului. Pe recamier, picior peste picior, Luiza fuma scuturând fumul într-o farfurie. M-am aşezat lângă sora mea. Mama ne privi copleşită:

— Marius a plecat în America.

— De când te ascult, numai asta îmi spui, se revoltă Luiza. Ai auzit bine ce-a spus? America?

În bucătărie, tata alegea roşiile, care pentru salată, care pentru gătit.

— Şi nu ţi-a spus de ce a plecat? De unde a telefonat? auzi ce-ţi spun? Cu tine vorbesc!

— A zis că este pe aeroport la Bucureşti şi că pleacă în America.

Are cămăşi curate, cine ştie cine-l spală? Ajunge în capitala lor, cum îi spune?...

— Washington! Luiza strivi chiştocul în farfurie.

— Aşa! Asta e capitala lor? Şi se mai duce într-un oraş... Bine că are cămăşi curate!

— Care oraş? New York?

— Nu, am uitat, mă doare capul. Nu mai pot. Unde s-a dus băiatul meu? Unde a ajuns?

Luiza oftă nervoasă. Până atunci o bombardase pe mama cu întrebări, dar auzise aceleaşi lucruri. A fost chiar Marius la telefon?

Mama răspunse jignită, cum să nu-i recunoască vocea lui Marius?

Deşi plecase de câţiva ani buni... De câţi? Poate a glumit. De ce să glumească? Să se răzbune? Noi stăm cu gândul la America şi el să sune la uşă, chiar în seara asta! O glumă idioată. Nu e genul lui. Eşti sigură că a fost el? Mă scoţi din sărite, Luiza!

Am luat globul pământesc de pe şifonier. Era prăfuit şi crăpat la Poli. Mama a ţinut să descopere Washingtonul. L-am găsit îngrămădit printre alte oraşe şi mama s-a mirat, ce multe oraşe au americanii, păcat că n-am reţinut a doua localitate spusă de Marius! A descoperit însă Bucureştiul şi, cu unghia de la degetul mic mâncată de sodă, parcursese o linie dreaptă până la Washington. Va trece Oceanul Atlantic!

Dar de unde are atâţia bani? S-a descurcat! Cum? Ce munceşte?

În aceşti ani de puţine ori vorbisem despre Marius. De-abia acum dă semn? De ce a tăcut atâţia ani? Suntem familia lui, se lamentă mama.

Domnişoara Puşa mi-a spus de mai multe ori că îl văzuse pe Marius prin oraş. Se plimba singur, agale, fără nicio treabă. Chiar n-a trecut pe la voi, întrebase, prefăcută, vecina noastră. Oricum, n-am crezut-o.

Am fi aflat din clipa în care Marius ar fi pus piciorul pe peronul gării.

Fiecare dintre noi se obişnuise să se gândească la Marius în taină. Ca să fie linişte în casă.

Tata intră în sufragerie, căutându-şi papucii. Nu se spălase pe picioare şi nu-şi dezbrăcase salopeta. O văzu pe Luiza fumând, apoi pe mama cu globul în mâini. De obicei, Luiza fuma numai în camera ei.

— Imediat pun masa şi mâncăm, sări mama de pe scaun.

— Să deschizi geamul, să se aerisească, ordonă tata. Eu mă duc să mă spăl.

Şi tata fuma, dar numai pe balcon, chiar şi pe ger sau vânt.

— Ai auzit? Marius a plecat în Statele Unite ale Americii, se lăudă Luiza.

Tata ridică din umeri. Încercă să iasă din cameră, dar Luiza nu-l lăsă:

— Ai auzit?

— Am auzit, se întoarse tata, dar nu se uită la noi.

Sora mea nu se aştepta la un asemenea răspuns:

— Ai auzit?

— A auzit, Luiza! A auzit, interveni mama, ridicându-se. Gata! Pun masa şi mâncăm cu toţii.

— Şi n-o să se mai întoarcă niciodată, ţipă sora mea din urma tatii.

În rahatul ăsta! Se ridică şi se închise în camera ei.

— Asta e casa mea! strigă deodată tata şi mama încremeni.

Luiza trânti uşa de la intrare. Cu siguranţă plecase să-şi găsească gaşca de rockeri, bişniţari şi minijupiste. Am deschis fereastra sufrageriei.

America! Ce să caute Marius tocmai acolo? Terminase facultatea şef de promoţie şi primise repartiţie în oraşul nostru, la Şantierul Naval, dar postul nu-l mulţumise pe tata. Mama era însă foarte mulţumită. Stă acasă, nu ca alţi colegi de-ai săi, prin cămine, să se apuce de băutură sau să facă alte prostii, că mulţi băieţi buni sau stricat în stagiatură. De bine de rău, Marius mănâncă acasă, nu-şi strică stomacul la cantinele muncitoreşti. Tata şi-ar fi dorit ca Marius să lucreze ca el, afară, pe corpul navelor, nu în birouri, să facă bonuri la indigo, pontaje, hârţoage. Erau mulţi ingineri în şantier, iar posturile-cheie erau ocupate de cei mai în vârstă.

„Ăsta n-o s-ajungă niciodată să conducă", a conchis tata.

„Mai bine s-ar însura!" N-a mai apucat.

Domnişoara Puşa, care ascultase, ca de obicei, cu urechea lipită de podea, îmi povestise totul. Eu lipsisem de acasă în acea după-amiază.

„Marius l-a făcut porc, mă-ta a ţipat, domnul Hermeneanu a căutat ceva, că se auzeau bocănituri, Marius nu l-a lăsat, mă-ta a ţipat degeaba, că s-a auzit până la mine cum l-a pocnit de două ori şi cred că i-a dat şi cu picioarele în cap, jos, lângă calorifer. Eu am bătut cu linguriţa în ţeavă, ca să-i sperii şi am reuşit, că după aia s-a făcut linişte. Doar taică-tu a mai ţipat, parcă fusese înjunghiat:

„Să nu mai intri în casa mea, secătură! Să-ţi iei târfa şi să pleci!

„Am vrut să chem Miliţia, dar m-am gândit că o să iasă urât pentru voi". Şi Luiza lipsea de acasă. Când m-am întors, mama plângea în bucătărie. De atunci, tata nu şi-a mai aruncat chiloţii murdari lângă tronul veceului. Obiceiul ne umilea. Cum să-i spună Luiza:

„Tată, vezi că ţi-ai uitat chiloţii lângă veceu!" deşi ştia bine că nu-i uita, îi arunca intenţionat ca să ne arate

că el aduce bani în casă şi tot el face ce vrea. Marius a fost cel care n-a mai suportat şi totul s-a terminat cum îmi povestise vecina noastră. Luiza fusese mulţumită: Marius l-a de-zo-biş-nu-it! repetase cu voce tare, spre disperarea mamei, nu cumva s-o audă tata. Timp de două săptămâni, tata a umblat cu buza spartă şi cu un ochi vânăt, fără să ne vorbească. Apoi mi-a dat nişte bani, să-mi cumpăr nişte reviste, iar Luizei i-a dat două sute de lei. Sora mea nu l-a refuzat.

Domnul Remus a fost misterios:

„Important este ca Marius să-şi piard a urma. Chiar aşa, încă nu a venit nimeni pe la voi să vă pună nişte întrebări?”

„Ba da, i-a răspuns Luiza în stilul ei, m-au chemat la Miliţie, dar le-am spus că am o sticlă între picioare şi nu mă pot deplasa”. După aproape două luni, Ceauşescu a căzut şi noi am crezut că Marius se va întoarce acasă, împins de entuziasmul general. L-am aşteptat degeaba. N-a scris, n-a telefonat. Despre incident, mama mi-a povestit doar atât:

„Marius l-a bătut pe taică-tu!” Apoi n-a mai revenit la subiect decât cu întrebarea:

„Cine ne-a blestemat casa?”

După ce am mâncat ciorba de zarzavaturi, mama ne-a pus în farfurii cartofi prăjiţi şi peste ei câte un ou.

— Parcă şi tu, Ilie, trebuia să pleci în Tunisia sau Maroc, acum câţiva ani? Au vrut să te trimită cei de la şantier, dar tu nu te-ai dus.

Ar fi fost frumos!

Salata de roşii avea multă ceapă şi oţet, ca să mâncăm cu mai multă pâine, să ne săturăm. După masă, tata s-a retras în sufragerie.

Mama a spălat vasele şi m-a pus să-i citesc toate oraşele Americii înscrise pe globul pământesc. Era speriată, dar şi veselă. Oare cum o fi acolo? E violenţă, nu-i aşa? Dacă-l atacă pe Marius nişte vagabonzi, cum vedem prin filmele lor? I-am povestit tot felul de lucruri citite sau auzite despre America şi m-am mirat cât de multe

cunoşteam despre această ţară. Au scriitori buni americanii? Da, buni. Dar Marius ştie engleză? I-am amintit că în liceu fusese premiant. Deci îl înţeleg ăia, dacă cere ceva de mâncare! Am vorbit aşa până s-a întunecat, tot uitându-ne pe globul pământesc. M-aş fi retras în camera mea, dar mama nu renunţa. Soneria de la uşă îi alungă întrebările.

— Doamna Hermeneanu, să trăiţi şi săru' mâna!

Pentru prima dată sergentul-major Grigore Postolache suna la uşa noastră. Văzându-l, mi-am amintit de „Foarfeca" furată, de tulburarea liniştii publice, de Cristina… Venise s-o aresteze pe Luiza. Strânse toate dovezile şi mărturiile martorilor oculari.

— A început războiul, doamnă! M-a trimis domnişoara Puşa să vă chem la dânsa.

Timiditatea poliţistului o năuci pe mama. Se întoarse şi deschise uşa sufrageriei:

„Ilie, a început războiul!", dar tata dormea. Am urcat repede, în urma sergentului-major, mama în papuci, eu în picioarele goale.

Domnişoara Puşa stătea înţepenită pe canapea, în faţa televizorului.

Pe ecranul color se derulau scene de război: tancuri în ofensivă, explozii, raiduri aeriene. Mama izbucni în plâns şi se prăbuşi pe canapea, lângă domnişoara Puşa. Poliţistul îmi arătă un scaun, apoi îşi aprinsese o ţigară, aşezându-se aproape de televizor, parcă ar fi fost miop. Întinse mâna după scrumiera de pe masă:

— Nu se cunoaşte numărul soldaţilor căzuţi dar nici numărul victimelor din rândul populaţiei civile.

Mama se opri brusc din plâns. După ce-şi şterse nasul cu şervetul de bucătărie, întrebă cine cu cine se bate, la care domnişoara îi răspunse cu o enervare vădită în glas:

— Americanii fac ordine în lume, doamnă! Aşa s-au obişnuit!

Imaginile color arătau locul operaţiunilor militare: un peisaj sălbatic, nisip, cer senin, deşert. Poliţistul dădu

sonorul mai tare şi zgomotul exploziilor intră ameninţător în apartamentul Puşei. Mama mă privi disperată, războiul ne copleşise.

— E transmisiune directă, preciză sergentul-major, satisfăcut de ceea ce descoperise.

Domnişoara Puşa îl aprobă din cap, se prinsese şi ea că e o transmisie directă. Mama îşi acoperi obrajii cu şervetul. Camerele de luat vederi fixau tancuri, tunuri trăgând repetat, lansări de rachete, avioane în picaj, dar nu arătau niciun soldat. Afirmaţia vecinei noastre referitoare la americani nu era susţinută de imagini. Deodată, ecranul se întunecă, domnişoara sări în picioare ţipând, sergentul-major îşi dădu capul pe spate şi chipul îi căzu, parcă un glonţ i-l nimerise.

— Atomicaa! ţipă vecina noastră. Au aruncat-o, în sfârşit!

Emoţia mă încremenise pe scaun, deşi gândul mă îndemna să fug, să cobor scara cât pot de repede şi să mă ascund în subsolul inundat al blocului, plin de coropişniţe. Ecranul televizorului se albi cu distorsiuni şi în locul scenelor de război apăru o miră nevăzută până atunci, nu era a bulgarilor, nici a turcilor, pe care scria: TVSN, cu litere albastre pe fond galben. Domnişoara îşi reveni:

— Am crezut că s-a stricat televizorul! Fugi la baie şi după ce trase apa, reveni lângă mama. Nici nu m-am şters!

Mira TVSN se menţinea pe ecran, dar imediat izbucni din trâmbiţe un marş militar. Sergentul-major dădu să se ridice, dar pe ecran apăru, în sfârşit, un om şi, involuntar, toţi am izbucnit în urale. Era un bărbat brunet, cu mustaţă, în costum negru, în costum negru, care vorbea foarte repede în franceză. Amânţeles că prezenta ştirile. Citea emoţionat nişte hârtii, aşezat la o masă ce semăna cu cea din bucătăria noastră. În spatele său, pe fundalul galben, era desenat un palmier.

Mama mă întrebă din priviri, dar nu ştiam ce să-i răspund, franceza crainicului n-o înţelegeam, vorbea prea repede, fusesem corigent în ultimul an de liceu, deşi îl terminasem de abia de doi ani. Domnişoara Puşa clătină

din cap, îngrijorată. Înţelegea, dar din cauza emoţiei, încă nu putea să ne traducă. Pe măsură ce citea, crainicul se bâlbâia din ce în ce mai des, cerându-şi scuze fără să zâmbească. Probabil transmitea veşti rele. Din spatele camerei de luat vederi i se aduceau mesaje pe bucăţele de hârtie. Pe unele le citea înfrigurat, pe altele le comenta. După ce epuiză mesajele, se ridică de la masă şi în locul său apăru o crainică blondă, cochetă, într-o rochie vişinie, care începu să citească în ruseşte alte foi. De data asta, mama mă îndemnă cu voce tare să traduc, dar am ridicat neputincios din umeri. Mama se lămuri, degeaba luasem bacalaureatul. Domnişoara Puşa răspunse în locul meu:

— Îşi fac de cap americanii, doamnă! Nici ruşii nu-i mai potolesc acum.

Crainica de limbă rusă vorbea la fel de repede ca francezul. Spunea ceva despre americani, dar până la sfârşitul monologului compus din mesaje pasate din spatele camerei de luat vederi, n-am înţeles cu cine se băteau. După rusoaică a apărut o tânără în blugi, într-un pulover roşu, care începu să turuie pe nemţeşte. Amântrebat-o pe domnişoara

Puşa ce spunea nemţoaica, dar femeia privea televizorul, parcă o descoperise pe fosta sa colegă de bancă din liceu. Îmi făcu semn din mână, să renunţ. Nemţoaica primi mai puţine mesaje din culise. Monologul ei semăna cu o rafală de mitralieră. După intervenţia blondei, urmă crainicul de limbă engleză şi-mi păru rău că Luiza nu era prezentă.

Ştia foarte bine engleza, poate mai bine ca Marius. Crainicul englez nu primi niciun mesaj. Mama se plictisise. Sergentul-major o imita pe domnişoară, stând solemn şi nemişcat. După englez, plictiseala ne cuprinse pe toţi, pentru că a urmat acelaşi joc de mesaje pasate, dar cu prezentatorii spanioli, japonezi sau chinezi, prea bine nu i-am deosebit pe aceştia, arabi, unguri – după cel maghiar am crezut că apare un crainic român – italieni, cehi, altă naţie de arabi, în total, numărase sergentul, vreo douăzeci de mâncători de rahat! a fost expresia domnişoarei. După

ce termină crainicul polonez, mama dădu să se ridice, dar tocmai atunci cadrul televiziunii TVSN se schimbă, proiectându-se pe ecranul color scene de război în direct. De data asta apăreau soldaţi americani coborând din elicoptere, din blindate, de pe şalupele ajunse cu armamentul greu pe plajă.

— Ăştia sunt puşcaşii marini, explică sergentul cu mândrie în glas.

Microfoanele erau montate în direct. Se auzeau clar ordinele în engleză, strigătele, fluierăturile. În ciuda unor bubuituri îndepărtate, debarcarea se execută disciplinat, fără panică. Soldaţii americani arătau c-an filmele de război cu vietnamezii: voinici, cu căştile prinse în plase de camuflaj, cu uniforme largi, înarmaţi cu automate grele. Alergau dispuşi în formaţii de atac. Plaja era cucerită, nu-i aştepta niciun inamic.

Mi-am amintit de filmul „Ziua cea mai lungă” şi dintr-odată m-a cuprins un sentiment de bucurie, uite, sunt şi eu martor la un eveniment de talia celui petrecut cu aproape cinzeci de ani în urmă în Normandia, americanii au debarcat iar... Cadrul emisiei se schimbă într-o zonă deşertică, pe străzile unei aşezări africane, cu clădiri cenuşii, fără etaje, asediată de gunoaie şi automobile răsturnate, fumegând.

Asemenea oraşe mai văzusem în documentarele „Teleenciclopediei”, dar în timp de pace. Acum, se duceau lupte grele pe străzi. Imaginile erau transmise din tabăra americană. Apăraţi de un zid din saci cu nisip, trei puşcaşi marini montau o mortieră în poziţie de tragere.

Lângă ei flutura un mic steag american. Camera se deplasă încet spre dreapta, descoperind doi soldaţi ghemuiţi, care trăgeau prin orificiile făcute special, asupra unei clădiri portocalii, parcă semăna cu primăria oraşului nostru. Camera s-a apropiat de cei doi militari care trăgeau cu furie. Mâna cameramanului începu să tremure şi mama ţipă: cutremur!

— Stai uşor doamnă, nu vezi că au intrat americanii în oraş? o potoli nervoasă Puşa.

În faţa camerei apăru un crainic tânăr, în blugi murdari şi tricou alb, impecabil, cu înscrisul pe piept Kodak. După câteva clipe, din care trebuia să înţelegem că se prezentase fără cuvinte telespectatorilor, tânărul, poate era de seama mea, tuns scurt şi bronzat, se ghemui lângă trăgători. Îşi potrivi microfonul în dreptul gurii şi fără să-i pese de răpăiala mitralierelor, ne vorbi solemn:

„Dragi telespectatori, victorie! (sergentul-major dădu sonorul mai tare.) Trupele americane au debarcat acum trei ore în Somalia şi de treizeci de minute se află în capitala acestui stat african. E ora şaisprezece, temperatura aerului oscilează în jurul valorii de treizeci şi opt de grade şi operaţiunile militare decurg normal. Vă transmit ultimele veşti din faţa Parlamentului somalez, clădirea din spatele meu, cea de peste drum, înconjurată acum de patru regimente ale marinei americane, două divizii de tancuri şi o trupă de genişti. Se încearcă o forţare terestră. Nu avem nicio ştire despre starea preşedintelui american, dar surse bine informate ne afirmă că e O.K. Moralul soldaţilor noştri este ridicat, după cum se vede. Se apreciază că, în cel mult un sfert de oră, clădirea Parlamentului somalez va ceda în faţa presiunii forţelor noastre. Până atunci, profităm de ocazie şi vom sta de vorbă cu un protagonist al acestei operaţiuni militare, de dimensiuni excepţionale. El este mister Marius

Hermeneanu şi, vă rog, dragi telespectatori, să-l aplaudăm!”

Reporterul lăsă microfonul din mână şi aplaudă de unul singur. Se întoarse la trăgătorul din apropierea sa şi-l bătu pe umăr. Soldatul nu simţi, continuă să tragă cu înverşunare. Reporterul insistă, aproape să-i smulgă arma din mâini. Atunci se întoarse, speriat că fusese atacat din spate, dar văzându-l pe tipul în tricoul Kodak, părăsi poziţia de luptă şi se aşeză în fund, în faţa camerei de luat vederi. Îşi scoase casca uriaşă de pe cap şi-o aruncă în afara cadrului de transmisie. Marius mesteca gumă. Focul automatelor se potoli dintr-odată. Reporterul privi în spatele cameramanului, dădu din cap, putea începe.

Recuperă microfonul şi se aşează pe un sac de nisip, lângă Marius.

Reporter: Mister Hermeneanu, cum vă simţiţi pe pământ somalez?

Marius: Totul merge O.K., în afară de faptul că mă strânge bocancul stâng. (Aprinse un băţ de chibrit de talpa bocancului şi pufăi mulţumit din ţigara cu filtru pe care şi-o scoase din buzunarul de la piept al uniformei.)

Reporter: Cu ce ocazie vă aflaţi aici?

Marius: Constituţia americană a fost scrisă între lunile mai şi septembrie 1787, la Philadelphia. În cazul în care era acceptată, Constituţia urma să abolească cele treisprezece state suverane, slab unite la acea dată sub articolele Confederaţiei din 1781. Constituţia urma să adune cele treisprezece state într-o uniune federală cu un guvern central puternic. Cei în favoarea constituţiei s-au numit federalişti.

Cei care i s-au opus s-au numit antifederalişti. În vederile antifederali ştilor, statele americane erau republici independente, în care virtutea cetăţeanului putea fi promovată, iar cultura locală, păstrată. Ei argumentau că un guvern central puternic ar submina aceste calităţi.

Poziţia federalistă în favoarea Constituţiei a fost prezentată într-o serie de 85 de eseuri scrise de James Madison, Alexander Hamilton şi John Jay pentru locuitorii din statul New York. Aceste eseuri au fost publicate sub forma unei cărţi, cu titlul „Federalistul”. Această carte este comentariul de bază asupra Constituţiei americane. Autorii nu şi-au folosit propriile nume, ci au semnat cu pseudonimul Publius.

După Plutarh, Pubilus a fost cel care a salvat Republica Romană.

Am încercat de vreo zece ori să citesc această carte, dar n-am reuşit.

Deşi am fost şef de promoţie cu coroniţă la liceu şi la facultate, cartea mi s-a părut prea înaltă, iar eu un bou. În schimb am citit un scurt comentariu introductiv la Federalistul semnat A.M. şi R.F. Hassing.

L-am citit cu atâta plăcere, încât l-am învăţat pe de rost. Se cunoaşte, nu?

Reporter: Sunteţi de puţin timp în această ţară bananieră. Care vă sunt impresiile?

Marius: Iată un alt citat: Pentru prima oară am avut posibilitatea să examinez efectul sclavagismului asupra societăţii. Pe malul drept al râului Ohio, peste tot, vezi numai activitate şi hărnicie, munca este onorată: nu există sclavi. Treci pe malul stâng şi scena se schimbă brusc, încât crezi că eşti la capătul celălalt al lumii. A dispărut spiritul întreprinzător. Acolo munca nu este numai dureroasă, ci şi ruşinoasă, muncind, te înjoseşti. Să călăreşti, să vânezi, să fumezi la soare ca un turc: Aceasta este menirea omului alb!

Reporter: Credeţi în victoria noastră?

Marius (aruncând chiştocul): Sunt convins că democraţia nu se face prin acţiuni de forţă, pentru că, în fapt, intervenţia noastră este o reacţie la demersul primitiv al somalezilor. Este pentru prima dată când un preşedinte american ajunge să fie răpit, sechestrat şi obligat să rămână într-o ţară care se chinuieşte să ajungă la democraţie şi nu reuşeşte. Preşedintele nostru a fost sechestrat pentru a-i învăţa pe băştinaşi să trăiască normal. Motivaţia acestui gest surprinzător din partea somalezilor ajunşi, se pare, în pragul disperării, ne-a rănit orgoliul – ne-am fi aşteptat din partea ruşilor la astfel de măgării – dar, pe de altă parte, ne înduioşează, motiv pentru care, după cum se poate vedea, intervenţia noastră armată, la această oră, nu este prea dură, aşa cum şi-ar fi dorit o parte din publicul care ne încurajează.

Reporter: Ce va urma după reuşita misiunii?

Marius: E destul de greu să vă răspund convingător. Avem, totuşi, un guvern federal în care ne încredem. El va lua hotărâri. Dar, dacă aş fi senator ales, răspunsul meu ar suna aşa: cred că soluţia eliberării preşedintelui nostru pe cale armată este cea mai realistă. Cu ajutorul canalelor noastre de televiziune am aflat că preşedintele a acordat asistenţă, meditaţii, colocvii, cursuri de perfecţionare,

simpozioane politice timp de douăzeci şi patru de ore nonstop şi, atenţie, n-a primit niciun dolar drept onorariu. O altă soluţie, pe care personal n-am îmbrăţişat-o, deşi colegii mei republicanii au discutat-o îndelung, ar fi fost abandonarea definitivă a şefului executivului american aici, în

Somalia, că la noi, o lume întreagă ştie, nu-i o tragedie să pierzi un preşedinte. Problema alegerii altui preşedinte este o chestiune de timp.

Abandonarea contravine, însă, principiilor democraţiei americane, le-am amintit colegilor republicani. În plus, procedând aşa, după zeci de ani, somalezii, şmecheri cum îi ştim, ne-ar fi exportat preşedintele în acelaşi scop la congolezi sau zairezi. Altă soluţie ar fi fost, ca să vedeţi ce senator zace în mine, ar fi fost mutarea administraţiei de la Casa Albă în Casa Albă din capitala Somaliei, cu alte cuvinte, demontarea Casei Albe din Washington D.C. şi montarea ei, cărămidă cu cărămidă, în Somalia. Numai că, odată cu această operaţiune, ar fi fost necesar să mutăm străzile, telefoanele, parcurile, clădirile din jur, automobilele, sateliţii, bla-bla, bla-bla, ceea ce ar fi însemnat un efort financiar de care ar fi profitat Japonia şi Comunitatea Europeană. Nu ne-ar fi adus niciun profit, în ciuda faimei pe care am fi câştigăto.

Ruşii, vă amintiţi, au procedat aşa în anii ’50, exportând revoluţia lor. Preşedintele nostru va fi eliberat peste câteva minute, nu vă faceţi probleme! apoi vom staţiona aici câţiva ani buni, pentru a le construi ţopârlanilor, că altfel nu le pot spune, castre, băi termale, apeducte, poduri, pieţe publice, biblioteci, le vom organiza spectacole şi după toţi aceşti ani, drept pedeapsă, nu ne vom retrage, oricâte triburi de boşimani ar da năvală peste somalezi. O.K?

Reporter: După câteva ore de război, ce amintiri păstraţi de acasă?

Marius: Nu păstrez nicio amintire, pentru că aici sunt fericit. Şi un om fericit nu pune preţ pe amintiri. Dar pentru că tot suntemân direct, am ocazia să-i recomand

tatălui meu folosirea hârtiei igienice după ce-şi face nevoile cele mari. Utilizarea hârtiei igienice este o chestiune de istorie şi mentalitate. Nu vreau să fac acum istorie, dar pot să dezvălui faptul că tatăl meu a fost obişnuit să nu se şteargă la cur. O să-mi spuneţi că fiecare om are o mică ciudăţenie. Adevărat. Dar asta nu-i o ciudăţenie. Tatăl meu, repet, a fost obişnuit să nu se şteargă la cur.

Cine la obişnuit? Societatea! Murdărind chiloţii, mama a fost obligată să-i spele, pentru a păstra liniştea în familie. Iată şantajul făcut de societate. Cine a suportat acest şantaj? Noi, copiii! Dacă o luămân sus, pe calea ierarhică a societăţii, vom sesiza acelaşi fenomen. Un bărbat care nu se şterge la cur nu poate deveni un tată bun. Eu, unul, nu mă şterg cu hârtie igienică, dar mă spăl cu săpun, să nu fac hemoroizi…

Reporter (la cameră): Într-adevăr, dragi telespectatori, peste puţine minute, preşedintele nostru, sechestrat în clădirea Parlamentului somalez, va fi eliberat. Coşmelia din spatele meu va sări în aer şi vom putea să-l revedem pe bătrânul preşedinte stând în fotoliul său de piatră, cu piciorul drept pus în faţa celui stâng, cu mâinile aşezate pe braţele fotoliului, cu pumnul stâng strâns şi palma dreaptă întinsă, iar privirea blândă, de cal care paşte, ne va fermeca printre ruinele Parlamentului somalez; şi după ce preşedintele va fi degajat din moloz, va fi transportat cu avionul la Washington D.C. şi depus într-un parc.

Acolo îi este locul, să-l admire generaţiile viitoare. După aprecierile experţilor, preşedintele nostru costă 88.400 dolari. Drum bun, domnule preşedinte, şi explozie uşoară! Aici se încheie emisiunea noastră din lumea realităţilor somaleze. Vă mulţumim pentru atenţia acordată, la revedere, dragi telespectatori!

4

— Mă, n-auzi? Scoală-te! Hai, scoală-te!

Tata stătea ghemuit la capul meu. Îşi pusese deja şapca din stofă şi se îmbrăcase cu bluza de salopetă. Nu-şi

schimbase pantalonii de pijama.

— Greu te trezeşti! Mergem la fermă!

În bucătărie, mama tăiase trei roşii într-un castron şi prăjise patru ouă. Îl întrebă pe tata ce să-i pună la pachet, dar tata îi răspunse că nu are nevoie de pachet, azi ne întoarcem repede:

— S-au terminat roşiile. De acum, o să le cumpărăm din piaţă.

Am mâncat fără poftă. Mama mă întrebă dacă vreau pâine cu unt.

Nu!

— Mâine-poimâine, trebuie să-ţi spăl salopeta şi pantalonii. I-ai purtat toată vara, Ilie!

Tata dădu din cap, o să-i dea la spălat.

— Fata aia a dormit acasă? se interesă tata.

— A dormit, a dormit! Adică doarme, că a venit târziu azi-noapte.

Să-nceapă o dată facultatea, să lase plimbatul, că m-am săturat. În cât suntem astăzi?

Trecuse o săptămână de când Lolek şi Bolek plecaseră subit, lăsându-i domnului Remus trei bancnote de un dolar. Tata ieşi pe balcon să fumeze. Soarele încă nu răsărise din mare. Mama începu să mătură prin bucătărie. M-am retras la fereastră.

— O să fie greu dacă nu mai aduce roşii. Măcar să găsească altă fermă, că-l ajutăm şi noi. Ne-ar mai trebui nişte cartofi şi castraveţi, acuşi vine iarna şi rămânem cu cămara goală. Şi murături trebuie puse la borcan! Şi varză! Dar de unde atâţia bani, că de-abia ne-ajungem din pensia lui şi voi nu vreţi să-nţelegeţi. Ar fi bine ca măcar tu să-l ajuţi, că de la fata asta nu mai am ce să aştept. Cum te mai simţi? Am auzit ieri că ţi-a fost rău! Am vorbit cu el, poate facem un împrumut şi te trimitem la staţiune. Ne interesăm unde, vedem ce doctori sunt…

costă bani! Am şi eu ceva bani puşi deoparte, să ai acolo de cheltuială.

Ce bine ar fi dacă n-ai mai fuma! Vezi să nu fumezi de faţă cu el! Să faci ce-ţi spune, că după aia vine şi-mi spune

că eşti moale şi bleg.

Crezi că pe mine nu mă doare când îmi reproşează că te-ai îmbolnăvit?

Ah! Dacă aş avea bani, mulţi bani, aş face ceva din casa asta…

— Tata ştie de Marius?

Mama strânsese toate firimiturile în făraş. Aseară, după interviul cu Marius, domnişoara Puşa a închis televizorul şi ne-a deschis uşa fără niciun cuvânt. Amânţeles că vecina noastră suferea de invidie şi cu greu suportase interviul. Înainte de culcare mama mi-a spus:

„ăla n-a fost Marius! N-a fost băiatul meu!” Am adormit repede.

Sergentul-major s-a ridicat de pe scaun după al doilea răspuns al fratelui meu, s-a scuzat că trebuie să plece la datorie, e de serviciu la intersecţie şi înainte de a trânti uşa, l-am auzit spunând că instalatorul care fusese la noi cu o zi înainte să descopere ţeava spartă a fost lovit în cursul dimineţii de o basculantă, când traversa regulamentar strada, şi a murit pe loc, iar colegul său de serviciu, pensionarul, care întâlnise un caz asemănător cu al nostru, a murit şi el cu două luni în urmă, infarct, doamnă, infarct!

— Tata ştie de Marius? am repetat.

— Ştie unde ştim cu toţii că a plecat. În America! Ce să-i fac? M-am săturat de reproşurile lui, o viaţă-ntreagă numai asta a ştiut. Şi voi aţi învăţat de la el să-mi reproşaţi. Să-i fie ruşine lui Marius că n-a trecut pe acasă atâta timp. Are o mamă, are un tată, e urât cum s-a comportat. Ce-o să zică Puşa? Că suntem o familie destrămată. Unul a fugit din ţară, altul e bolnav şi nu-i bun de nimica, iar fata umblă cu cine apucă. Tu crezi că eu nu ştiu că umblă cu Remus?

— Cu cine? Cu Remus? De unde ai mai scos-o şi pe-asta?

— De unde… izbucni mama în lacrimi şi se aşeză la masă. M-a pedepsit Dumnezeu! Fata mea cu… Şi-am vrut să stau de vorbă cu ea. Am putut? Imediat s-a ridicat de la

masă, mi-a întors spatele şi a trântit uşa! Pot eu să mă uit în ochii lui Remus? Pot eu să-l refuz când mă cheamă pentru curăţenie la hotel? Pot să-i spun s-o lase în pace? Dacă află taică-tu, sunt nenorocită!

— Dar de unde ştii că Luiza…

— Lumea vorbeşte şi nu vorbeşte prostii! şuieră mama cu ură. Nu râde! Asta-i viaţa! Puţin îi pasă lui taică-tu! A muncit pe şantier, nimeni nu i-a făcut vreodată un reproş, a fost respectat, domnul Hermeneanu are copii buni! Dar mama lor îi strică. Şi mă doare, că sunt mamă, să aud că fata mea umblă cu un boşorog. Ce să mai zic?

Se auzi trântită uşa de la balcon şi mama se opri. Mi-am luat pălăria de paie şi revistele. Tata îmi spuse să las revistele acasă. Mama mi le luă şi le puse pe masa din sufragerie. Se întoarse îngrijorată în hol:

— Aţi văzut? S-a mărit pata din tavan.

Tata mototoli sacoşa din plastic în sacoşa din cârpă, cu mânerele din lemn.

— Vezi c-am plecat! spuse tata, conform obiceiului său, în loc de „la revedere”.

— Aveţi grijă! Să veniţi repede… Uite c-am uitat să-ţi cos nasturele de la salopetă. Când te întorci, să mi-l dai să ţi-l cos!

— Dacă te-ai uitat la prostii normal c-ai uitat de nasture! îşi strânse tata bluza în pantaloni şi ieşi pe hol.

Ne-am oprit în staţia de autobuz. Am pornit pe strada ce ducea spre centrul oraşului. Soarele răsărise din mare. Ştiam că ferma de roşii se afla pe undeva, prin împrejurimile mănăstirii domnişoarei Puşa, dar nu ştiam cum se ajunge până acolo. Doi bărbaţi îl salutară vesel pe tata:

„Să trăieşti, nea Ilie!” Tata le răspunse şi trecu mai departe.

La intersecţia din centrul oraşului, deraiase un tramvai. Blocase circulaţia, lume adunată, strigăte, vatmanul înjura. Printre „gură-cască” am zărit-o pe Luiza. Lângă ea, un băiat înalt, bine făcut, tuns scurt, în geacă neagră de piele, blugi strânşi pe coapse şi cizme negre

până la genunchi. Un rocker. Tata se strecură printre oamenii adunaţi în jurul tramvaiului. Luiza ne văzu şi ne ajunse din urmă:

— Unde vă duceţi?

Tata se opri, dar nu-şi ridică privirea.

— A murit preşedintele Americii! Ştiaţi? ne întrebă tristă. Au anunţat la radio… Unde vă duceţi?

Tata porni mai departe, iar eu i-am făcut semn cu mâna, un semn care nu însemna nimic. În spate, rezemat de stâlpul semaforului, rockerul o aştepta cu ţigara în gură.

Am trecut de fabrica de conserve şi am intrat în mahalaua din nordul oraşului. Cunoşteam zona foarte puţin. Din acest cartier neatins de planurile de sistematizare şi vecin cu Şantierul Naval proveneau infractorii oraşului. Iarna, uliţele sunt pustii, câinii se strâng în haite şi atacă trecătorii. Toamna, mahalaua e plină de noroaie. Aici se întâmplă cele mai teribile crime şi violuri. Grupul Luizei nu frecventa cartierul. Nimic nu-i atrăgea pe prietenii versaţi ai soră-mii:

case în ruină, bordeie, „bombe” în care muncitorii necalificaţi îşi beau chenzinele, o şcoală părăsită de profesorii înspăimântaţi, ogrăzi pustii, sărăcie, gunoaie.

Am intrat pe o stradă largă, plină de praf. Câinii nu se treziseră.

Tata se opri în capul străzii. Se retrase la umbra unui plop şi îşi aprinse o ţigară. Mica intersecţie era pustie. Casele din jur păreau ceva mai curate.

— Vezi casa aia? Îmi arătă o casă mică, cu geamurile la stradă, proaspăt văruită. Acolo, am stat eu cu mă-ta patru ani, într-o cameră de trei pe doi.

Ştiam. Mama îmi povestise, dar nu-mi arătase niciodată casa. Au stat în gazdă la o grecoaică văduvă. Au dus-o greu. După primul an de căsnicie, mama a vrut să divorţeze. Tata o bătea de faţă cu grecoaica.

Apoi a pierdut o sarcină.

Tata o luă pe uliţa din stânga, întorcând spatele amintirilor. Ne apropiam de Şantierul Naval.

— De abia când ne-am mutat în bloc, ne-am cumpărat pat. Până atunci am dormit pe jos, pe o saltea cumpărată din talcioc. Zece lei am dat pe ea. Ai auzit? insistă tata. Pe vremuri, zece lei erau o avere.

Mă-ta gătea la plită. Aveam două furculiţe şi două linguri, un cuţit şi două farfurii. Ai mei nu mi-au dat nimic. Ce să-mi dea, dacă nu aveau? Îmi dăduseră bani de tren, să plec din sat. Uite, aici a fost cinematograful!

După trei luni de la nuntă, mama a încasat prima palmă. A fost de ajuns să înceapă seria. Scăpa un cuvânt, jap, o palmă! Aşa, din senin?

Da. Dar de ce dădea? Din orice motiv. Nu-i găteai bine? Nu-l spălai?

Colegii de serviciu îi lăudau mâncarea adusă în sufertaş. Nu pleca la şantier cu pantalonii murdari sau necălcaţi, chit că se întorcea cu ei plini de noroi şi cu pete de ulei. Salopetele le freca la mână, cu sodă şi apă încălzită pe plită. Spăla în linişte, că Ilie trebuia să doarmă.

Muncea peste program.

— Duminica, ieşeam cu mă-ta la film. Dădeam doi lei pe bilete, apoi mergeam la „Pinguinul”, era o terasă tot pe strada asta, dar mai în spate, şi beam două romuri şi mâncam mici, mari cât cartofii.

Distracţia ne costa opt lei. Ce dracu’ sunt astea?

În locul cinematografului se înălţau două barăci, înconjurate cu sârmă, legată la nivelul genunchilor de trei ţăruşi din fier. Barăcile aveau ferestrele zăbrelite. Nu venea niciun zgomot dinăuntru. Din una ieşea un cot de ţeavă, ce arunca un fum subţire, cenuşiu. Nu puteam să-mi explic cum recunoscuse tata locul fostului cinematograf.

Şi când o scotea din casă la „Pinguinul”, Ilie se întâlnea cu colegii lui, la fel de tineri, burlaci sau proaspăt căsătoriţi, puneau alături două, trei mese, comandau bere şi vorbeau despre vapoare, pontaje, bani, suduri, vorbeau până se întuneca. Hai acasă! Pe drum tăcea. Uneori, bine dispus, îi spunea că ăla care stătuse în capul mesei este Vasile

Frosin, cel mai bun sudor din şantier, celălalt, din dreapta lui, cu degetul mare lipsă la mâna stângă, e Radu, meseriaş la clasa întâi, se pricepe să repare şi ceasuri elveţiene… A doua zi, o luau de la capăt.

Sufertaşul, spălat chiloţii, ciorapii, maiourile, măturat, gătit, socotit fiecare leu în piaţă. Ca s-o ducă la film, trebuia să-l ia cu binişorul.

O dată, în timpul proiecţiei, a observat că el o priveşte atent şi s-a intimidat: uite că şi-n timpul filmului nu-şi ia ochii de la mine! Era fericită, o iubea totuşi, chiar dacă o bătea, şi acum o priveşte, îi este soţie, spală, calcă, găteşte pentru el, face dragoste când vrea el, aşa, emoţionată a stat jumătate de film, dar n-a mai rezistat… s-a întors la el. Ilie dormea. La alte filme a sforăit.

Peste drum, în spatele nostru, după gard, o femeie cu baticul tras pe frunte, într-o rochie înflorată, ne urmărea. Avea o faţă pământie şi prin găurile gardului i se vedeau picioarele murdare. Tata tresări când o văzu. Îi aruncă solemn un „bună ziua”. Femeia nu-i răspunse.

A plecat mai departe, dar după câţiva paşi, glasul ei veni spre noi ca o ghiulea:

— Chiorilor! Huooo! Chiorilor! Hoţilor! Huooo!

Tata luă o piatră de pe drum şi o aruncă în direcţia femeii. No nimeri, dar o potoli, înjurând-o urât, printre dinţi. Transpirase şi bluza salopetei îi ieşise din pantaloni. Îmi făcu semn din cap să merg mai repede. Trecu pe lângă noi un Trabant care ne umplu de praf. Am părăsit strada, luând-o de-a dreptul peste un maidan, unde rugineau două caroserii de autobuz printre movilele de gunoaie. La orizont, se înălţau macaralele Şantierului Naval. Tata le privea încordat ca un artilerist care-şi căuta linia de ochire. Sandalele mă rodeau, îmi intra praf printre degete. – ăştia de-abia muncesc, zise tata, obligându-mă să mă uit în direcţia şantierului. Şi când ne-am mutat la bloc, mă-ta a plâns după casa grecoaicei. Ne-am băgat boarfele în trei valize. Atâta aveam după patru ani de muncă, patru valize. Am luat şi salteaua, am pus-o pe jos în sufragerie. După aia am făcut un împrumut la „ce are”. Că se putea, eram

angajat, aveam dreptul. Dar nu pentru asta a trebuit să muncim. Am muncit ca să câştigăm bani. Marius a fugit de greu, acolo unde e viaţa uşoară. Nu l-am trimis eu!

Tata nu uitase salteaua, spre deosebire de mama, care nu-mi pomenise nimic, niciodată. Probabil că pe saltea îl făcuseră pe Marius.

Încercam să-mi imaginez, mergând prin praful maidanului, cum dormeau pe saltea. Aveau şi două perne albe, o plapumă neînfăţată, un cearşaf gros, înnegrit la un capăt, pentru că tata nu se spăla pe picioare prea des. Încercam să-mi imaginez cum o mângâia pe mama, pentru că nu l-am văzut vreodată făcând un gest de tandreţe şi probabil că Luiza avea dreptate: Dacă ar fi avut o amantă, sigur ar fi scăpat un gest tandru şi în familie. Dar tata a avut-o numai pe mama, poate din comoditate sau credinţă.

„O amantă costă bani", era de părere domnul Remus.

„Măcar de-ar fi avut, ştiam şi noi de ce trăim aşa de săraci!", oftase Luiza. Soarele se înălţase deasupra macaralelor.

Încercam să-mi imaginez cum se lăsa mama mângâiată de mâinile lui groase şi negre care, în clipele de furie, îi loveau capul, pieptul şi burta. Cum îndura să fie mângâiată cu astfel de bâte? îl iubea? Îmi imaginam buzele lor atingându-se timid, apoi încleştându-se pătimaş.

Păru mamei strâns de palmele lui bătătorite, fără nervi, genunchii lui grei doborându-i rezistenţa picioarelor, gura tatălui meu mozolind un sân, aşa cum văzusem demult într-un film, şi celălalt sân, mama gemând de plăcere. Reuşeam să disting în bezna camerei trupurile lor chircite într-un colţ. Două suflete se chinuiau să fie fericite, făcând ceea ce milioane de cupluri fac pentru a fi fericite. Poate că tata era violent, grăbit să termine, nu-i păsa de orgasmul mamei. A doua zi, se trezea înainte de răsăritul soarelui. Totuşi, trebuia să facă asta, cum o fi, avea o nevastă, s-ar fi auzit prin şantier că dormea în loc să…

Femeia trebuie mulţumită! Să îndure sudoarea lui, balele, duhoarea gurii, încă puţin, e obosit, mâine

dimineaţă sună ceasul. În camera vecină, grecoaica trăgea cu urechea şi râdea, o să-i facă mamei alt chiuretaj. Ceasul suna, şi mama, în cămaşă de noapte, umplea suferta să-l cu mâncare de fasole. Tata se bărbierea. Din mizeria sau din dragostea lor m-am născut?

După ce am traversat maidanul, am intrat pe o stradă pietruită, cu case mici, îngrămădite, dar curate. Din loc în loc erau plantaţi castani tineri. Oamenii întâlniţi, în majoritate bătrâni cu sacoşe, erau îmbrăcaţi mai curat decât cei ce locuiesc în cartierele cu blocuri. Aici trăieşte prima generaţie de şantierişti, care construise primele vapoare, care îndeplinise primul plan cincinal. Oamenii de pe stradă se mişcau încet şi vorbeau în şoaptă. Tata intră într-o tutungerie mică, de unde cumpără un pachet de ţigări fără filtru.

— Vrei şi tu?

Nu. Vânzătorul, un bătrân cocoşat, râse în spatele lui. Îl cunoştea pe tata. În faţa tutungeriei, tata îşi aprinse o ţigară. Trase adânc primul fum, mulţumit. Traversă strada. L-am urmat şi după câteva case am intrat într-o cârciumă cu o firmă albastră la intrare, pe care scria cu litere galbene: Sirena. Era o cameră întunecoasă, de două ori mai mare decât sufrageria noastră, cu podeaua din scânduri negre, spălate cu petrosin, cu un bar îngrămădit de şase mese, două fiind deja ocupate de consumatori. Mirosea a bere acră. Bărbatul de la bar, un tânăr fără halat, se uită atent la tata, care se oprise să aleagă masa. Acolo, în colţ, lângă soba de teracotă. Tata se aşeză cu faţa spre intrare. Feţele de masă erau albe, scrobite. Pereţii păstrau zugrăveala fostei case în care se amenajase cârciuma. Pe fiecare masă se afla câte o scrumieră. Tata îşi şterse marginea inferioară a şepcii cu sacoşa de cârpă, apoi o puse la loc, pe creştetul său ferit de calviţie, de invidiat la o asemenea vârstă. Din spatele barului apăru o femeie durdulie, în halat verde, parcă era mama, echipată în zi de lucru la hotel. Ne salută şi tata comandă două beri. Femeia îl privi lung şi se întoarse la bar.

— Ia, mă, şi fumează! Nu răbda ca prostu'! Îmi

întinse pe masă pachetul cu ţigări.

Mi-am aprins o ţigară de la jarul său, să facem economie de chibrituri.

Chelneriţa veni cu două halbe şi tata plăti imediat. Îi lăsă bacşiş zece lei şi femeia îi mulţumi. Am băut jumătate de halbă pe nerăsuflate. Era o bere îndoită, dar rece. La cea mai apropiată masă, un bărbat cu ochelari, cărunt, cu aer de profesor pensionat de curând, îi făcea „capul mare”, în şoaptă, unei femei cam trecute, care nu-i plăcea să-l asculte. Femeia fuma tristă. La altă masă, un bătrân în costum la două rânduri, sprijinit în baston, îşi sorbea berea, obosindu-şi privirea pe un ziar.

— Tu ai vreo fată? se trezi brusc tata.

— Nu, dar am să-mi fac.

— Să-ţi faci, mă aprobă tata.

În spatele meu se auzi un „salut!” adresat tânărului de la bar, apoi un „săru’ mâna!” aruncat chelneriţei sau femeii care-l asculta neatentă pe profesorul încărunţit. Paşii noului intrat se apropiau de masa noastră. Tata se prefăcu că nu-l vede.

— Salut, nea Ilie, se opri la masă un bărbat înalt, de vreo patruzeci de ani, care-i întinse mâna.

Tata îi răspunse fără să se ridice. Bărbatul părea emoţionat de întâlnire. Zâmbea cu un fel de milă. Avea nişte buze groase, obrazul bine bărbierit, părul tuns scurt, cămaşă albă cu mâneci lungi şi pantaloni maro, strânşi de o curea groasă. Comandă Rozaliei – femeia în halat verde – trei beri şi se aşează la masă cu acelaşi zâmbet enervant:

— Ce faci, nea Ilie? De când nu te-am văzut! Ce faci?

— Prost, recunoscu tata, golindu-şi grăbit halba.

Bărbatul oftă, vru să spună ceva, dar Rozalia aduse halbele şi ne lăsă în pace. Străinul ciocni cu tata, apoi dădu să ciocnească şi cu mine, dar se opri:

— E băiatul cel mic?

— E fiul meu, răspunse tata.

— Noroc, îmi zâmbi fără motiv.

E o bere bună şi rece. Bărbatul îşi aprinse o ţigară americană.

Ţinea pachetul în buzunarul cămăşii.

— Când mi-a zis Cămila la telefon că ai luat ţigări cu parolă, nu mi-a venit să cred. Nea Ilie şi-a amintit de noi. De unde ştiai cum…

trase cu ochiul la mine şi se opri să tragă din ţigară.

— E fiul meu, spuse tata.

— De unde ştiai cum pot fi chemat?

— Ştiu şi eu câte ceva, ce, numai voi le ştiţi pe toate?

— Nu zic că ai procedat rău, dar lucrul ăsta este grav. Înseamnă că parola noastră nu mai e un secret. De unde o ştii?

— Văd că te-am deranjat, Dugane, dădu tata să se ridice.

— N-o lua aşa nea Ilie! Nu te grăbi…

— Păi aşa o iau, ridică tata glasul.

Bărbatulâncercă să-l liniştească, punându-i palma sa albă pe umăr.

— Nea Ilie! Ne bucurăm că ne-ai căutat, doar eşti al nostru, dar în actualele condiţii social-politice noi trebuie să ne luăm toate măsurile de precauţie.

— Ce, mă, v-aţi dat cu teroriştii?

Dugan, râse şi bău.

— Nea Ilie, de mult voiam să te caut, să stau de vorbă cu matale.

Mă bucur sincer că ai venit. O să le spun tovarăşilor…

— E fiul meu, repetă tata.

Dugan se întoarse:

— Azi, noapte, americanul era să moară. A leşinat la un dineu. A scăpat ca prin minune. Dar nu-i dau mai mult de-o lună de trăit.

— O fi mâncat prea mult, nu-i port eu de grijă, răspunse tata.

— La radio a zis că a murit. Şi aseară, la televizor, am văzut imagini din Somalia!

— Prostii, mă opri Dugan. Numai filme tâmpite se dau la televiziunea prin cablu. Ne îndoctrinează capitaliştii cu cablul lor. Nimeni nu ştie cine-i în spatele acestui post

de televiziune. Noi avem o bănuială. E

cineva din oraş. Cu mulţi bani!... Dar să revin la american. Dacă moare, politica se va schimba şi noi trebuie să fim pregătiţi, să nu rămânem în faţa istoriei. Ruşii, nemţii, japonezii de-abia aşteaptă schimbarea pe plan internaţional. Va fi o nouă orientare. În acest spirit, trebuie să ţinem cont de ultimele hotărâri care s-au adoptat la plenara de la Bucureşti. A fost un om de-al nostru acolo. A fost ales acelaşi birou executiv, asta pentru a menţine unitatea partidului. În curând se vor declanşa mişcări muncitoreşti în toate oraşele tării, cursul leului se va prăbuşi, partidele vor fi blocate, iar noi trebuie să fim pregătiţi pentru a ne pune în fruntea oamenilor, să-i conducem spre victorie. Dar ne trebuie cadre de nădejde, nea Ilie! Să ştii că ne întâlnim de două ori pe săptămână. Ne-am bucura dacă ţi-ai relua activitatea revoluţionară.

— Mă piş pe activitatea voastră revoluţionară!

Duganâncremeni cu ţigara între buze. Fumul îi intra în ochi, dar nu clipea. Tata îşi şterse fruntea cu sacoşa de cârpă. Aşează atent sacoşa pe masă, lângă halbele cu bere.

— Nea Ilie, eu înţeleg că matale eşti supărat pe noi, dar nu înţeleg de ce. Marxismul vorbeşte clar despre contradicţiile inerente dintre generaţii, dar acestea, în cazul nostru, se pot rezolva pe cale paşnică, prin analizarea tuturor aspectelor conflictuale. Noi nu pretindem că matale ai pierdut definitiv partida, noi susţinem că trebuie neapărat să te racordezi la realităţile actuale.

— Şi care sunt astea, măi Dugane?

— Uite, nea Ilie! Pentru noi, un câine mort este un câine mort şi nimic mai mult. Am pornit lupta de clasă fără complexe istorice, fără ruşi, fără evrei, fără tancuri. Lupta de clasă n-o să dispară în vecii vecilor. Depinde cum o desfăşori pentru a ajunge la rezultatele dorite.

Voi aţi desfăşurat-o nesatisfăcător. Ăsta-i adevărul. Realităţile actuale sunt diferite de-ale voastre.

Dugan apucă halba mulţumit şi dădu pe gât restul de bere. Se înroşise. Rozalia schimbă scrumiera. Dugan mai

comandă trei beri.

După câteva clipe de tăcere încordată, aşteptând berile, tata prinse firul ideilor:

— Da, da, da… deci realităţile actuale. Realităţile… Eu nu pricep nimic.

— Nea Ilie, peste două săptămâni şantierul nostru intră în grevă.

Va fi grevă generală în toată ţara, până va cădea guvernul. Avem un plan. A fost discutat şi aprobat pe ordinea de zi a plenarei. Trebuie dat jos evreul ăla din fruntea guvernului. Pentru organizaţia noastră au fost trasate sarcini precise. Toate detaliile au fost pregătite. În două săptămâni va veni semnalul de la Bucureşti. Este vorba de o mişcare internaţională, cu ramificaţii în Europa, Asia, America Latină.

Victoria noastră va depinde numai de rapiditatea cu care vom acţiona.

Matale ai putea să ne ajuţi, să le vorbeşti, oamenilor din şantier. Ei te cunosc, te vor asculta, avem pregătit discursul, îţi cunosc munca revoluţionară.

Rozalia aşează berile pe masă. Speriat să nu-i atingă şapca, tata şi-o îndesă pe cap.

— Eu am muncit, n-am făcut politică, spuse tata revoltat. Ce muncă revoluţionară? Mi s-a spus să strâng cotizaţia? Am strâns-o. Mi-au cerut să fac procese verbale? Le-am făcut! Mi-au cerut să iau cuvântul?

L-am luat! Am fost chemat duminica la muncă? Am venit! Ce fel de muncă revoluţionară vrei tu, Dugane?

Tata nu mai aşteptă răspunsul. O mişcare la bar îi atrase privirea.

Dugan se întoarse nervos, dar exclamă vesel:

— Ooo! Să trăiţi, tovarăşu’ Ceauşescu!

Cu mijlocul înfăşurat în mai multe folii de plastic murdare, omul se târa, strângând în mâini câte un mâner de fier, cu care se opintea în podea. Rozalia ţipă la el să iasă, că-i zgârie podeaua cu fiarele, de-abia o spălase, dar Dugan îi luă apărarea şi-l chemă la noi. Era un băiat tuns zero, cu faţa neagră, nespălată şi cu o privire bolnavă.

Ajuns la masa noastră, Dugan îl mângâie pe creştet, iar el întinse gâtul, să vadă ce avem pe masă. Nu reuşi, pentru că era prea mic. Începu' să bolborosească, să dea din mâini ca o maimuţă.

— Ce vrei, măi Ceauşescule? Vrei ţigări? îşi îndulci glasul Dugan.

Ologul înţelesese şi dădu repede din cap, cu limba scoasă ca un câine. Dugan îi întinse două ţigări fine. Şi tata îi întinse una de-a lui.

Pe aceasta şi-o lipi între buze, iar pe celelalte le ascunse în foliile de plastic. Dugan îi aprinse ţigara cu chibritul nostru.

— Bere vrei, Ceauşescule?

Pufăia lacom, uitându-se sub masă. Dugan râse şi ne făcu din ochi.

— Vin de Odobeşti vrei, tovarăşe? Nu vrea, dom'le! Femei vrei Ceauşescule?

Copilul clătină energic din cap, dorea! Dugan râse satisfăcut. De la masa vecină, femeia tristă ne privea cu un aer compătimitor, dar profesorul încărunţit continua să-i vorbească.

— E fericit, ne explică Dugan comportamentul infirmului. Îl cunoaşteţi? L-au găsit nişte ţigani în gunoaiele din spate, pe maidan. O curvă l-a aruncat acolo şi n-a murit, dom'le! Chestia e că l-au găsit chiar în ziua în care a picat Ceauşescu. Al dracului avorton, cum a rezistat. Nişte elveţieni care au venit cu ajutoare l-au luat din casa ţiganilor, l-au dus la ei, i-au tăiat picioarele paralizate, l-au îndopat cu medicamente de-ale lor, uite ce dezvoltat este, şi ni l-au trimis mezel. Dracu' ştie ce droguri i-au dat să-nghită şi a crescut aşa de mare. E bun de trimis la şcoală! Dar cine ştie să aibă grijă de el? Oligofreni din ăştia ne fac ţara de râs. Da' Ceauşescu nostru e inteligent şi fără şcoală. Înţelege tot ce-i spui. Oligofrenul strânse chiştocul în palmă şi-l umezi cu buzele. Apoi îl înghiţi. Dugan îşi făcu cruce. Ologul privea atent la pantalonii tatii. Dugan îl avertiză în şoaptă:

„Stai liniştit, nea Ilie, că te place!" ologul începu să-şi

mişte capul, înainte – Tata îl privea de sus, scârbit. Deodată, copilul se opri, parcă adulmeca. Se aplecă până la sandaua tatii, gata să se prăbuşească. Stătu în cumpănă, sprijinit în mâinile sale negre şi cu o zvâcnire sălbatică, îi sărută zgomotos piciorul încremenit. Tata nici nu tresări. Dugan râse:

— Ce ţi-am spus, nea Ilie! Te place tovarăşu' Ceauşescu! Poate te ia în comitetul central! Gata, Ceauşescule! Lasă-ne în pace! Ţi-am dat ce vrei, hai, marş!

Ceauşescu nu se clinti. Rânjea. Lăsase o urmă de bale pe pantalonul tatii. Dugan îl lovi cu piciorul.

— De ce dai Dugane? se revoltă tata.

— Dă-l dracului de avorton! Să se ducă la mă-sa care l-a făcut, paştele mamii lui!

Dugan îl scuipă şi ologul se retrase. Rozalia ieşi din spatele barului, rea de gură, şi îl goni, să nu te mai prind pe aici, spurcăciune! îl scuipă şi ea, apoi începu să mătură podeaua. Nu lăsase urme cu fiarele lui.

Dugan îşi trecu degetele prin păr, oftând afectat, parcă se săturase să mai tragă din ţigări fine.

— Şi în rest ce mai zici, nea Ilie? Cum îţi merge pensia?

— Am nevoie de bani.

Dugan ridică vesel din umeri.

— Vreau să-mi cumpăr o casă. Trei milioane, cuâmprumut, continuă tata.

— Împrumut trei milioane? De ce nu te duci la bancă?

— Dacă ceream la bancă, mă duceam la bancă. Eu am venit la voi.

Facem acte în regulă, voi fixaţi dobânda.

— Trebuie să vedem. Da' ce ţi-a venit tocmai acum?

— Nu mai pot să stau acolo. Îmi curge apă din tavan.

— Cheamă instalatorul! Dacă vrei, îţi trimit un băiat din şantier să te rezolve. O fi o ţeavă spartă la vecini.

— Nu curge de la vecini, dar curge, zise tata apăsat şi Dugan căscă ochii teatral.

Trase un gât de bere, apoi îl chestionă grav pe tata

despre pata din tavanul sufrageriei, cum se formase, de cât timp curge, unde este plasată, ce măsuri luase. Tata răspunse în silă, parcă regreta că-i spusese.

— E foarte bine că ne-ai informat, nea Ilie. Voi înscrie problema pe ordinea de zi a primei şedinţe. Nu trebuie să-ţi pierzi cumpătul. Ştim că aşa ceva s-a întâmplat cu ani în urmă, deci avem experienţă. Unui om de-al nostru i-a apărut tot aşa, din senin. Vom discuta cu cea mai mare răspundere cazul matale şi, în funcţie de răspunsul care va veni de la Bucureşti, vom acţiona în consecinţă. Dar să ştii că o casă te costă mai mult de trei milioane. Cu pensia matale…

— Ştiu! Realităţile actuale sunt complicate şi lupta de clasă cere mulţi bani.

— N-o lua aşa, nea Ilie! Te asigur că nu vom neglija cazul matale. Îl vom rezolva cu responsabilitate. Este în interesul nostru, al tuturor. În ce priveşte propunerea pe care ţi-am făcut-o, eu zic să te mai gândeşti.

Tovarăşii vor ca să le vorbeşti oamenilor, numai să vrei… Trebuie să plec, îmi pare bine că m-ai căutat, nea Ilie. Sănătate!

Dugan îi strânse tatii mâna, iar mie îmi aruncă o privire îngăduitoare.

După ce îi şopti ceva tânărului de la bar, Dugan ieşi fără să mai întoarcă privirea. Tata îşi bău halba până la fund, râgâi obosit şi se ridică:

— Gata!

Numai bătrânul în costum la două rânduri, cu berea pe fundul halbei şi ziarul sub nas, mai rămăsese în cârciumă. Tata încercă să plătească berile la bar, dar tânărul, amabil, spuse că domnul Dan

Dugan a avut grijă. În faţa Sirenei, tata se opri cu mâinile în şolduri, de parcă l-ar fi căutat pe cel care ieşise înaintea noastră:

— Dan Dugan, ăsta e milionar în dolari, în cristoşii mamii lui!

În capătul străzii întorcea o linie de tramvai. Tata cumpără două bilete, unul mi-l dădu, spunând că el mai

rămâne prin oraş. În aşteptarea tramvaiului, îşi aprinse o ţigară:

— Pe grecoaica aia o chema Gheracopol. Ţ i-a zis mă-ta de ea, nu-i aşa? Ţ le îţi spune totul. Aşa v-a crescut, de partea ei!

Mama nu-mi vorbise niciodată de Dan Dugan. Poate nici nu-l cuno stea. Tramvaiul sosi şi tata a coborât după trei staţii. La intersecţia din centrul oraşului, circulaţia se reluase, dar am coborât, preferând să merg pe jos. Era prea devreme să mă duc acasă. Am intrat într-o Alimentară, sperând să găsesc un fost coleg de liceu care să mă împrumute cu nişte bani. Apăruseră două reviste noi. Nu am găsit nicio figură cunoscută. Pornind pe bulevard, am observat că agitaţia creştea. Mulţi oameni mă depăşeau în grupuri, vorbind şi gesticulând energic, parcă mergeau la stadion, în zi de meci. Nu vorbeau despre fotbal. Şi maşinile se înmulţiseră pe stradă. Treceau în viteză, în acela şi sens, spre plajă, claxonând aiurea. Am grăbit pasul. Vânzătoarele de la magazinele de la parterul blocurilor ieşiseră în stradă, privind defilarea spontană. Am vrut s-o întreb pe vânzătoare, dar cineva îmi strânse palma şi m-am întors speriat:

— Bună!

Cristina purta un tricou roz, fără mâneci, care îi cădea peste o fustă albă, scurtă, strânsă pe coapse. Nu se ducea la plajă. Lângă ea, păşea apăsat în cizme rockerul pe care-l văzusem cu câteva ore în urmă, însoţind-o pe soră-mea.

— El e Boby, mi-l prezentă Cristina, şi Boby îmi strânse mâna din mers.

Cristina mă întrebă ce fac şi eu i-am răspuns, bine, Boby era bărbierit impecabil, probabil folosea şi creme de faţă. Avea un cercel auriu prins discret în urechea stângă. Cristina îmi privi pălăria şi-mi zâmbi ironic. Nu se ţineau de mână. Îl urma vioaie, depăşindu-i cu abilitate pe cei care staţionau nehotărâţi pe trotuar.

— Mergem să trăim iluziile altora, îmi strigă Cristina, şi Boby o trase de mână, de parcă n-ar fi trebuit să-mi

spună acest lucru.

S-au pierdut în aglomeraţia străzii. Camioane cu muncitori din şantier, autobuze deturnate de pe traseu, autocare cu turişti ce-şi schimbaseră traseele, biciclişti, automobile particulare, chiar şi câteva Salvări blocau bulevardul. Dialogurile din jur deveniseră mai clare.

De la doi pensionari cu lacrimi în ochi am aflat că americanii au sosit în largul coastei noastre. Americanii apăruseră cu trei ore în urmă, mi-au repetat bătrânii. La postul naţional de radio şi televiziune nu se anunţase nimic. Turiştii de pe plajă i-au observat şi au dat alarma.

Plaja devenise neîncăpătoare. Oamenii se urcaseră pe capotele maşinilor, pe cele două chioşcuri, în balcoanele hotelului. Terasa răm asese fără scaune şi fără mese. Cei mai curajoşi cocoţaseră pe epava cargoului şi făceau semne în larg. Blocul nostru era în sărbătoare, toate ferestrele şi balcoanele erau viu colorate. Numai la etajul patru geamurile erau închise. Din mijlocul plajei nu vedeam mare lucru. Mulţi oameni se înghesuiau în apă. Priveau în depărtare, cu mâna streaşină la ochi. Alţii, prevăzători, foloseau binocluri şi povesteau înflăcăraţi celor ce se chinuiau să distingă ceva cu ochiul liber. Tot felul de maşini continuau să-şi facă loc, claxonând asurzitor. Se discuta aprig în grupuri, se rememorau istorii, bătălii, tratate internaţionale, controverse.

Stalin, Yalta, istoria s-a întors şi ne ia de unde ne-a lăsat…

În faţa blocului, se formase o coadă ordonată. La uşă, domnişoara Puşa, ajutată de sergentul-major Grigore Postolache, rupea bilete pentru cei care doreau să urce la etaje şi să-i vadă pe americani.

Crezând că vreau să le-o iau înainte, cei de la coadă au început să ţipe, să fluiere, stai, mă, la rând, dar sergentul-major îi linişti imediat, e locatarul blocului şi are prioritate.

— Ai văzut ce ne-a făcut Marius? mă luă în primire domnişoara Puşa, fără să se oprească din vânzarea biletelor.

Rupea în două un bilet de autobuz scos de mult din circulaţie şi o jumătate o arunca în palma solicitantului. Poliţistul patrula pe lungimea cozii.

— Am avut un scandal aici, de nu-ţi povestesc! Mi-au spart geamurile de la intrare, au distrus uşile apartamentelor părăsite. Animale!

Eu sunt mulţumită de un singur lucru, blocul nostru, aşa cum e, îşi ia revanşa asupra istoriei. Să urce atâta lume în el… daţi-mi cinci lei, că n-am să vă dau restul… atâta lume! Pentru ce? Să-i vadă pe americani.

Pentru chestia asta, blocul merită să intre în istoria României.

Urci la etaj ca să-ţi vezi trecutul în largul mării. Oricum Marius n-a fost un domn la faza asta. Putea să ne dea un semn dinainte, să ne pregătim. Vă rog să nu vă îngrămădiţi, că sunt locuri destule! S-a dus la americani, le-a spus unde suntem, le-a arătat drumul pe hartă până la noi şi să vezi mai departe ce-o să iasă.

Coada înainta în ordine până la intrare. După ce omul primea jumătatea de bilet, pornea în fugă pe scări, ca într-o cursă contra cronometru.

Toate ferestrele apartamentelor cu vederea spre mare erau asaltate. La etajul doi, într-un apartament aglomerat, câţiva bărbaţi încercau să spargă zidul folosind nişte răngi. Pe scări, înghesuiala era atât de mare, încât urcam o treaptă, ţinându-mă cu mâinile de balustradă. Oamenii urcau şi coborau ţipând, înjurând, iar cei prinşi în busculade urlau degeaba. Nici copiii nu erau cruţaţi.

La etajul patru, trei bărbaţi băteau în uşa noastră cu pumnii, gata s-o spargă. Probabil că mama se baricadase. Agresorii erau enervaţi că nu puteau să intre în apartamentul nostru. Am reuşit să ajung în spatele lor. Plănuiau să spargă uşa, vor plăti pagubele, nu-i nicio problemă, o dată în secol vin americanii la noi! Nu ştiam cum să-i opresc. Cei din spate mă înghionteau şi nu puteam să-mi păstrez echilibrul. Unul dintre turişti, slăbănog şi cu pielea cojită pe gât, apăsă clanţa cu piciorul. Cel mai solid, un grăsan transpirat, se învoi să fie

„berbec”, daţi-vă la o parte, c-o rezolv! îşi făcu elan, aruncându-mă peste o femeie care se lovi cu capul de uşa liftului. Femeia urlă şi se agăţă cu unghiile de ceafa mea. Pălăria îmi zbură de pe cap. Grăsanul lovi uşa fără rezultat. Poate că mama nu era acasă, altfel ar fi ţipat dinăuntru. Am dat să mă ridic, dar femeia leşinase şi risca să fie strivită de cei care coborau fără să le pese. Picioarele începuseră să-mi tremure. Grăsanul se pregătea pentru a doua lovitură. Făcându-şi elan, ajunsese până la mine şi atunci l-am muşcat de picior. Răcni, dar nu muşcătura mea îl doborî în genunchi. Câteva picioare aplicate în plină figură îl aruncară în nesimţire, lângă femeia din braţele mele.

Pe slăbănogul care sărise în ajutorul grăsanului, tata îl lovi în obraz cu mânerele sacoşei. Turistul îşi acoperi faţa urlând. Tata îl prinse de păr pe grăsan şi îmi făcu semn să îl apuc de un picior. Apoi urlă, să se facă loc, a leşinat un bărbat, trebuie chemată Salvarea, că moare!

L-am târât pe nesimţit până la prima treaptă şi tata l-a împins cu picioarele pe scări, să se ducă! Sacul de grăsime se rostogoli până la jumătatea scărilor, prinzând sub greutatea lui un alt turist. Tata îl alungă pe slăbănogul care urla, cu două şuturi, pe acelaşi traseu. Am început să sun disperat la uşa noastră. Tata şi-a dat şapca pe ceafă, a băgat cheia în yală, transpirase la subsuori, şi a deschis uşa. După noi, femeia care leşinase sau se prefăcuse încercă să intre, dar tata s-a întors şi a pocnit-o peste faţă:

— Asta-i casa mea, jigodie! apoi închise uşa.

Mama nu se speriase de atacul grăsanului asupra uşii. Până atunci stătuse în bucătărie, la fereastră, urmărind forfota de pe plajă.

— Trebuie să-ţi spăl salopeta Ilie! Şi plasa asta ai murdărit-o de roşii, ne întâmpină tristă.

— Curge apa la baie?

— Nu curge, dar am oprit apă-n cadă.

Tata intră în baie. Mama aşeză ligheanul pe taburet, aruncă un pumn de sodă, cufundă salopeta şi sacoşa şi începu să le frece. Afară, pe palier, debandada nu

contenea. La ferestrele şi balcoanele vecine domnea aceeaşi agitaţie, doar sus, la domnişoara Puşa era linişte. De pe plajă se înălţa un murmur punctat de claxoanele maşinilor şi de ţipete ascuţite. Mulţi oameni intraseră în mare, echipaţi cu binocluri şi colaci de salvare. Câţiva temerari porniseră înot în larg. Trei bărci cu vâsle, umplute ochi, pluteau fără ţintă, la mică distanţă de mai.

Epava cargoului continua să primească pasageri. De acolo se vedea până la orizont. De fapt, această navă nu fusese niciodată un cargou cu adevărat. Construcţia s-a oprit imediat după căderea lui Ceauşescu. Până atunci, echipa condusă de tata lucrase în „draci” ore suplimentare, duminicile, schimburi prelungite. Când s-a aflat că Ceauşescu a căzut, oamenii din şantier au aruncat pe navă pancartele cu lozinci, cărţile roşii, „operele”, steagurile partidului. Mai mult, toată „recuzita” din oraşul nostru a fost aruncată aici. Astfel, nava neterminată a fost scoasă din şantier şi legată în două parâme de coasta noastră. Nimeni n-a ştiut să dea o explicaţie acestei hotărâri. Nici măcar tata, care după o lună a ieşit la pensie.

„În semn de protest”, precizase domnişoara Puşa la timpul potrivit. În doi ani, cargoul care nici nu apucase să fie vopsit în şantier a ruginit complet. Era o epavă roşie. Într-o dimineaţă de toamnă, ne-am trezit că epava dispăruse.

Parâmele nu erau rupte, ci dezlegate. Domnişoara Puşa a spus că ne-au furat-o ruşii, s-o topească şi să facă oţel pentru tancuri. Tata a ridicat din umeri, nu i-a păsat. După două săptămâni, tot într-o dimineaţă am descoperit epava la locul ei, legată ca mai înainte. Domnul Remus a urcat pe ea şi a constatat că toată încărcătura ideologică dispăruse. N-a găsit nici măcar o pagină din „Programul Partidului Comunist Român de construire a societăţii socialiste multilateraldezvoltare şi înaintarea României spre comunism”. Epava era curată. Chiar măturată, s-a minunat domnul Remus şi noi l-am crezut.

Cam în aceeaşi perioadă, domnişoara Puşa ne-a

informat că arhiva K.G.B.-ului a fost deschisă istoricilor americani.

„Acum putem dormi liniştiţi”, i-a răspuns Luiza.

Mama întinse pe balcon salopeta şi sacoşa de cârpă, apoi puse masa în bucătărie. Tata o urmări în picioare, cu spatele la fereastră.

Pata din tavanul sufrageriei se mărise cât „globul nostru pământesc dezlipit la Poli”. Ne-am aşezat la masă. Tata a tăiat pâinea, mama a amestecat salata de roşii.

— Nu mă mai duc la fermă. S-au terminat roşiile. Au rămas pepenii, da’ ăştia nu ţin de foame şi se plătesc prost. La anul o să fie şi mai puţine roşii.

— Ne descurcăm noi, spune mama. În frigider avem vreo patru kile, în cămară vreo şase-şapte, dar din ălea vreau să fac un suc de roşii, s-avem la iarnă. Tu ce zici, Ilie?

Tata ridică din umeri. De afară se auzeau urale.

— Ţi-ai pierdut pălăria, observă tata. Cine era fata aia cu care mergeai pe stradă?

— E Cristina, prietena Luizei, am răspuns ca un robot.

Tata mesteca în silă. Se uită la mama, care-şi lăsă privirea în poală.

— Şi ce vrea de la tine?

— Nimic, e pianistă.

— Îi convine să fie pianistă. Are de unde. Eu n-am de unde să vă dau bani. Nu-mi mai pune, că nu mai mănânc, m-am săturat…

Ceru prosopul de bucătărie, se şterse pe mâini, pe buzele arse, pe fruntea fără riduri.

— Să-ţi găseşti o fată serioasă. Să te mulţumeşti cu cât îţi dăm, că n-avem de unde. Am dreptate?

Mama îi răspunse din cap, avea dreptate. S-a închis în sufragerie şi a deschis televizorul. Mama strânse masa. După ce spălă prima farfurie, îşi aminti:

— Te-a întrebat pe drum de Luiza?

— Nu.

— O să iasă scandal mare dacă Luiza nu înţelege să

înceteze cu hoinăreala. E hotărât să scape de voi, de parcă i-aţi sta în gât. Dacă aş avea bani, mulţi bani… De ce te-ai încurcat cu fata asta?

— Nu m-am încurcat.

— Ştiu, dar să nu te încurci! Ce, parcă el nu ştie cine-i Cristina?

E un blestem pentru casa noastră, asta e! De ce nu ne lasă în pace?

Dacă o prind la uşa mea, dau cu ea de pereţi! Doamne, iartă-mă!

— A fost în casa noastră cândva!

— Şi ce dacă? Mai bine nu-i dădeam voie. Tu ai fost în casă la ea?

Să vezi ce mobilă are, ce covoare, ce tablouri, ce lustre… Şi ce maşină de spălat are mă-sa! Ce, ei trăiesc cum trăim noi? De ce mi-a stricat casa?

— Cum adică ţi-a stricat casa?

— Vreau să spun că taică-tu are dreptate: nu-i da atenţie şi fă-te că n-o vezi. Puşa ne-a bârfit destul.

Un tunet din largul mării lovi geamurile, aproape să le spargă.

Mama era să scape farfuria din mână. M-am întors la fereastră. Un val de ţipete se ridică de pe plajă. Oamenii fugeau îngroziţi, spre oraş, abandonându-şi maşinile, scaunele şi mesele de pe terasa hotelului. Sărbătoarea se transformă într-o retragere disperată. Coada de la intrarea blocului dispăruse. Am privit în larg, să-i descopăr pe înotători. Pe linia orizontului, de ce uitasem să privesc într-acolo? un stol uriaş de păsări se aşezase pe mare, să se odihnească. Erau americanii cu flota lor. Zeci, poate sute de nave mici şi mari ancoraseră în largul mării, aşa cum văzusem la televizorul domnişoarei Puşa, când atacaseră Somalia. Dar acolo era un film. Pe marea noastră, navele lor pluteau de-adevăratelea. Plaja se golise, atinsă parcă de bagheta unui vrăjitor. Un autobuz se chinuia să se retragă. Două automobile fuseseră întoarse cu roţile în sus, ca nişte broaşte ţestoase. Scaunele şi mesele terasei zăceau risipite pe plajă. Pe câmpul de luptă mai rămăsese

o mână de viteji care fluierau şi huiduiau spre mare. Cei de pe epavă săriseră în apă, dând impresia că vaporul se scufundă. Pe scara blocului nostru zgomotele se pierduseră într-o linişte nefirească.

Una dintre cele trei bărci pornite în larg dispăruse. Şi înotătorii se întorceau cât puteau de repede. Flota americană nu se mişcase. La televizor se transmitea muzică populară, tata dădu sonorul mai tare.

— Eu nu mai zic nimic, am auzit-o pe mama. Lumea de abia aşteaptă să-mi reproşeze că Marius a fugit. Nu-i nicio bucurie să fugi.

— Ce-am văzut aseară la Puşa a fost un film transmis la televiziunea prin cablu. Şi de ce crezi că Marius a fugit? Poate a plecat într-o excursie.

— Pentru că el a fugit din casa noastră! A fugit, asta e!

Am sărit de la fereastră şi am deschis uşa de la intrare fără teamă.

Blocul fusese părăsit mai repede decât îmi închipuisem. De la etajele inferioare se auzi un zgomot de geamuri sparte şi cineva strigă după ajutor. Am urcat până la ultimul etaj fără să întâlnesc un singur om.

În schimb, am descoperit, pantofi, sandale, tricouri sfâşiate, sacoşe, mărgele din plastic şi tot felul de mizerii. Din loc în loc, pe pereţi, pete de sânge şi urme de vomă. Uşile apartamentelor părăsite erau sparte.

Puţinii locatari fugiseră. Pe acoperiş i-am descoperit pe domnişoara

Puşa, solemnă, stând cu faţa spre mare şi mâinile pe lângă corp, şi pe sergentul-major Grigore Postolache care, după ce luă o portavoce din mâna unui bărbat mic de statură, bărbos, şi i-o dădu vecinei noastre, îmi şopti complice: dânsul e arhitectul de la Bucureşti. Bărbosul îşi făcu cruce o singură dată, mişcându-şi buzele parcă s-ar fi rugat. Vecina noastră duse porta-vocea la gură, iar sergentul-major luă poziţia de drepţi, cu bărbia în piept.

— Ai să trăieşti puţin, pentru că cine uită se stinge repede. Noi nu uităm ce-ai uitat tu. Ai uitat zilele însorite

în care noi munceam pentru tine, iar tu făceai baie în mare fără griji. Ai uitat efortul nostru colectiv pentru ca tu să-nveţi foarte bine. A fost de ajuns o singură dată să te duc de mână prin oraş, pentru ca a doua oară tu, elev premiant în clasa a cincea, să-mi arăţi că învăţaseşi tot ce muncisem şi construisem pentru tine: străzi asfaltate şi ronduri cu flori, blocuri înalte şi zvelte construite pentru toate clasele sociale ale societăţii, spitale luminoase, şcoli şi grădiniţe, unde generaţia ta a învăţat mersul înainte al istoriei, Şantierul Naval unde tatăl tău, umăr la umăr cu alţi părinţi, lansa la apă vapoare, bijuterii ale tehnicii mondiale. Tu le-ai învăţat repede şi temeinic şi am fost mândră de tine. Dar acum, înţeleg adevărul: te-ai prefăcut că le-ai învăţat. Ai plecat cu toată munca noastră îndesată într-o valiză, scuipând cu silă în urmă. Nu meritäm această răsplată.

Noi te-am protejat. Ei, americanii, te vor exploata. Într-o zi, copiii tăi te vor întreba de unde ai venit. Şi întrebarea lor te va prinde nepreg atât. Pentru o clipă, vei trăi o cumplită remuşcare. De unde ai venit, unde te-ai născut? O să-i minţi, pentru că ai uitat. Şi le vei povesti că străzile asfaltate, blocurile înalte şi zvelte, spitalele ridicate cu atâtea sacrificii, şcolile unde ai fost premiant, oamenii care au muncit pentru tine, toate formează mizeria vieţii tale pe care ai aruncat-o în primul coş de gunoi întâlnit pe malul stâng al Atlanticului.

Cum vei putea să arunci nişte ani trăiţi în bunăstare şi linişte?

Dar să ştii, Marius, că străzile asfaltate, blocurile, spitalele, şantierele aşa cum au fost construite, le-am făcut, ai să râzi, dar nu contează, le-am făcut nu în virtutea unei ideologii, ci pentru ca noi, ca popor, să avem motivaţia amintirilor. Ne amintim, ne înduioşäm, glumim, ne întristäm. Tu ce-ţi aminteşti? Că ai fugit ca un laş, lăsând în urmă o femeie însărcinată, obligată să nască un copil al poporului. Cristina a născut un băiat. Să mai treci pe la noi. Nimeni nu va mai fi dispus să-şi amintească ceva despre băiatul tău. Pentru tine, nimic nu e de înţeles din

viaţa noastră.

5

După două zile de staţionare, americanii au plecat din largul coastei noastre, lăsând orizontul pustiu. De la postul naţional de televiziune, am aflat că americanii care ne vizitaseră apele nu fuseseră americani, ci ruşi. Flota ruşilor din Marea Mediterană venise la noi şi făcuse nişte manevre. Ştirea i-a lovit crunt pe foarte mulţi locuitori ai oraşului, provocând numeroase controverse. Ziarul local, preluând comunicatul televiziunii, a prezentat pe scurt manevrele militare, deşi cei care urmăriseră zi şi noapte flota nu sesizaseră mişcări ale navelor, decolări de avioane, lansări de torpile. Singura mişcare a fost acea salvă de tun care îi speriase pe oameni. Au fost voci care au susţinut, şi poate mai susţin şi astăzi, că navele din largul mării au fost ale americanilor, ei văzuseră cu ajutorul unor binocluri puternice, steagul american fluturând pe catarge, iarăşi ne-au minţit, porcii! Aceştia, chiar şi întrebaţi, n-au precizat clar cine sunt „porcii”. Cei de la televiziune, americanii care se retrăseseră, lăsându-ne cu ochii în soare, sau ruşii. O minoritate a considerat flota drept o nălucire colectivă, provocată de razele puternice de pe coasta noastră, razele provenite din accidentul nuclear de la Cernobîl. Această minoritate s-a dovedit a fi formată din hoţi. Ei au operat în voie, timp de două nopţi, în magazinele şi depozitele oraşului.

Puţini locuitori s-au arătat dezinteresaţi de eveniment. Printre aceştia s-a numărat şi domnul Remus care a stat închis în casă, citind romane poliţiste şi uitându-se la televizor. După ce ruşii s-au retras, recepţionerul-şef a ieşit din casă şi a descoperit în cutia poştală un plic identic cu primul. Numai că scria altceva:

„Bozgor puturos, o să-ţi rupem o mână”. Domnul Remus nu mi-a arătat plicul.

În cele două zile de emoţii prilejuite de venirea americanilor, s-au produs patru accidente mortale, treizeci şi şase de accidente grave, optzeci şi şase de tâlhării şi trei violuri. Aceste cifre le-am aflat de la domnişoara Puşa care

le preluase, la rându-i, de la sergentul-major.

S-au întâmplat doar cinci accidente de circulaţie, ceea ce era foarte important. Pe postul naţional de televiziune nu s-au dat aceste statistici.

După şocul bubuiturii, oamenii au dat năvală la blocul nostru şi pe bază de bilet, bucăţi de hârtie rupte dintr-un maculator, şi-au obosit ochii tot admirând flota americană (rusească). Domnişoara Puşa nu s-a lăudat, dar a făcut încasări bune. A consumat trei maculatoare.

Bătrânii şi-au amintit cum i-au aşteptat pe americani în anii cincizeci.

Poveştile lor mi s-au părut stupide, provocând, ca de obicei, discuţii furtunoase pe teme politice. Se formase deja un curent antiamerican, chiar în rândul celor care-i aşteptaseră cândva.

Grupul de bişniţari, rockeri şi minijupiste a fost în centrul atenţiei, dominând plaja cu dansuri, chiote, muzici şi chemări lansate spre larg.

Au dormit pe plajă, au băut foarte mult, numai votcă şi coniac prost, au cântat de zeci de ori imnul american şi fel de fel de cântece de-ale lor, au visat cu ochii deschişi: americanii vor debarca în curând, vor aduce chitare electrice, tobe, discuri, casete audio, vor construi stadioane pentru concerte, autostrăzi, cazinouri, vor vinde blugi de la „mama lor”, Coca-Cola va curge pe toate drumurile, vor pune pe picioare Şantierul Naval, poate oraşul nostru va deveni capitala ţării!

S-au iluzionat. Sora mea a fost în fruntea lor. Bişniţarii au vândut steguleţe americane, făcute la repezeală de un pictor ratat. Cristina a fost cu ei. Când au aflat de comunicatul difuzat la televiziune, s-au retras, preferând să-şi ardă dezamăgirile în triajul CFR.

Cu câteva oreânaintea difuzării acelui comunicat pe postul naţional de televiziune, se lansase zvonul că arhitectul pitic şi bărbos venise de la Bucureşti cu intenţia de a reteza, ajutat de constructorii locali, blocul nostru, de la etajul cinci (inclusiv), lucru care, spre surprinderea noastră, n-a speriat-o pe domnişoara Puşa. Piticul bărbos

se plimbase prin bloc, declarându-şi intenţia, fără s-o motiveze. Susţinătorii înfocaţi ai americanilor nu s-au revoltat, dimpotrivă: dacă-l tai, ne urcăm pe epavă şi tot îi vedem pe americani! Vestea a ajuns şi la bişniţari, rockeri şi minijupiste, producând imediat o reacţie violentă.

Boby l-a găsit pe arhitect şi, fără niciun cuvânt i-a fixat palma pe maxilare şi l-a ameninţat printre dinţi să se care cât mai repede, că altfel îl retează cu bomfaierul în dreptul curelei. I-a ţinut aşa maxilarul, tot repetându-i:

„Ai auzit, bă?” Arhitectul s-a înroşit ca un rac, apoi Boby i-a dat drumul: l-a întors ca pe o păpuşă şi i-a tras un şut în fund. Sergentul-major, martor la scenă, a preferat să facă stânga-mprejur. Arhitectul a dispărut imediat.

După plecarea navelor, mulţi oameni s-au întrebat, fără ironie, cum a fost posibilă o asemenea confuzie, chiar aşa de chiori am fost, cum de nimeni n-a văzut prin binocluri că steagurile de la catarge sunt ruseşti? Dar oamenii noştri erau obişnuiţi cu steagul roşu, secera şi ciocanul, şi habar n-aveau cum arată cel rusesc. Mulţi s-au simţit ruşinaţi de entuziasmul dovedit în cele două zile „americane” şi s-au grăbit să le uite. Timp de o săptămână, sergentul-major a căutat să afle printr-o „anchetă oficială” – o numise domnişoara – cine i-a văzut primul, cine a lansat ideea că au sosit americanii. Grigore Postolache i-a interogat cu discreţie pe câţiva pensionari din blocul nostru şi pe vreo zece turişti. Noi nu i-am deschis, deşi poliţistul a sunat insistent la uşa noastră. Nu aveam ce să-i declarăm. În cele două zile, tata s-a uitat la televizor, mama a spălat rufele, a stârpit gândacii care năvăliseră şi la noi din cauza agitaţiei de pe scări, iar eu am privit marea şi mi-am recitit revistele din colecţie. Despre rezultatele anchetei, domnişoara Puşa n-a suflat o vorbă. Venirea americanilor şi plecarea ruşilor, cu toate urmările, au pus capăt sezonului estival pe coasta noastră.

În prima duminică de la plecarea ruşilor tata a ieşit din bloc şi s-a urcat pe epava cargoului. A inspectat-o, de parcă mulţimea care o stăpânise îi furase ceva. A fumat gânditor, privind locul din larg unde stătuseră ruşii. S-a

întors fără să ne spună un cuvânt. Domnişoara Puşa a vorbit în locul lui. Şi ea se urcase pe epavă, dar se îngrozise de cele văzute: grămezi de gunoaie, excremente, haine sfâşiate, prezervative, o neruşinare! Scârbită de ceea ce văzuse pe cargou, vecina noastră m-a rugat să fac curăţenie pe casa scărilor, nu-i nevoie să spăl pe jos, e de ajuns să dau cu mătura udă, că nu se face să trăim cu mizeria altora sub nas! N-am refuzat-o, mai ales că domnişoara îmi promisese o recompensă bună. Am strâns gunoiul în saci de plastic şi l-am aruncat în mare, departe de blocul nostru. Cu banii câştigaţi, mi-am cumpărat reviste, două pachete de ţigări fine şi am băut un litru de Coca-Cola. În dimineaţa în care mama a fost chemată de domnul Remus să cureţe hotelul, am descoperit, pentru a doua oară, că epava cargoului dispăruse de la mal. Şi, ca şi prima dată, parâmele nu erau tăiate. Cel care le dezlegase, cu siguranţă era marinar. Am căutat epava pe linia orizontului, dar n-am descoperit-o. Domnişoara Puşa a rămas consecventă: ne-au furat-o ruşii, s-o topească şi s-o facă oţel pentru tancuri. Căzuse prima ploaie rece şi Luiza nici nu se gândea să plece la facultate, continuând să-şi facă de cap cu bişniţarii, rockerii şi minijupistele.

Mama s-a întors seara de la hotel. Plângea de bucurie, de-abia mai vorbea. M-a dus în bucătărie, a închis uşa şi mi-a întins o ilustrată.

Un bloc din cărămidă roşie se înălţa dintr-o parcare, cu maşini lungi, văzute numai în filme. Culorile erau vii pe cartonul gros al pozei. Am întors ilustrata:

„Vă îmbrăţişez cu dragoste de peste Ocean!” Semnat:

Marius. Era scrisul lui! Am chiuit şi ne-am îmbrăţişat. Marius era acolo, în America. Nu ne uitase, ne îmbrăţişa de peste ocean. Ilustrata avea o ştampilă haioasă. Adresa noastră era scrisă exact. Cum s-o uite? se revoltase mama. Folosise un pix cu mină bună, albastră, care nu lăsa pete. Ţ opăiam în bucătărie, dar mama m-a oprit, ne aude taică-tu de dincolo! Ne-am aşezat pe taburet, s-o studiem la masă: timbrele cu steagul american desenat în culori clare costau un dolar şi jumătate – am socotit – câte şaptezeci şi cinci

de cenţi fiecare. De unde are bani? se îngrozise mama. Deasupra scrisului caligrafic am citit literă cu literă:

„Whitney Hall, Chico State College, Chico, California”.

Ajunsese în California! În California? ţipă mama şi imediat îşi astupă gura cu prosopul de şters vase, să n-o audă tata. Începu să plângă. Nu era fericită.

— Collège, înseamnă colegiu, adică facultate, i-am tradus, sperând să-şi revină. Poate Marius a ajuns acolo la o facultate iar blocul ăsta, probabil, e clădirea facultăţii. Are opt etaje. Uite, ca blocul nostru!

— Ce să facă el cu o facultate acolo? N-a făcut una aici? Cine l-a trimis tocmai în California?

— Poate a câştigat o bursă de specializare în domeniul mecanicii sau a construcţiilor de nave. Sau poate l-au angajat profesor. Sau îşi dă doctoratul…

— Mă enervezi cu prostiile astea, mi-o reteză mama. Dacă ar fi scris ce face acolo, ce mănâncă, unde doarme, dacă are bani, aş fi dormit liniştită. Aşa, trebuie să te ascult pe tine ce tot zici, poate aşa, poate altfel. Să fi scris clar. Nu i-e ruşine? De atâţia ani n-a scris un rând!

Şi-a adus aminte că are o mamă abia la aeroport: mamă, eu plec! Cu ce i-am greşit că se poartă aşa, parcă sunt o străină?!

— De-acuma o să ne scrie mai des, ai să vezi! În fiecare zi o să stau cu ochii la cutia poştală.

— Să crezi tu că la cutia poştală o să găseşti ceva!

Găsise ilustrata în hotel, la camera 21, sub pat. Băgase mătura să scoată un pachet de Carpaţi mototolit şi trăsese ilustrata. A crezut că cineva făcuse o fotografie blocului nostru, uite ce poză frumoasă!

A întors-o şi a recunoscut scrisul lui Marius. Doar ea îi controla caietele din şcoala generală, să fie îngrijite, fără pete de cerneală, fără foi îndoite. În liceu nu l-a mai controlat, avea încredere, îi fura doar diplomele de premiant. A scăpat mătura din mână, citind:

„Vă îmbrăţişez cu dragoste de peste Ocean!” Ocean cu o mare! Semnat: Marius. A simţit că i se topesc

picioarele. Totuşi, a fugit acasă, lăsând gunoiul în mijlocul camerei.

— O să fie scandal mare dacă i-o arătăm lui taică-tu. Marius o să ne mai scrie, ai dreptate! Şi-o să aflăm ce face acolo, cum o duce, unde doarme… Dar de ce să facă încă o facultate? Alţi ani pierduţi, alţi bani! Şi cine-l plăteşte? Să nu-i spui nici lui soră-ta! Dumnezeu mai ştie pe unde golăneşte, de s-ar apuca de facultate s-o văd cu diplomă, să iasă la bucata ei de pâine!

Mama oftă încă o dată şi ascunse ilustrata sub faţa de masă.

— O pun aici, că n-o să dea de ea. După ce se culcă el poţi să mai vii, să te mai uiţi! Mă duc să spăl, că mi-au rămas nişte aşternuturi în cadă.

În camera mea, am încercat să-mi răsfoiesc revistele cumpărate.

Niciun rând despre California. Dincolo, tata stătea la televizor. M-am întors în bucătărie şi am ridicat faţa de masă. Blocul cu opt etaje din California părea mult mai înalt decât al nostru. În parcare am numărat paisprezece maşini, curate şi strălucitoare. Cu siguranţă, erau maşinile profesorilor. Fotograful se aşezase departe de intrarea în bloc, pe gazon, la câţiva paşi de bordura străzii. Nu prinsese niciun om în cadru. Blocul era construit din cărămidă roşie şi nu avea nicio fereastră deschisă. Era ora când toţi studenţii audiază cursurile, ei nu chiulesc, pentru că nu e în interesul lor, au de plătit taxe. Ei mestecă gumă şi-i ascultă pe profesorii care le vorbesc clar, cu răbdare. Şi profesorii îşi dau interesul, altfel rămân fără slujbă. Poate că Marius mestecă gumă, e atent şi notează, nu scapă niciun cuvânt, să fie primul, premiantul!

— Unde e mă-ta?

— În baie, spală, am răspuns cu mâna paralizată pe ilustrată.

— Iar ne curge apă din tavan, mă anunţă tata, apoi bău o cană cu apă.

Nu observase ilustrata. Înainte de a se întoarce în sufragerie, la televizor, am ascuns-o sub faţa de masă.

Stătea în pat, cu picioarele întinse pe scaun, poziţia lui preferată. Începuse emisiunea „Actualitatea în agricultură”. Se declanşase recoltarea porumbului în judeţul Ialomiţa. Pata din tavan se înnegrise şi crescuse cât o minge de baschet.

Nu picura. M-am întors în camera mea. Am fumat o ţigară şi am privit California pe globul nostru pământesc dezlipit la Poli. Era mare California.

Pe domnul Remus l-am găsit la recepţia hotelului. Scria atent procesul verbal de predare-primire. Schimbul său de noapte întârzia. M-a invitat să mă aşez lângă el, oferindu-mi o cafea începută, dar l-am refuzat. A dat din cap trist şi s-a aplecat concentrat asupra registrului.

În hol mirosea a petrosin. Mama spălase geamurile de la intrare, curăţase mocheta verde, roasă în pragul uşii de sticlă. Sub registrul în care scria domnul Remus, se afla un alt registru, cel cu evidenţa camerelor.

Bătrânul semnă grăbit şi, după ce sorbi din ceaşcă, îşi aprinse o ţigară. Acum avea timp pentru mine.

A doua scrisoare de ameninţare îl speriase. Nu era ungur, nu avea prieteni sau rude, era nevinovat. Căutase în cartea de telefon familiile de maghiari din oraş şi găsise patru. O contactase pe una dintre acestea, dar fără niciun rezultat care să-l liniştească. Ungurii locuiau într-un bloc departe de casa lui. Deci nu putea fi vorba de o confuzie.

Fusese acasă la ei, aveau doi copii, un băiat student, şi o fată elevă la liceul sanitar. Le povestise ce ameninţare primise şi-i întrebase dacă, de când locuiesc în oraş, primiseră, astfel de prostii. Nu, nu primiseră, i-au răspuns miraţi. Ungurul era maistru la Şantierul Naval, se stabilise cu soţia sa în oraş în urmă cu douăzeci de ani, vorbeau ungureşte în casă şi nu-şi aminteau să fi avut vreun conflict cu vecinii sau colegii de serviciu. Nu stâlceau cuvintele româneşti, observase domnul Remus. Îl invitaseră la masă. Dacă ameninţarea le-ar fi fost adresată, îi explicase ungurul, ar fi trebuit formulată aşa:

„Bozgorilor puturoşi, vă rupem mâinile”. Adică la plural. Dar şi aici se ivea următoarea contradicţie: ungurul

câştiga bine în şantier, de aceea nu se întoarse în Harghita lui natală, era harnic şi apreciat, deci nu vedea motivul pentru care i-ar fi făcut „puturoşi”. Iar dumneata eşti singur, intervenise unguroaica şi domnul Remus tresărise. Singur! La sfârşitul mesei, bătrânul i-a întrebat despre Ardeal, al cui e, de fapt, al românilor sau al ungurilor? Ungurul s-a ridicat calm şi i-a cerut soţiei să-i pună sufertaşul în geantă, că pleacă la şantier.

— Nu cumva au crezut că sunt un provocator?

— Ba da!

Domnul Remus oftă. Dar nu se resemnase. Expediase deja o scrisoare Comunităţii Evreieşti din România, prin care cerea o dovadă, o dezminţire sau ceva de acest gen, dar oficial, din care să rezulte că nu este evreu. Îl rugase pe rabin ca dezminţirea să fie dată pe postul de televiziune sau publicată în ziarele centrale, să afle toată lumea că nu este evreu. Cu ungurii, intenţiona să procedeze la fel. Va scrie la UDMR. Să dea partidul lor o dezminţire şi-n Parlament dacă se poate, el nu e ungur, nu are neamuri, nu-i simpatizează, nu-l interesează politica.

— Şi tu cum te mai simţi, întrebă bătrânul, după ce-mi expuse planurile sale.

— Niciodată n-am apelat la discreţia dumneavoastră, dar acum am o problemă şi nu ştiu cum să-ncep…

— Ai început prost! Nu dau camere cetăţenilor din oraş.

— O plătesc dublu!

Domnul Remus îşi scoase batista din buzunar şi-şi şterse nasul. Un truc pentru a-mi evita privirea.

— Nu pot, îmi pare rău. Zău că nu pot! De când sunt aici, n-am făcut aşa ceva. Pe astfel de chestii am concediat mulţi subalterni. Mă-ta mă ştie, de ce n-ai întrebat-o? Acest hotel trebuie să fie curat.

— Plătesc triplu!

— Nici pentru zece mii de dolari nu-ţi dau o cameră. Ce naiba! Eşti tânăr, du-o pe o plajă, e încă vreme bună, nisipul e cald, trebuie să te învăţ eu? Dacă e virgină, va rămâne cu amintiri superbe, deşi nu cred să fie…

— Dar nu despre asta e vorba.

Recepţionerul se încruntă.

— Vreau să scriu o carte şi am nevoie de linişte.

— Prietene, îmi jigneşti inteligenţa cu minciuna asta. Tu vrei să scrii o carte într-o noapte? Te crezi, cumva, Mozart?

— Încerc, de ce nu mă lăsaţi?

— Pentru că minţi!

— Şi dumneavoastră minţiţi! Vă bateţi cu pumnul în piept că sunteţi onest, fără pată, oază de curăţenie, dar tot oraşul ştie că oferiţi camere bişniţarilor! Nu-i aşa? Cum puteţi să-mi spuneţi că hotelul e curat, când toată lumea ştie că e primul bordel oficial din oraş?

— Mă jigneşti, ai grijă, prietene.

— Nu vă jignesc dar am nevoie!

— Cu cine? Cu Cristina?

— Cu nimeni!

— Fata asta nu e pentru tine. Cristina are nevoie de un bărbat adevărat, puternic, sănătos. Eşti în stare să ai grijă de o asemenea fată?

Bătrânul dădu din mână a lehamite. Îţi aprinse altă ţigară. Era tulburat şi fuma nervos. Dădu pe gât ultima picătură de cafea. Plescăi intenţionat.

— Spuneţi că mint! Bun. Eu vă dovedesc cu probe că dumneavoastră minţiţi şi degeaba vă juraţi. Ieri noapte, singura cameră ocupată din hotel a fost cea de la numărul 21. N-aţi trecut-o în registru pentru că acela e cuibul preferat al rockerilor. Ce s-ar întâmpla dacă mă duc la poliţie? Bordel în toată regula. Am martori, domnule Remus!

Bătrânul se îngălbeni, vru să zâmbească, dar nu avea motiv.

— Vorbeşti prostii, ai făcut insolaţie. Nu ai niciun martor, măgarule!

În hotelul meu nu există camera 21. Sunt douăzeci de camere în tot hotelul. Zece la parter, zece la etaj. Ce vrei? Să-ţi dau camera 21? Ţi-o dau pe gratis, dar nu există. Uite, prietene, îmi deschisese registrul. Vezi pe undeva

camera 21?

— Domnule Remus, soră-mea trăieşte cu dumneavoastră?

— Minciuna ta mă face mai tânăr cu treizeci de ani. Cine te-a pus să-mi spui asta?

— De ce n-o lăsaţi în pace? Pe cine vreţi să vă răzbunaţi de fapt?

Pe mama?

— Între soră-ta şi mine nu e nimic serios! Pricepi? ţipă domnul Remus. Am crezut că eşti mai inteligent, dar eşti la fel ca ceilalţi. Îmi place sora ta, şi Marius îmi place, mi-ar fi plăcut să-i am copii. Semeni cu taică-tu, meriţi împuşcat!

— De ce să-l împuşcaţi pe tata?

— Aşa, ştiu eu! Adică, se calmă subit bătrânul, am zis şi eu la furie, din cauza ta, cu prostiile tale! M-ai enervat!

Schimbul domnului Remus, un tânăr angajat de câteva luni, apăru lângă noi, cerându-şi scuze de întârziere. Bătrânul mă rugă să-l aştept pe terasă. Cerul înstelat era imaginea preferată a lui Marius. Când zărea o stea căzătoare, ne chema, doar mama se grăbea să-l asculte.

Locul din mare unde cade – explica Marius, premiantul, cu o aroganţă prost trucată – este degajat de ape datorită temperaturii stelei căzătoare. Transferul de căldură între apă şi steaua încinsă duce la înălţarea unui castel din piatră înconjurat de mare. Mama râdea, cum poţi să zici asta? Prin reacţii termodinamice se înalţă, nu le pricepeţi oricât vi le-aş explica! – se lăuda serios şi mama chicotea, parcă ar fi mângâiat-o cuvintele lui. După ce Marius a fugit, hainele lui au mai stat câteva luni prin şifonier. Îl aşteptam să se întoarcă.

Apoi au dispărut. Mama mi-a mărturisit că i le trimisese pe toate cu trenul, la Bucureşti. Le-a cerut printr-un individ, o fi fost prieten de-al său.

„Le-a vândut domnul Hermeneanu pe toate în talcioc!” mi-a şoptit domnişoara Puşa.

Am numărat pe cer cinzeci de stele. Niciuna în plus

sau în minus.

Domnul Remus ieşi din hotel.

— Vedeţi, sunt cinzeci de stele!

— Ca pe drapelul american, mi-a răspuns fără entuziasm.

M-a rugat să-l însoţesc spre casă. Am străbătut plaja în tăcere, apoi pe bulevard, bătrânul observă că vremea începe să se răcorească.

— Aţi văzut ilustrata lui Marius? V-a arătat-o mama, nu-i aşa? A ajuns la un colegiu din California.

Întoarse capul şi clipi des, rece, ca şi cum i-aş fi spus că a venit toamna. Îşi căută ţigările în buzunarele mici ale hainei, dar le uitase la hotel.

— Nu v-a uitat. Şi taică-tu ce zice?

— Vreţi să-mi explicaţi o dată pentru totdeauna de ce nu vorbiţi cu tatăl meu, de ce nu vă salutaţi, de ce vă ocoliţi?

— N-am de dat nicio explicaţie.

— Atunci de ce ţineţi să aflaţi reacţia tatălui meu?

Domnul Remus zâmbi melancolic:

— Trebuie să-ţi iei orice speranţă de la această lume, pentru că următorul semn de la Marius va fi chemarea în America. Sunteţi, într-un fel, familia lui. Sau ce a mai rămas din ea. Marius nu are nevoie de voi acolo, în schimb voi veţi avea nevoie de el, oriunde sar afla şi indiferent ce rău v-ar face. Drama voastră nu este că trăiţi aici, aşa cum trăiţi, ci faptul că aşteptaţi un om care nu vă iubeşte.

Vă iluzionaţi că se va întoarce, că o să vă îmbrăţişeze, că o să vă povestească pentru ca la rândul vostru să povestiţi altora, scoţându-l pe el în faţă, cel mai bun dintre voi, dar în spatele lui o să vă ascundeţi neputinţa şi mediocritatea, neîmplinirile şi regretele. Ce ştiţi voi despre lumea în care a ajuns? Nimic! Dar nici nu vă interesează, chiar dacă v-ar scrie cinci sute de scrisori de acum încolo. Vă convine doar aşteptarea, pătura sub care vă ascundeţi neputinţa. Dar când veţi primi chemarea lui Marius, aşteptarea se va transforma în panică.

Dacă veţi ajunge în America, în mediocritatea

voastră, veţi tânji după speranţele trăite aici, şi veţi striga în gura mare:

„Mi-e dor de casă!”

Libertatea pentru voi va fi o povară.

— Poate o să vă cheme şi pe dumneavoastră!

— N-am să-i răspund.

— De ce? Vă este teamă de libertate?

— De ce să plec în America, de vreme ce America este aici? Îmi arătă tâmpla. Am suferit destul în viaţă pentru că am ţinut-o aici, prizonieră. E cea mai mare realizare a vieţii mele, că am trăit prizonier într-o ţară, ţinând în mine prizonieră o altă ţară. Dacă n-aş fi reuşit să trăiesc aşa, poate m-aş fi sinucis demult.

S-a oprit în faţa porţii şi s-a uitat îngrijorat în lungul străzii prost luminate. Îmi mulţumi scurt şi intră în curte. Domnul Remus avea dreptate, căldura verii se stingea.

Străzile erau pustii. La intersecţia din centrul oraşului, sergentul-major Grigore Postolache patrula resemnat de pe un trotuar pe altul.

Abia intrase în serviciu. Am încercat doar să-l salut şi să trec mai departe, dar poliţistul mă opri, întrebându-mă cât e ceasul. Era trecut de miezul nopţii. Îmi ceru o ţigară şi un foc. Flacăra chibritului îi descoperi chipul obosit. Se rezemă cu fundul de un tomberon, ascunzându-şi porthatrul la spate. Mă sfătui cu voce tare să traversez străzile numai pe culoarea verde a semaforului. Sunt destui nebuni în oraşul ăsta care gonesc cu maşinile fără să ţină cont de cele mai elementare norme de circulaţie. Aveţi dreptate. Iar poliţiştii sunt datori să-i descopere pe aceşti nebuni, că dacă n-ar exista aceşti nebuni şi toată lumea ar respecta legile, el, Grigore Postolache, s-ar apuca de altă meserie. Crezi că mie îmi place să stau noaptea ca liliacul?

În alte ţări, privi atent ţigara proastă la lumina chioară a felinarului, poliţiştii au un statut deosebit. Cunoşti, nu? Sau mă rog, ţi s-a spus, nu? Am dat din cap. Dacă prin absurd, să zicem, m-aş transfera în altă ţară, America, de exemplu, păi acolo aş fi cineva, nu? Leafă

mare, sporuri de noapte, vestă antiglonţ, pistol… Păi să nu-ţi faci meseria ca la carte? Ba da! constată trist că nu aveam chef de vorbă. Îmi recomand a acelaşi lucru: să traversez atent străzile, numai pe culoarea verde, că nebunii umblă noaptea cu maşinile, depăşind viteza legală.

N-o să-i ierte! O să-i bage pe toţi la puşcărie, să vadă ei ce înseamnă poliţistul român! I-am întins pachetul, să-şi aleagă altă ţigară. Refuză, preocupat de ideile expuse mai-nainte. În fiecare noapte, nebunii îşi fac de cap. De exemplu, în ultimele două nopţi, se îngrămădesc în trei-patru maşini şi gonesc pe străzile oraşului. De-ar fi numai asta!

Dar claxonează, zbiară în puterea nopţii, încălcând prevederile articolului 241 Cod Penal, consumă băuturi alcoolice la volan, cântă, adică zbiară, pur şi simplu terorizează străzile. Eu nu pot să-i opresc, n-am ajutoare, am leafă mică, iar şefii sunt incompetenţi. Cum să-i prind în flagrant? N-am martori. Pur şi simplu nebunii mă sfidează. Am două alternative: ori să scriu la Interpol, dar asta presupune multă muncă, ori să acţionez singur, ceea ce este foarte riscant pentru salariul meu de mizerie. Eu am văzut demult un film rusesc la cinema, continuă sergentul-major, în care scenaristul şi regizorul îşi băteau joc de un poliţist trecut de prima tinereţe, personaj secundar în film, care se chinuia cu voce tare să înveţe limba engleză. Şi toţi spectatorii din sală râdeau de se prăpădeau pe seama poliţistului. Mai rău, personajul principal era un scriitor ratat care, în final, moare într-un accident de circulaţie. Ca să vezi! Numai eu râdeam şi sala tăcea. Adică, oricât ai râde de oamenii în uniformă, trebuie să-i respecţi până la urmă. Iar cei care râd cel mai tare sunteţi voi, artiştii! Voi ne priviţi de sus, de parcă aţi fi nemuritori. Dar viaţa nu vă iartă, că vă curăţaţi repede, din cauza băuturii. Ce? Eu n-aş putea să mă pun cu burta pe limba engleză? Numai că filmul ăsta mi-a rămas ca o pată pe creier. Dar, se învioră Grigore Postolache, dacă ocolesc chestiunea cu învăţatul, trebuie să găsesc pe cineva care să-mi traducă scrisoarea către Interpol în engleză. Un

efort financiar. Nu contează, deşi nu stau cu fundul pe bani. Apoi, va trebui să plătesc şi la poştă pentru ca să expediez plicul în America, parcă acolo îşi are sediul Interpolul, tu ştii mai bine!

O să treacă ceva timp. Poate am să-ncerc un telefon, să văd, a ajuns scrisoarea la ei? Dacă a ajuns, trebuie să mai aştept până se îndeplinesc formalităţile de colaborare cu organele noastre. Deci, în această variantă, durează până le vin de hac nebunilor. Şi eu cu ce mă aleg? Cu o recipisă pe care scrie expeditor: sergent-major Grigore Postolache, România şi destinatar: Interpol, SUA. S-o pun în ramă, s-o admir înainte de culcare. A doua variantă e mai delicată. Lucrez singur, aşa cum ţi-am spus. Adun toate tomberoanele, scaunele şi mesele de pe terasele restaurantelor, bare, stâlpi şi, când străzile încep să se golească de lume, ridic baricade în locurile întunecoase. Fac chiar o hartă a baricadelor, ca să păstrez controlul situaţiei. Este imposibil să nu nimerească ei pe străzile cu baricadele mele! Şi când or intra în baricade, bu

— Îşi umflă obrajii palizi – un foc uriaş, un incendiu în toată regula, poate am să fac rost de o cameră de filmat, să-i filmez.

Va fi cea mai frumoasă misiune a mea! bătu el cu pumnul în tomberon.

Va fi victoria mea împotriva nebuniei organizate! Şi mai bătu o dată, mai tare. Nu-ţi face probleme, soră-ta, de obicei, se află în a doua sau a treia maşină, pe locul mortului. O să scape, că Boby e şofer bun. Eu vreau ca prima maşină să explodeze, să-i sperie pe cei care vor scăpa cu viaţă. Varianta asta mi se pare cea mai bună, pentru că baricadele au rezistat întotdeauna nebunilor. Ce zici?

— O să fiţi avansat.

— Nu! se apără sergentul-major cu mâinile ridicate. Varianta baricadelor o aplic fără consimţământul şefilor mei. Ei sunt depăşiţi de tehnica modernă şi n-ar fi de acord. Eu lupt pentru datorie şi dreptate, strigă vesel poliţistul şi un câine vagabond care apăru de nu ştiu unde,

începu să latre la noi din mijlocul intersecţiei.

Poliţistul îmi ceru o ţigară. I-am întins pachetul şi îmi luă două.

Javra mai lătră nervoasă de câteva ori, apoi se ascunse între două tomberoane, pe celălalt trotuar. De abia atunci, urmărind-o, am observat că trotuarele din jurul intersecţiei erau „utilate” cu câte trei-patru tomberoane, aşezate la distanţe apropiate, care nu băteau la ochi.

Multe tomberoane erau pline, motiv pentru javră să le scormonească.

Şi Grigore Postolache se sprijinea de un tomberon. Şi, probabil, în porthart avea harta baricadelor. Şi în această noapte, nebunii vor transforma străzile oraşului în piste de raliuri. Am privit precaut în jur, cu gândul idiot să descopăr o geantă care ar fi ascuns camera video.

Sergentul-major fuma mulţumit. Poate camera video o ascunsese în tomberonul de care se rezema.

— E târziu, trebuie să plec. Vă las…

— Ai grijă cum traversezi străzile, că nebunii nu ţin cont de semafoare.

Pe prima stradă, nu departe de intersecţia „populată” de tomberoane, semaforul funcţiona. Zona pe care o străbăteam era pustie. Şi, totuşi, simţeam că tomberoanele poliţistului s-au pusân mişcare, încet-încet, urmărindu-mă, în fiecare fiind ascuns câte un poliţist: el este fratele Luizei, nebuna, să nu-l scăpăm, ne va duce la ascunzătoarea nebunilor!

La a doua stradă care dădea în bulevard m-am oprit, prefăcându-mă a că-mi leg sandaua. Amântors capul. Nimeni. Am luat-o la dreapta, pe mijlocul străzii luminate doar de neoanele vitrinelor de la parterul blocurilor. Am recunoscut librăria în care Marius obişnuia să citească ore întregi cărţile pe care nu şi le putea cumpăra. Acum, Marius citea în altă librărie… dar un asemenea gând mi se păru caraghios la ora când îi căutam pe nebunii Luizei. Se strângeau de obicei la Arhitectură, un bar amenajat în subsolul celui mai scump restaurant din oraş. În faţa restaurantului, bişniţarii vindeau şi cumpărau valută,

vindeau ţigări americane, îi protejau pe „peşti” de raziile Poliţiei. La Arhitectură puneau la cale afacerile. Nu intrasem niciodată în bar.

Domnişoara Puşa era la curent cu atmosfera:

„Acolo sunt mese mici şi scăunaşe. Toţi stau cocoşaţi, beau cafele şi droguri, pufăiesc din ţigări, muzica urlă şi ei tac. Parcă sunt nişte momâi”.

Restaurantul era închis şi parcarea pustie. O firmă din tablă, prinsă de peretele blocului vecin, indica pe un gang întunecos intrarea în Arhitectură. Şi dacă Luiza e aici, ce să-i spun? Să vină acasă, să nu urce în maşinile nebunilor, dacă vrea să trăiască. O să-şi bată joc de mine în faţa tuturor, de-abia aşteaptă. Am intrat în gang, şi după trei paşi, căscând ochii, mi-am dat seama că o lumină firavă bătea din spatele clădirii. Păşeam cu grijă, încercând să nu calc pe vreo sticlă sau pe ceva care să facă zgomot. Mirosea a urină. Aveam senzaţia că cineva mă aştepta în capăt. Aş fi vrut să-l strig, să vină, să mă ia de mână, să mă conducă. Lumina creştea pe măsură ce înaintam. Pereţii blocului şi ai restaurantului erau mâzgăliţi cu tot felul de obscenităţi. Drumul se termina într-o curte interioară, apărată de un gard din tablă, în care se aruncaseră de-a valma navete cu sticle, cutii goale, gunoaie. Deasupra, lumina un neon, montat pe un fir întins pe diagonala curţii, ca un salam atârnat la uscat. Nu mai văzusem o asemenea improvizaţie.

Un zgomot cunoscut îmi atrase atenţia spre tomberoane. Un bărbat le uda. Marius, am dat să strig, dar acordul violent al unei chitare electrice izbucni din spatele uşii aflate la doi paşi de tomberoane.

Marius! În blugi, agitându-şi picioarele de parcă nu mai avea răbdare să-şi termine treaba, într-un maiou galben, ce-i descoperea ceafa tunsă scurt, mereu se tundea scurt, Marius! Am strigat din nou. Bărbatul s-a întors. Am dat din cap, în semn de bună seara. Îşi trăgea fermoarul în faţa mea. Pe tricoul galben scria mare TEXAS. Era mai înalt şi mai solid decât Marius. Un rugbyst la sfârşit de carieră bronzat şi bine hrănit, predispus la îngrăşare.

Scuipă într-o parte.

— Pe cine cauţi?

— Sunt fratele Luizei.

Răspunsul meu îl mulţumi. Deschise uşa, intră şi o trânti. Am rămas nemişcat. Ritmul turbat al chitarei izbucnea parcă de sub picioarele mele. Mai bine l-aş fi rugat pe rugbyst să-i spună Luizei că o aştept afară. Dacă voi intra, toate privirile, câte vor fi, mă vor fixa, intimidându-mă. Dar trebuia să vorbesc cu Luiza.

Am deschis uşa. Trepte mici şi murdare coborau în spirală chiar în bar. Mirosea a mucegai. Pereţii culoarului erau scrijeliţi cu nume de formaţii rock şi fel de fel de prostii. Arhitectura era la fel de mare ca şi Sirena lui Dan Dugan. Aşezaţi la o masă lungă din lemn, cocoşaţi pe nişte scaune joase, cei prezenţi ascultau acordurile violente ale chitaristului cocoţat pe un scaun, lângă peretele opus. Alături, boxele înalte cât un frigider şi staţia. Chitaristul semăna cu rugbystul numai că purta un tricou roşu, strâns pe corp. Îşi ţinea bărbia în piept şi-şi zbuciuma corpul pentru o muzică fără armonie, Cristina ar fi explicat mai bine. Luiza nu se afla la masă. Nici Cristina. Bişniţarii, uşor de recunoscut, erau îmbrăcaţi în costume închise, largi, la cravată. Rockerii, traşi la indigo după Boby. Nici el nu se afla în bar. Minijupistele, îngrămădite între ei. Toţi ascultau nemişcaţi, parcă nimerisem într-un muzeu. Chiar şi norii de fum de ţigară de deasupra mesei fuseseră imobilizaţi de lumina unui bec puternic, cu abajur. Aşezat cu spatele la chitarist, rugbystul îmi făcu semn să mă aşez lângă el. Erau trei scaune libere. Nimeni nu-mi dădu atenţie. Stăteau ca nişte momâi. Fetele erau puternic fardate, cu părul ciufulit, purtau la gât şi la mâini lănţişoare de diferite mărimi, fumau ţigări albe şi lungi şi nu clipeau.

Mi-am aprins o ţigară şi amântors capul spre zbuciumatul de pe scaun, care dădea semne de oboseală. Scrumierele, nişte farfurii din plastic, erau pline de chiştoace. Cu siguranţă că Luiza plecase, nu-i plăcuse tâmpenia asta. Dacă chitaristul ar fi alunecat de pe scaun,

concertul s-ar fi încheiat şi aş fi putut să-l întreb pe rugbyst unde este sora mea.

Bărbatul fuma cu privirea pierdută în paharul cu votcă. În stânga mea, pe cele două scaune goale, o fată tunsă scurt, cu picioarele lungi, pufăia ca o locomotivă. Domnişoara Puşa avea dreptate. Am încercat să mă uit pe revistele mele, dar zgomotul îmi risipea cuvintele din faţa ochilor. Muzicianul degenerat, la capătul puterilor, se încăpăţâna să ducă piesa până la sfârşit. Transpirase şi tremura. Numai capul plecat şi-l ţinea fix, parcă-şi găsise în el punctul de sprijin. Atenţia celor doi din jur îl încuraja.

Oare unde învăţase să cânte? Nu cumva la corul pe trei voci, vocea întâi, vocea a doua, vocea a treia, elevii îngrămădiţi câte trei-patru într-o bancă, nu deschidem fereastra pentru că intră frigul şi încă o dată de abia ne încălzim, mai cu viaţă, cine greşeşte îl las corigent, nemernicule! ăsta e un cântec sfânt şi tu îţi baţi joc de el, tu şi alţii ca tine care nu vor să se concentreze, ce vreţi să fac? să vă dau afară din şcoală? să-i nenorocesc pe părinţi? să rămân şi eu pe drumuri? hai, încă o dată, gândiţi-vă că acest cântec era interzis, întrebaţi pe părinţii voştri, cine-l cânta în cinzeci şi şapte era terminat, acum voi puteţi să-l cântaţi în libertate, auzi, mă? tu eşti liber să-l cânţi datorită partidului, dar nemernic ce eşti îţi baţi joc de cântec! de munca mea, peste trei zile e serbarea, hai cu toţii, vocea întâi, vocea a doua, vocea a treia, aşa… e bine, mâine facem repetiţie pe scenă, toată lumea să vină în ţinuta de pionier, să nu lipsească unul că-l mănânc, gata, sunteţi liberi, omul este liber, biserica l-a ţinut pe om înlănţuit secole de-a rândul, a fost unul din mijloacele folosite de cei bogaţi pentru a-i supune pe cei slabi, de subliniat această frază, un exemplu a fost Inchiziţia spaniolă care a fost bastionul obscurităţii în Evul Mediu, terorizând milioane de oameni, dar până la urmă raţiunea a învins, nu există Dumnezeu, de subliniat, nu există Dumnezeu, oamenii au ajuns pe Lună, în curând vom ajunge pe Marte, nici urmă de Dumnezeu, unde este el? ştiinţa a explicat apariţia vieţii pe pământ, evoluţia

speciilor, omul n-a fost creat de Dumnezeu, de subliniat, el se trage din maimuţă, Dumnezeu este ficţiunea unor minţi fanatice, cum se poate crede în ceva care nu se vede, nu se aude, nu se simte, credinţa înseamnă negură, este opiul săracilor prostiţi şi amăgiţi de cei bogaţi, exploatatorii veroşi, care promit viaţa de apoi, dar de acolo nu s-a mai întors nimeni ca să povestească, lumea n-a fost creată de Dumnezeu în şapte zile! minunile lui Hristos sunt poveşti care-i fac pe oamenii de ştiinţă să râdă, caietul cu referate pentru cercul de ateism ştiinţific să fie gata până mâine, cine participă la acest curs va merge gratuit în tabără, spuneţi părinţilor că e gratuită tabăra…

— Să nu te mişti că-ţi tai nasul, mă trezi glasul rugbystului.

Mă ameninţă cu buzele lipite de urechea mea. Apoi reveni la votcă şi ţigara din scrumieră. Încăperea se umpluse de fum. Muzica încetase.

Degeneratul ţinea chitara ca pe o puşcă fără gloanţe. Ridică privirea spre noi. O faţă desfigurată, cu ochii bulbucaţi de efort, o gură strâmbă şi venele gâtului umflate. Nu mai puteam să respir. Ridică chitara deasupra capului. Aşteptă ceva. Măcar o fluierătură. Bâzâitul staţiei prevesti o nenorocire. Răcni scurt şi lovi chitara de scaunul de sub el, prăbuşindu-se peste o boxă. Se ridică, totuşi, iute, apucă chitara ce sărise în mijlocul încăperii şi iar o ridică deasupra capului şi o lovi cu sete de cimentul barului. Aşchiile săriră peste tot. Una îmi atinse gâtul. La masă nu se înregistra nicio mişcare. Doar ţigările ardeau.

Căzu în genunchi, cu griful chitarei în mână. Încerca să prindă cu privirea un gest ca să-i preţuiască efortul, dar toţi fumau nemişcaţi.

Aruncă griful la un pas de masă. Corzile rupte tremurau ca picioarele unui păianjen.

„Să nu te mişti!” Rockerul se prăbuşi pe ciment şi începu să plângă în hohote. Fata din stânga mea întinse paharul unui bişniţar şi aceasta îi turnă votcă dintr-o sticlă cu etichetă rusească.

Îşi umezi buzele şi se întoarse la cel întins pe podea.

Se auzi un foşnet din celălalt capăt al mesei. Nebunii aveau un câine? Va ieşi credincios şi va linge mâna însângerată a chitaristului, în loc de aplauze. De sub masă apăru Ceauşescu. Se târa, ajutându-se de fiarele strânse în mâini. Dădea din cap, cu ochii bolnavi, aţintiţi asupra grifului. Ajuns repede lângă chitarist, începu să-şi frece capul chilug de fundul acestuia. Rockerul continua să plângă. Scâncea şi ologul, dar după câteva gemete îşi ridică ţeasta şi descoperi griful. Îl apucă şi cercetă fără să-şi oprească mişcarea capului, apoi îl înhăţă ca un câine şi se grăbi în spatele boxei. Parcă uşuraţi, cei de la masă şi-au umplut simultan paharele, şi-au aprins alte ţigări, cineva râse scurt, o minijupistă roşcată se hlizi, un bişniţar se ridică de la locul lui şi se aşeză lângă un rocker, şoptindu-i ceva la ureche. Rugbystul renunţă să mai fixeze paharul cu votcă:

— Credea că ne vom repezi la griful său, că ne vom bate pentru el.

Astfel de chestii se făceau pe vremuri. Şi noi ştiam că aşa va proceda şi că va aştepta să ne batem pentru grif. Eu le-am propus să mă piş pe grif, dar au ales varianta cu Caragiale. Ţ i-a plăcut? L-am lucrat cu sânge rece. Au fost tari băieţii, unul n-a clipit! Uite-te la el!

Chitaristul nu mai plângea, dar continua să stea întins, cu faţa ascunsă în palme.

— Cineva ar trebui să aibă grijă de el. A cântat pentru voi.

A cântat pentru Caragiale. Tu nu te-ai prins?

Cine-i Caragiale?

— Ăla, îmi arătă boxa în spatele căreia se ascunse ologul. Caragiale este amicul nostru.

— De ce-i spuneţi Caragiale?

Mă privi cu îngăduinţă şi-mi atinse cu degetul mare revistele de pe genunchi:

— Degeaba citeşti chestiile astea! Tu eşti fratele Luizei, nu? Aţi avut noroc. Într-un an, vă uşchiţi în America. Nouă, celor care vom rămâne, filosofia ne va ţine de foame şi sete. Aşa am fost obişnuiţi. Şi când e nevoie de

noi, suntemâmpinşi în faţă, în Piaţă Universităţii. Şi când ne cerem drepturile, ni se trânteşte în nas că nu e constituţional.

Eu nu sunt însurat şi nu cred că am să fac prostia asta. Nici măcar o prietenă nu am. Dar mă gândesc uneori că femeia mea, înţelegi, femeia mea în sensul pur al cuvântului, cea care m-ar face fericit, aşa, nu se află în ţara asta de căcat, ci este chiar în California, în Chicago…

— V-a trimis Marius o ilustrată? Ai fost prieten cu Marius? Îmi venea să-l trag de tricoul TEXAS, să i-l fac bucăţi.

— Ce chestie! Şi-a bătut joc de toţi. O meritäm, ce să facem! Ne îmbrăţişează pe toţi. Dar e absurd! Să ne îmbrăţişeze pe toţi. N-ar trebui iertat, dar e prea departe şi-l doare în cur. Noi facem filosofie.

Dar cum să ajung la femeia mea din California? Nu pot. Eu sunt om şi vreau să fiu fericit. Dar nu pot! Vezi, idealismul? Nu pot din cauza distanţei, a banilor… Norocul, aici e chestia! De ce nu m-am născut acolo? Spune, de ce nu m-am născut acolo? Pentru că Dumnezeu ma aruncat aici. Cel mai mişto e de Caragiale. El nu are nevoie de Dumnezeu şi e singurul fericit din băşina asta. Mă gândeam o dată să mă schilodesc şi să ajung ca el, să-i fac concurenţă în fericirea lui.

Dar n-am avut curaj. Frate-tu s-a salvat şi-o să vă salveze şi pe voi.

Se rezemă cu coatele de masă. Avea un obraz bine bărbierit şi sprâncenele groase se uneau la rădăcina nasului, formând o linie continuă. Cu paharul la gură, privea la fata din dreptul său, o slăbănoagă de gâtul căreia atârnau două şiraguri de mărgele colorate. Slăbănoaga nu-l băga în seamă, fuma nervoasă.

— Spune-mi, te rog, unde este Luiza?

— S-a dus să facă rost de maşini, îmi răspunse în silă rugbystul.

Slăbănoaga căscă ochii învineţiţi de rimel. Vecinul ei, un rocker cam de aceeaşi vârstă cu mine, care până atunci povestise în gura mare ce mişto este ultimul album

Metalica, se opri la răspunsul rugbystului şi se holbă la mine.

— E fratele Luizei, le explică vecinul meu celor doi.

Slăbănoaga dădu fumul pe nas şi-mi făcu din ochi:

— Soră-ta e o dulce! Şi Marius e un tip. Tu eşti un papagal.

Răspunsul rugbystului la întrebarea mea fusese auzit la masă şi declan să discuţii aprinse despre cursele de maşini, de parcă până atunci subiectul fusese uitat de toţi. Gălăgia crescu brusc. Un bişniţar se ridică de pe scaun şi anunţă că a deschis lista cu pariuri. Minijupista din stânga mea ţipă, dorea să şofeze prima, indiferent pe ce maşină.

Vorbeau despre maşini, despre străzile pe care le vor străbate, viteze, curbe, nu înţelegeam nimic. Rugbystul nu se lansă în hărmălaia pe care o declanşase, stătea neclintit, cu paharul la gură. Lumina becului scăzuse şi fumul ţigărilor se îngroşase. Dădu pe gât şi restul de votcă:

— Dacă ţi-e rău, vorbim cu Luiza să te ducem acasă.

— Nu mi-e rău.

— O să ne distrăm mişto, ai să vezi! Am pus pariu cu un tip, că Luiza, Boby şi Cristina vor aduce o Lancia, un Ford şi un Opel. Îţi dai seama ce bou sunt? râse. După ce am pus pariul, m-am dat cu capul de pereţi. În jegul nostru de oraş nu există un şurub de Opel sau Lancia. M-am îmbătat, nu-i aşa? ăsta e scaunul Luizei, îmi arătă el scaunul pe care şedeam.

Un chiot prelung, însoţit de fluierături, salută apariţia celor aşteptat

¸i. Slăbănoaga fluieră ca la meci, cu degetele în gură. Rugbystul ţâşni de pe scaun şi începu să aplaude. M-am întors. Boby stătea rezemat de tocul uşii, cu braţele încrucişate. Zâmbea. Aştepta ovaţiile, ca o vedetă. O înjurătură de mamă şi întrebarea: unde aţi umblat până la ora asta? nu-l clintiseră din uşă. Când fluierăturile se înteţiră, Boby „ieşi la rampă” în capul mesei. Minijupista din stânga mea îi sări în gât şi începu să-l sărute pe obraji. Gestul provocă un cor de huiduieli.

Boby întinse mâna şi un bişniţar îi umplu paharul

cerut.

— Gata! Ne căcăm în libertate şi democraţie, strigă şi dădu vodca pe gât.

Slăbănoaga care mă făcuse papagal fluieră în acelaşi stil, fără să fi auzit declaraţia lui Boby. Rugbystul rămase descumpănit, cu mâinile în şolduri şi gura căscată. Asistenţa amuţise. Până şi chitaristul se ridică în capul oaselor, atent la ce se întâmpla. Boby nu-şi pierdu zâmbetul. O voce îl băgă în mă-sa, cerându-i să nu facă mişţouri, că o să-i sară dinţii. Am adus un tanc. În noaptea asta plecăm cu tancul spre Siberia, apăsă Boby pe fiecare cuvânt pronunţat, fără să clipească.

Rugbystul fugi primul spre. După el, minijupista care-l bombardase cu sărutări pe Boby. Ceilalţi se năpustiră, chiuind, vociferând, răsturnând scaunele şi mesele. Boby se pierdu în îmbulzeala care se formase la scara în formă de spirală. Am ieşit printre ultimii, cu revistele sub braţ. Am străbătut culoarul întunecossprijinind u-mă de perete. În faţa restaurantului, parcarea pustie îi descurajă pe nebuni.

Nu mai ţipau. Boby se urcă pe o tarabă folosită în timpul zilei pentru vânzarea ziarelor şi cu un fluierat scurt căpătă atenţia noastră, sunt aici! Cu o mână la spate, dar cu cealaltă întinsă, Boby ne arătă direcţia în care trebuia să privim. La capătul străzii, sub un felinar aprins, se oprise un tanc. Ocupa întreaga lăţime a carosabilului. Stătea cu ţeava îndreptată spre noi. Două fete ne făceau semne de pe turelă.

— Boilor, ce dracu’ căscaţi gura! strigă Luiza.

Cristina lansă un hohot de râs, un fel de obuz care lovi în plin încremenirea noastră. Au pornit-o cu toţi spre tanc, chiuind şi fluierând excitaţi. O minijupistă se împiedică şi căzu pe asfalt, dar nimeni nu se întoarse s-o ajute. Cristina şi Luiza s-au ascuns în turelă, trăgând capacul. Nebunii au înconjurat tancul şi au început să-l lovească cu pumnii şi picioarele, să-l scuipe, nu le venea să creadă, oţel, nenicule! e rusesc, pe dracu’, nu cunoaşteţi modelul nostru? nu avea număr, nici emblemă, ce mare

este! pute a motorină, de unde l-aţi manglit, Boby? dar Boby dispăruse, oare i-au băgat un obuz pe ţeavă? era cald, de unde l-au adus? sunteţi duşmanii poporului, sabotaţi securitatea naţională, huooo! huooo! o minijupistă se urcă pe turelă şi începu să-şi mişte şoldurile, fredonând o melodie confuză, rugbystul bătea cu palma în tabla tancului, ca şi cum ar fi bătut un cal de rasă, ce ţeavă lungă are! dă-te jos, fă! ţi-ar plăcea s-o ai între picioare! Râdeau şi se minunau. Nu făcusem armata şi pentru prima dată vedeam de aproape un tanc. Avea şenilele încărcate cu noroi.

Deodată, tancul se cutremură şi scuipă un nor de fum înecăcios. Porniser a motoarele, cineva urlă, îndemnându-ne să urcăm pe tanc. Fetele strigau neputincioase, renunţând la sandalele sau la fustele scurte. Se chinuiau să găsească punctele de sprijin pentru a urca pe tanc. Băieţii râdeau, înjurau, le trăgeau de mâini, de picioare, nu le păsa.

Un cleşte mi se înfipse în ceafă, obligându-mă să ajung în spatele tancului. Două braţe mă apucară de umeri. Am simţit cum pământul îmi fuge de sub picioare şi cleştele îmi eliberează instantaneu ceafa.

M-am trezit lângă rugbystul care-mi rânjea, ai vrut să te dai la fund? Îmi arătă cum trebuie să stau, cu picioarele rezemate de rezervor, umărul meu în umărul lui, cu cealaltă mână caută să te ţii de ceva! Am căutat, dar n-am găsit. Îmbulzeala din spatele tancului o prinsese şi pe slăbănoagă, care se zbătea să-şi caute un loc, chiar deasupra mea. Un picior de-al ei îmi trecu peste umăr, imobilizându-mi pieptul. Un zvâcnet, şi tancul porni încet, însoţit de fluierături şi huiduieli. Maşinăria scârţâia, vibraţiile creşteau ameninţător. Nebunii zbierau, se înjurau. Tancul prinse viteză prin dreptul restaurantului, prilej pentru nebuni să se dezlănţuie.

— Cine conduce tancul? – am strigat în urechea rugbystului.

— Luiza! Tu eşti fratele Luizei!

— Dar de unde ştie Luiza să conducă?

— De la mă-ta!

Slăbănoaga din spatele meu porni să se zvârcolească. Mă durea umărul şi-mi înţepenise braţul sub care îmi strângeam revistele. Am străbătut strada restaurantului cu o viteză care nu-i mulţumea pe nebuni. După ce luase bine curba, pe următoarea stradă, tancul îşi mări viteza. Era o stradă neluminată şi maşina nu avea reflectoare.

Pasagerii au început să urle ca lupii. În urma noastră, se aprindeau luminile la ferestre. Am simţit că cineva îmi zgâlţâie umărul, să mi-l rupă. Am dat să ţip, dar ceva moale se rostogoli pe mine. Corpul căzuse în urma tancului. Am reuşit să-i recunosc picioarele şi părul zburlit. Se lovise rău de caldarâm. Slăbănoaga nu mai mişca.

— A căzut! A căzut! m-am întors spre rugbyst.

— Ce dacă!

— Spune-le să oprească! Nu vezi că nu mai mişcă?

— Ce dacă nu mai mişcă? Este evreică!

De când urcase pe tanc, rugbystul devenise agresiv. Nu-i făcusem niciun rău, nu-l jignisem. Mi se făcuse frică şi strada întunecoasă nu se mai termina. Zbierau fără să le pese, făceau ca toţi dracii, fără motive. Întunericul o înghiţise pe slăbănoagă.

Tancul a cotit pe o stradă pietruită, îngustă, neluminată. Câinii din curţile oamenilor lătrau, lucru care-i excita şi mai tare pe nebuni.

Din spate mi se întinse o sticlă. Câteva clipe, am ezitat s-o iau, dar am bănuit că vecinul meu mă fixează ameninţător, aşa că am cedat şi am tras un gât. I-am intins repede sticla. A luat-o şi a băut lacom, apoi a pasat-o în spate. Votca îmi ardea stomacul. Trei sau patru javre lătrau în urma noastră, gata să sară pe tanc. Un rocker le imită lătratul. Din spate se aruncă o sticlă goală. Lovitura fu însoţită de urale şi chiote.

Încă o stradă pietruită, acelaşi infern. Nu mai rezistam, dar îmi era teamă să sar.

— Unde mergem, am îndrăznit să-l întreb pe rugbyst.

— În Siberia, boule!

— Şi de ce-mi răspunzi aşa?

— Pentru că mergem în Siberia!

M-am întors, hotărât să nu-i mai adresez niciodată un cuvânt.

Dar umărul meu era lipit de umărul lui. Intrasem pe o stradă asfaltată, printre blocuri. Viteza tancului creştea pe măsură ce înaintam.

Mă temeam să nu ne ciocnim cu vreo maşină parcată pe marginea străzii. Dacă Luiza conducea, într-adevăr, un asemenea accident ar fi însemnat o catastrofă pentru familia noastră. De unde să plătim pagubele? La un semafor defect, am zărit două tomberoane. Ne apropiam de intersecţia din centrul oraşului. Amântors privirea pe celălalt trotuar. O movilă de gunoi se înălţa în faţa unui magazin alimentar.

Nebunii nu conteneau cu urletele, probabil văzuseră baricada.

— Luiza şi-a pus în gând o dorinţă, mă înghionti rugbystul. Când am să trec şi eu la condus am să-mi pun şi eu o dorinţă. Tu ţi-ai pus?

Cu tine vorbesc, caroserie ambulantă, mă lovi cu cotul.

— Vreau să cobor, am ţipat fără să-l privesc.

Intrasem într-o zonă cu felinare stinse, doar neoanele magazinelor luminau strada.

— Hai, caroserie ambulantă! Spune-mi dorinţa, îmi strânse braţul.

— O să ne ciocnim! auzi? Luiza trebuie să oprească! Vreau să sar!

O să ne facem praf!

Rugbystul nu îşi apropiase faţa de pieptul meu şi cu o mână îmi cuprinse mijlocul:

— Spune-ţi dorinţa!

— Sergentul Grigore Postolache mi-a spus că vă pregăteşte o baricadă. A pus dinamită în ea. Nu te mint! A ţinut-o ascunsă în tomberonul de care se sprijinea. O să vă filmeze!

— De ce nu-mi spui dorinţa ta? Vezi că eşti bulangiu?

— Vreau să trăiesc! auzi? Vreau să joc tenis de câmp,

să fac antrenamente câte zece ore pe zi, cu un antrenor capabil, care să creadă în talentul meu. La primul turneu peste hotare, unul de mică importanţă, organizat la Praga sau la Viena, vreau să pierd finala în faţa unui jucător suedez. Voi da întreviuri la întoarcere. Curând, voi pătrunde în marile turnee. Numai dau la facultate. Voi deveni profesionist şi voi câştiga turneul de la Barcelona, dotat cu premii în valoare de două sute de mii de dolari. Primii mei bani câştigaţi din munca mea. O să cumpăr o căciulă de blană pentru mama, blană adevărată, de vulpe polară… De ce ninge? Ninge! Ninge, domnule! Ninge!

Depăşisem intersecţia şi tanculâncetinise viteza. Ningea. Fulgii albi şi pufoşi pluteau deasupra noastră. De ce ninge?

— E dorinţa Luizei, mă lămuri rugbystul.

— Dar nu e iarnă ca să ningă.

— Dorinţa Luizei este să ne ningă cu fulgi americani. Uite norii veniţi din America! îi vezi?

— Nu! Am întors capul spre cerul cu cincizeci de stele.

— Norii americani stau deasupra stelelor noastre.

Rugbystul mă prostea. M-am întors la el şi m-am speriat. Faţa i se înroşise, pe tricoul său galben apăruseră pete mici, roşii, parcă sângera din tot corpul.

— Şi tu te-ai pătat, mi-o luă înainte bruta. E din cauza fulgilor care se topesc pe noi. Suntem în Siberia.

Mi-am privit pieptul, mâinile şi revistele rupte. Fulgii se topeau în pete roşii. În lumina felinarelor, tancul şi nebunii căpătaseră o culoare violetă.

— Spune-mi dorinţa ta!

— Să ajung în sferturile de finală la Wimbledon şi mama să renunţe la curăţenia din hotel. Să fiu eliminat de numărul trei mondial, să plâng de ciudă în vestiare şi poza mea să apară pe prima pagină a ziarelor londoneze. Să urc în clasamentul mondial, să câştig încă două turnee prin Europa, ai mei să-şi cumpere o casă, o maşină de spălat şi un televizor color…

Numai peste noi ningea. Tancul lăsa pe asfalt două

benzi negre.

Nu-mi era frig, dar o crustă subţire de gheaţă îmi acoperea creştetul, mâinile, revistele pe care nu le puteam ascunde.

— Şi de ce se topesc pe noi aşa, roşu?

— Pentru că suntem în Siberia, boule! Pentru că n-am scăpat încă de Siberia din noi, boule! – urlă rugbystul cu ură. Hai, spune-ţi dorinţa, în mă-ta, de bou!

— Să câştig turneul de la Paris şi să pierd Wimbledonul în finală, după un meci care să dureze cinci ore. Peste un an, să realizez marele şlem şi să fiu considerat un jucător de tenis fără asemănare, să apară cărţi despre viaţa mea. De ce ne-am oprit?

Tancul se oprise pe plajă, dar ninsoarea continua să cadă peste noi. Rockerii roşii, bişniţarii în costume roşii, minijupistele cu părul roşu săriră de pe tanc, urmându-i tăcuţi pe Luiza, Cristina şi Boby.

Eu am rămas lângă rugbyst. Hainele noastre erau umede, îmbibate parcă de o cerneală roşie.

S-au aşezat în cerc, la câţiva paşi de tanc şi au îngenuncheat. În mijlocul cercului, au rămas în picioare doar sora mea, Boby şi Cristina. Nu le păsa că se înroşiseră. Aleseseră un loc arătat de Luiza. Boby începu să sape cu mâinile. Săpa harnic, mai repede decât mine. Când dădeam de nisipul umed, împrumutam o lopăţică de la un copil de pe plajă. Nisipul nostru e fin, n-o să dureze prea mult, imediat termin groapa, îi spuneam celui care pariase pe scăldatul în nisip al Luizei.

Boby nu avea nevoie de lopată. Luiza se dezbrăcă încet, îşi scoase mai întâi fusta roşie, apoi bluza roşie, îşi aruncă sandalele, rămase în costumul de baie, un costum englezesc, material bun. De obicei, clientul admira corpul Luizei cât eu săpam groapa. Îi admira gratis picioarele şi sânii răzvrătiţi din sutien. Îl chemam să verifice groapa, nu e nicio scamatorie, Luiza intra şi începeam s-o îngrop, atent să nu-i arunc nisip în ochi. Bărbia Luizei ajungea la gleznele noastre. Ningea peste groapa săpată de Boby. Luiza îşi scoase costumul de baie şi intră goală în groapa

roşie. Boby o îngropă cu grijă în nisip. Nebunii tăceau. Ningea aşa cum îşi dorea sora mea. Boby numără patru paşi de la groapa Luizei şi începu să sape alta. Mă odihneam pe terasa hotelului, privind grupul de curioşi din jurul Luizei. Clientul număra patru paşi de la Luiza şi aşeza banii pe nisip, sub o piatră, să nu-i ia vântul.

După un minut de încordare, auzeam primul val de exclamaţii. Luiza se mişca. Boby termină repede a doua groapă. Cristina se dezbrăcă şi rockerul o îngropă cu grijă. Cei din jur nu mai fumau, ninsoarea le-ar fi stins ţigările, Boby trecu pe la fiecare, adunând bancnotele aruncate în nisip. Le numără şi dădu din cap mulţumit. Sunt toţi banii, numai dolari. Sora mea porni prima, săltându-şi bărbia peste movilele de nisip. E vrăjitoare! ţipa o femeie. Domnul Remus mă întreba ce mai scriu revistele. Din cauza emoţiei nu puteam să-i răspund. E o vrăjitoare, are pe dracu' în ea, repeta un bărbat trecut de prima tinereţe. E împotriva legilor, protesta ca de obicei un alt bărbat care se dădea profesor de fizică sau de chimie. Şi Cristina porni! Luiza o învăţase! Şi se jurase că nu va învăţa pe nimeni în afară de cei doi polonezi care plecaseră grăbiţi din hotelul domnului Remus! Cristina înainta mai greu, răsuflând haotic, clătinându-şi ameninţător capul.

Luiza nu se oprea. Mai aveau doi paşi măsuraţi de Boby până să se atingă. Ningea cu fulgi mari. Sora mea se apropia de banii prinşi sub piatră. Privirile turiştilor fixau clientul încremenit, care nu credea că va pierde suma pariată cu atâta uşurinţă. Erau banii săi de concediu, de drum, de distracţii, toţi banii strânşi într-un an de zile. Şi dacă fata pierde? Dacă pierde… clientul rânjea, înţelegea ezitarea mea, băteam palma în prezenţa domnului Remus. Copii o încurajau, ţopăiau fericiţi ca în jurul unui castel de nisip. Ningea. Mai puţin de un pas. Şi ce ziceai că mai scriu revistele? îşi căuta nervos domnul Remus ţigările.

Luiza o să nască monştri, era pariul domnişoarei Puşa. Presiunea din nisip îi afectează inima, ficatul, circulaţia sângelui şi glandele femeie şti. Din cauza acestui joc tâmpit, te-ai nenorocit pe viaţă. Noroc că te-au scos la

timp, altfel îţi mâncam coliva. Şi asta din cauza lui Marius, el te-a învăţat şi tu ai învăţat-o pe soră-ta. Ce face ea cu o sută de mii de lei. Mai bine schimbă scăldatul în nisip cu scăldatul în aşternut, că scoate mai mulţi bani. Sora mea n-a pierdut niciodată.

Suspicioşii controlau nisipul lăsat în urma Luizei. Niciun şanţ, nicio urmă, parcă înaintase prin apă! E împotriva naturii, a fizicii, a mecanicii!

Se contraziceau, se certau. Calculau forţa de înaintare. Cum se poate disloca nisipul de un corp aflat în mişcare fără să lase urme?

De ce dispare forţa de frecare? Făceau calcule pe nisip. Sora mea apuca teancul de bani cu dinţii. Eram în preajmă. Săream repede şi o dezgropam. Cei din jur se temeau să mă ajute, ca nu cumva să fie atinşi de vrajă. O ridicam din groapă o întindeam pe nisip, la soare.

Tremura şi de abia mai răsufla. Daţi-vă la o parte să aibă aer, strigam.

Specialiştii se strângeau în jurul gropii, disputându-şi alte întrebări.

Frământau nisipul, îl miroseau, îl frecau în palme. Cel mai curajos stătea în groapă. Clientul dispărea de pe plajă. Eu ascundeam banii în buzunar. Când îşi revenea din leşin, Luiza număra banii şi-mi lăsa partea mea, pentru ţigări şi reviste. Peste câteva ore, clientul îl căuta pe domnul Remus cerându-i un împrumut, să aibă de drum, îi lăsa gaj un ceas, un inel… Domnul Remus nu refuza pe nimeni.

Cristina încercă să zâmbească, dar nu reuşi decât să-şi strâmbe buzele. Luiza întinse gâtul. Mai întâi şi-au atins obrajii, apoi Cristina se înălţă s-o sărute pe buze pe sora mea. O sărută lung şi Luiza nu se feri. Îşi împleticeau limbile în gură. Ninsoarea se potolise. Cădeau zorile. Luiza îşi ridică bărbia şi Cristina îi umezi gâtul cu vârful limbii.

Amândouă gemeau de plăcere. Rugbystul îmi întinse o sticlă. N-am apucat s-o duc la gură pentru că am simţit în şold o lovitură care mă aruncă pe tanc:

— Du-te-n mă-ta cu dorinţa ta de bou!

6

Râdeam de tine când îmi arătai roiurile de stele şi-mi spuneai că salvarea noastră a rămas în cer. Odată, ţin minte, exasperată de obsesia ta, te-am făcut cretin. Nu te-ai supărat, dimpotrivă, m-ai privit cu îngăduinţă. Acum, împinsă poate de disperare, privesc cerul cu teama ca cineva să nu-mi surprindă contemplarea idioată. Număr mereu cincizeci de stele. Şi mă întreb, tot numărându-le preţ de câteva ore, până îmi amorţeşte gâtul, care este steaua ta norocoasă. Probabil că steaua ta a plecat odată cu tine, a traversat oceanul şi s-a aşezat deasupra ta, printre alte stele norocoase. Lasă-mă să cred asta: toţi oamenii născuţi sau ajunşi acolo sunt norocoşi. Nu te invidiez. Dar dacă steaua ta a rămas aici, deasupra noastră? Trimite-ne măcar o telegramă şi deleagă pe unul dintre noi să-ţi preia steaua. Sună cumplit de aiurea ce-ţi cer! La ce ne-ar folosi steaua ta norocoasă? Mă resemnez după atâta timp pierdut tot chiorându-mă la cerul cu cinzeci de stele. Tu ai fost alesul! Jocul ăsta cretin, recunosc, nu are nicio semnificaţie. Iar eu am nevoie de simboluri, pentru că simt că îmbătrânesc. Să fiu mai clară!

Abia aştept să te întorci şi după aceea pot să mor. Întoarcerea ta va fi o sărbătoare, nu este nevoie să ţi-o spun. Ţ i-am spus-o totuşi!

Conştient fiind de mizã, sărbătoarea te va capacita, vei fi în formă, irezistibil.

Mama va încremeni de fericire şi tata va tresări. Reacţia lor va fi firească, de altfel, îţi va da o siguranţă a îmbrăţişărilor, a glumelor, a exclamaţiilor. Ai să te depărtezi un pas şi ai să ne contempli câteva clipe, aliniaţi în faţa ta, inerţi, timizi, neputincioşi. Ce mai faceţi voi?

Ce fericit sunt că vă găsesc pe toţi sănătoşi şi veseli, vei minţi. N-ai să rezişti prea mult în faţa acestui tablou dramatic. Grăbit, vei începe să ne povesteşti. Şi noi, în jurul tău, vomânţelege că nu te-ai întors ca să rămâi. Nu ne vom plictisi de monologul tău, de explicaţii şi paranteze, de minciuni, te vom crede până la ultimul gest, chiar şi acela de a ne arăta cât de mare este o pâine sau un

autobuz acolo, peste Ocean. Ne vom căzni să ne închipuim pâinea şi autobuzul. Numai glasul tău va curge în toată casa şi vom trăi senzaţia, unică în felul ei, că toate cuvintele tale încep să ne încălzească mai întâi picioarele, apoi mâinile şi stomacul, că frigiderul se umple cu zece feluri de brânză şi salamuri, că toate cuvintele se opresc la noi: flămânzi, fericiţi, cuminţi, şi un aer ciudat se va strecura în cameră, nu vă speriaţi, funcţionează aerul condiţionat! Povestirile tale necenzurate vor dura o zi întreagă.

Şi când o să-ţi tragi sufletul, ne vei privi pe fiecare în parte şi ne vei spune un cuvânt bun. Eu sunt o curvă. Tu ştii. O curvă fără stea norocoasă, care trăieşte cu un bărbat care ar putea să-i fie bunic. Când are chef, sora ta, curva fără stea norocoasă, se culcă şi cu alţi bărbaţi, bunici sau nepoţi, banii n-au vârstă. Optimismul tău mirosind a lume nouă nu mă va ierta. Nici nu-ţi cer să mă ierţi. Ai să mă întrebi de muzica mea, dacă mai cânt, dacă mai particip la concursuri şi o greaţă violentă se va ridica în mine. Am să-ţi răspund fără ipocrizie. Şi iar optimismul tău tembel te va salva de la penibila pauză. Nu mai cânţi?

De ce Luiza? Ai reuşit la facultate? Bravo! Te-ai lăsat? De ce, Luiza?

Mutra ta prefăcută, de om care ştie să-şi ascundă resentimentele, mă va într-o tăcere definitivă. L-ai uitat pe fratele tău mai mic, bolnavul, handicapatul, ratatul. Ai să-l mângâi pe creştet şi nu vei avea puterea să-i spui un cuvânt. Zâmbetul lui bleg va fi un bun prilej să ataci un nou subiect, ah! ce greu am ajuns la voi cu cele şase valize, de la Otopeni până aici am tocmit un şofer de taxi care mi-a luat trei sute de dolari pentru drumul dus-întors. La preţul ăsta vei aştepta să holbăm ochii, ce tare eşti, Marius! Şi, în timp ce vei despacheta, mama se va fi în bucătărie, să-ţi pregătească ceva de mâncare. Va plânge şi va întinde masa pentru tine. Fiecare va primi un dar. Discuri pentru mine, uite, Luiza, ce muzică au americanii, o pereche de mănuşi pentru fratele nostru, bolnavul, ratatul. De abia acum vei fi atent la noi, descoperindu-ne:

mama este mama, pantofii nu te strâng, mamă? tata este tata, cămaşa îţi cade bine, nu-i largă la umeri, tată? totul o să fie O.K., mărime, culori, parfumuri şi tot felul de prostii care dau iluzia că viaţa este frumoasă. Ai să repeţi de câteva ori, ostentativ, viaţa e frumoasă! Şi un sul de hârtie igienică, ce nu zgârie, face viaţa mai frumoasă. Pune-l în baie mamă, să faceţi comparaţie! Mama o să te roage să te speli, să te schimbi, să ne aşezăm la masă cu toţii. Ce straniu sună: cu toţii! Nu ţi-e foame, ai mâncat pe drum şi ai făcut un duş la hotel… Ai tras la hotel, e mai bine. Stai două zile. Atât.

Deşi ţi-a fost dor de noi, ai preferat hotelul lui Rémy, să-l umileşti şi pe el. Vei vorbi repede, precipitat şi intenţionat vei amesteca un cuvânt englezesc, ca să ne arăţi că te-ai adaptat acolo, să înţelegem, să uităm ce-a fost. Minţi ca un ordinar, nu ţi-a fost dor… Şi mama, lăcrimând în prostia ei, se prinde că minţi. Nu ţi-a fost dor de nimeni şi de nimic. Te-ai întors ca un Gulliver. Să bem! Ai să deschizi o sticlă. Vom bea absenţi, cu noduri, clipind buimaci la eticheta sticlei.

Nu ne va interesa ce bem, deşi tu vei repeta cât a costat şi de unde ai cumpărat-o. Vom asculta tâmpi istoria acelei sticle. Mama o să te ierte.

Într-un târziu, o să-ţi observe cămaşa fină, zece dolari, pantalonul de caşa, douăzeci de dolari, pantofii din piele de şarpe, cincisprezece dolari… Acum va înţelege mama că nu „dorul” te-a adus, ci dorinţa de revanşă, de răzbunare. Uitaţi-vă la mine! Ce uşor am ajuns un Gulliver, numai prin munca mea, şi voi puteţi să ajungeţi la fel ca mine, nu este greu, trebuie doar să munceşti în cea mai avansată ţară din lume, bla-bla, bla-bla! Simplu! În fond, discursul tău va semăna cu oricare dintre discursurile unui preşedinte american. Dar nu va fi un discurs gratuit. Indirect, ai să-l loveşti pe tata, minimalizându-i într-o retorică impecabilă agoniseala dintr-o viaţă. El, un încuiat, n-o să priceapă stupiditatea în care a muncit şi chinul îndurat. Nesimţirea sa îl va salva de răzbunarea ta oarbă. Mama o să simtă că vorbeşti pentru el, dar şi ea e

obişnuită să îndure şi n-o să te oprească. Va mulţumi încă o dată lui Dumnezeu că te-ai întors, Gulliver, pentru două zile, în cămaşa fină de zece dolari.

Apoi, ai să repeţi întrebarea, voi ce mai faceţi? Şi nimeni nu va şti cum şi ce să-ţi răspundă. Cum o mai duceţi? vei insista. Ce e nou pe la voi? întrebări care vor ascunde alte minciuni. Pe tine nu te interesează viaţa noastră. Mama o să-ţi spună ce greu face curăţenie în casă din cauza mucegaiului, a gândacilor, a mirosurilor ce vin din subsolul inundat al blocului, iar tu vei rămâne gânditor, cu ochii aţintiţi la tavan, după care vei propune să ne mutăm în altă casă, e foarte simplu, americanii nu sunt prea legaţi de locuri, dacă-i deranjează ceva, îşi iau lucrurile în maşină şi se aşază în altă parte, nimeni nu-i opreşte. Tata o să dea din cap, cum îl ştii, aici viaţa e alta, dar pe acolo aveţi şomaj? o să-ţi arunce „motanul” în curte. Şi tu vei lansa poveşti tâmpite, totul e O.K., color. Tata n-o să te creadă. Te vom întreba dacă te-ai însurat. Poate ne arăţi pozele cu prietena sau logodnica ta. Nu mi te închipui însurat. Poate sunt prea legată de trecut.

Între patru ochi, mama o să te liniştească definitiv într-o complicitate scârboasă: Cristina a scăpat atunci de plod, te-a uitat, lumea n-a aflat, că ne făceam de râs, au trecut destui ani. Şi tu ai scăpat. Tu, premiantul şi eminentul, să ajungi să faci puşcărie pentru o tentativă de avort din cauza unei fete care te-a păcălit? Nu merita. A doua zi, ai s-o cauţi, pentru a te vedea aşa, Gulliver. Clipa reîntâlnirii o visezi de când ai fugit. Cristina te-a umilit, era să-ţi distrugă viaţa. Ai s-o cauţi să te ştergi pe picioare cu un om ratat. Pe noi ne-ai menajat, ţi-a fost de ajuns să ne vezi striviţi. Cristina rămâne prinţesa care continuă să te sfideze. Te frământă teribila idee că din cauza ei puteai să ajungi un ratat, ca noi. Oricum te vei întoarce, cu sau fără cămaşa fină, noi o să te proclamăm învingător. Suntem obişnuiţi să ungem eroii de orice fel. Am fost îndobitociţi cu tot felul de cauze şi lozinci. Le-am memorat şi nu le putem uita. Cine să ne ajute să devenim oameni normali? Cine altcineva dacă nu oamenii ca tine. Noi te aşteptăm ca

să ne vorbeşti, să ne atingi, să ne priveşti. Avem nevoie de aerul tău.

Să nu ne condamni pentru că îndurăm. În altă parte nu putem să ne ducem. Şi chiar dacă ne vei arăta drumul, nu ne vom putea mişca. E mai bine să vii tu, deşi n-ai să înţelegi nimic din ce-a rămas din noi.

7

— Cineva trebuie să ducă sticla asta la NASA, să fie studiată cu aparatura lor sofisticată, spuse domnul Remus şi încercă încă o dată s-o aşeze pe masa Oficiului Poştal, dar sticla se răsturnă imediat, fără să se spargă, întoarsă parcă de un magnet ascuns în apropiere.

Se rostogoli pe masă şi se opri lângă revistele mele. Era o sticlă obişnuită de şampanie, goală, fără etichetă, cu un dop de plută bine înfipt, ce fusese tăiat cu un cuţit, probabil domnul Remus încercase să-l scoată. Bătrânul o descoperise într-o zi de februarie, plimbându-se pe coastă, când vântul din larg se potolise câteva ore. Marea îngheţase bocnă pe o distanţă de două sute de metri la mal, numărase recepţionerul-şef, singurul om care avea curajul să se aventureze fără ţintă şi inutil pe stratul de gheaţă. Sticla se afla la vreo zece metri de mai, în dreptul blocului nostru, prinsă de un val mic de gheaţă, ce o proteja de vântul care bătea în larg. Mai întâi, s-a speriat, niciodată nu văzuse aşa ceva, apoi a atins-o cu arătătorul, după ce şi-a scos mănuşa. M-a anunţat cu un soi de bucurie că a găsit o sticlă de şampanie îngheţată în mare, cu dop, parcă nu se vede niciun lichid, iar gâtul ei este cald, foarte cald. Îmi arătase palma brăzdată, albă ca o sugativă, să-l cred. O jumătate de oră stătuse cu palma pe gâtul fierbinte al sticlei, doar se încălzise. Mă invitase s-o văd, darâl refuzasem politicos.

În Oficiul Poştal era cald, iar vântul şi gerul mă convinseseră să nu mai ies afară pentru un fleac inventat de bătrân. Gândeam atunci că el încerca prin astfel de fantezii să-şi alunge temerile provocate de ultimele două ameninţări sosite la interval de o săptămână, în luna ianuarie, redactate în acelaşi stil: „Ţigan borât o să-ţi

smulgem limba”. Şi „Câine păgân o să-ţi tăiem urechile”.

Dar în realitate, anonimele nu-l speriaseră. Cele cinci scrisori trimise comunităţii evreieşti, prin care cerea o dovadă publică şi fermă că nu este evreu, au rămas fără vreun răspuns. La conducerea UDMR, domnul Remus trimisese două memorii dactilografiate în limba română însumând aproape cincizeci de pagini, în care cerea o dovadă că nu este ungur, că nu are rude sau prieteni şi că n-a cunoscut în viaţa lui niciun maghiar în carne şi oase. Aici, exagerase puţin! Renunţase, de asemenea, să-i mai contacteze pe cei câţiva unguri din oraş, mai ales după experienţa nereuşită cu primul, maistrul de la Şantierul Naval, şi să-i descopere pe evreii ascunşi sub nume româneşti. Descurajarea se transformase în nepăsare. Să expedieze scrisori sau memorii la Partidul Romilor şi la Comunitatea Turcă risca să înfrunte aceeaşi tăcere jignitoare. Să pornească de unul singur într-o cercetare a romilor din oraş, adevăratele ţinte ale ameninţării, ar fi fost o acţiune inutilă.

„Şi atâta timp cât niciuna dintre ameninţări n-a fost pusă în practică, n-are rost să le iau în serios!” Hotărât lucru, bătrânul îşi depăşeşte frica.

Domnul Remus mi-a dovedit că sticla nu este o fantezie menită să-i risipească gândurile negre şi nicio glumă proastă. A stat cu ochii pe ea zi de zi, abţinându-se s-o rupă din gheaţă până acum, la mijlocul lunii martie, când a început dezgheţul. Am atins-o şi eu cu un deget.

Era rece.

— Ieri dimineaţă, când bătea soarele mai tărişor, am extras-o.

S-a ţinut caldă până am luat-o în mâini. Atunci s-a răcit brusc. Cine ştie de unde vine, cine a aruncat-o? O fi de la un naufragiat! râse prosteşte, ascunzându-şi gura în gulerul paltonului.

Îi convenea să râdă, trecuse prin iarnă în palton din blană de urs.

Hibernase în casă şi, o dată pe săptămână, inspecta hotelul pe care-l închisese la sfârşitul lui septembrie. Mă

căutase la Oficiul Poştal să-mi arate sticla, să mai stăm de vorbă. Dar nu aveam chef.

Luiza ne minţise, spunându-ne că la Bucureşti colegii ei intraseră în grevă. Bălmăjise motivul grevei, n-avea rost să cheltuiască banii degeaba, deci mai stătea acasă încă două săptămâni, hotărâre înţeleaptă, se bucurase mama. Tata a ridicat din umeri. Pata din tavanul sufrageriei se mărise ameninţând firele electrice ale lustrei. O priveam neputincioşi, pe rând, când rămâneam singuri în cameră. Cel mai mult o privea tata. Se trezea în fiecare dimineaţă pe la ora şapte, mânca cea mai veche bucată de pâine, un ou fiert sau felul doi rămas de a doua zi, să nu se strice, apoi cobora în oraş. Se întorcea cu un săpun de rufe, o pungă de sare sau cu mâna goală. Fuma pe balcon.

În ziua când poştaşul îi aducea pensia, era mai vorbăreţ. Ne anunţa că se lasă frigul, să scoatem frigiderul din priză, că o să-şi bată tocuri noi la pantofi şi mama îi răspundea la fel, că a găsit în piaţă nişte murături ieftine, dar nu le-a cumpărat, n-ar fi rău să punem la borcan cinci kile, să avem la iarnă, că a văzut otrăvuri pentru şobolani, ceva nou… La prânz, mânca singur, ce-i punea mama în farfurie şi se culca. Dormea două ore. O oră o pierdea lungit în pat, cu o mână pe frunte, privind pata din tavan. Şi el gândea acelaşi lucru: dacă pata atinge firele, instalaţia electrică se scurt-circuitează şi rămânem fără lumină. Alţi bani pentru reparaţii! După-amiază, tata ieşea şi se plimba pe epava cargoului. Apăruse după zece zile de absenţă. Era legată de parâme, la fel de roşie, dar curată. Nici urmă de gunoaiele lăsate de cei care se căţăraseră pe ea, să-i vadă pe americani. Tata zăbovea acolo vreo două ore. Seara, deschidea televizorul şi nu mai mânca.

Când la programul de ştiri s-a anunţat că studenţii bucureşteni au primit treizeci de computere, donaţie de la o universitate din Franţa, tata a intrat în bucătărie şi-a zis:

— Fiică-ta a renunţat la facultate! apoi s-a întors la televizor. Mama a intrat năucită în camera mea.

— Nu mai ştiu ce să mă fac! Nu mai ştiu… Ce să fac? A renunţat la facultate. Ce să fac?

În camera ei, Luiza citea în pat un dicţionar de biologie. A zâmbit.

Dădu din cap, semn că nu se va răzgândi. Se ghemui sub pătură:

— Mă mărit! Peste o lună facem nunta şi plecăm la Acapulco în luna de miere. Vă las!

— Luiza, mamă, de ce-ţi baţi joc de noi, izbucni mama în pragul uşii. Cum să renunţi la diplomă? Ştii foarte bine cât de greu se câştigă un ban în ziua de azi. Te-ai gândit bine ce vrei să faci?

— Da, m-am gândit. După luna de miere, ne instalăm la Los Angeles!

— Luiza, eu îţi vorbesc serios. Vrei să renunţi la facultate?

— Am renunţat, nu ţi-a spus tata? sărise sora mea în picioare, în mijlocul patului. N-ai auzit? Mă mărit! Pe asta n-o ştiai!

Mă lipisem de perete pentru că mama înaintase ameninţătoare, cu braţele deschise, parcă ar fi vrut s-o oprească, Luiza începuse să sară în pat, ca un copil, strigând:

„Mă mărit! Mă mărit!”

— Cu cine te măriţi, Luiza? Luiza, cu tine vorbesc! ţipase mama.

Sora mea se oprise. Îşi încrucişase picioarele şi-şi apucă marginile fustei. Făcuse o plecăciune:

— Cu impresarul meu american. Am participat la un concurs de selecţie pentru balerine şi guriste care vor fi angajate cu contract în barurile din Grecia şi Turcia. Şi impresarul meu s-a îndrăgostit lulea de mine. L-am dat gata. M-a cerut de nevastă. Mă mărit!

— Te-ai înhăitat cu toate lepădăturile oraşului, Luiza! Ce vrei să faci cu viaţa noastră?

— De viaţa voastră are grijă Dumnezeu! Eu mă mărit. Am să deschid la Los Angeles un salon de cosmetică. Am să pilesc unghii, am să dau jos rapănul de pe labele muierilor, am să epilez, am să câştig dolari, mamă! Mulţi dolari! Şi ne vom cumpăra o casă cu aer condiţionat şi

televizor color, cu gazon în curte şi palmieri. O să avem piscină şi toată ziua ne vom iubi în ea. Şi-o să deschid al doilea salon de cosmetic a şi al treilea şi al patrulea... În toată America vor fi saloanele mele de cosmetică, auzi, mamă? Saloanele mele, casa mea, banii mei!

Şi după ce voi cuceri America, voi veni aici şi voi deschide primul salon de cosmetică din gioarsa noastră de oraş. Şi prima clientă vei fi tu, că altfel dai de dracu'! Şi-am să te aşez pe canapea şi-am să-ţi curăţ rapănul de pe călcâie, şi părul de pe picioare, şi mustaţa de sub nas, şi părul din urechi, şi n-am să-ţi iau niciun ban. Şi când vei veni acasă, n-o să te mai recunoască bărbatul. O să se îndrăgostească pe loc de femeia care vei fi, pentru prima dată în viaţa lui de troglodit, şi te va cere de nevastă pentru a doua oară, atunci să te văd dacă-l mai iei de bărbat!

— Nu ţi-e ruşine să vorbeşti aşa, începuse mama să-şi şteargă lacrimile cu palmele.

— Dacă nu mai vrei să-nveţi, nu mai ai ce căuta în casa mea! Du-te şi pupă-l în cur pe boşorogul tău! zise tata. Am muncit destul pentru voi. Nu-l văzusem când intrase.

— Nici măcar nu ne-aţi iubit! Nu ne-aţi iubit! Ne scoţi ochii că trăim pe banii tăi...

— Dar pe care bani trăieşti? se înroşise tata.

Luiza privi descumpănită fereastra, muşcându-şi buzele. Începuse din larg să bată un vânt rece.

— Nu mai vreau să învăţ aici, nu vreau să-mi nasc copiii aici, nu mai vreau să trăiesc în ţara asta!

— Ai înnebunit, Luiza? se revoltase mama. Unde vrei să te duci?

— Voi nu vă daţi seama ce şansă avem? Dacă Marius a rămas acolo, o să ne facă chemare. Vindem totul, ne împrumutăm şi plecăm.

Plecăm! Ce rost are să mucegăim aici? Într-un an suntem plecaţi!

Important este să ne pregătim. Să nu ratăm ocazia.

— Şi ce face taică-tu cu pensia?

— Dă-o dracului de pensie! Plecăm în America!

— Nu ţi-ar fi ruşine, căţea ce te-am hrănit! Dă-o dracului de pensie?

„Din ea mănânci!

— Şi tu eşti mulţumit că-mi dai de mâncare, nu? Ai muncit ca un bou toată viaţa. Pentru ce? Să te lauzi că ai pensie, că ai din ce să ¸i întreţii menajera şi doi paraziţi, că eşti cinstit. Şi-au bătut joc de tine, te-au prostit. Uite ce ai ajuns! Un papagal care repetă aceleaşi cuvinte: „Trăiţi din banii mei! Eu vă dau de mâncare!” Te-a interesat vreodată ce gândim, sau ce vrem să facem?

— Să pleci din casa mea, târfă!

— Ilie, cum vorbeşti cu fata noastră? Luiza, te rog, încetează şi tu cu prostiile! Ce te-a apucat? Vrei să am scandal în casă? Ilie, a greşit!

Mama nu-l lăsă să înainteze spre pat. Tata se întoarse spre uşă şi o clipă am crezut că totul se va termina cu înjurătura lui şi bocetele mamei, dar, amintindu-şi parcă ceva, poate acel „dă-o dracului de pensie” sau „ai muncit ca un bou!” se răzgândise. O îmbrâncise pe mama lângă pat şi se repezise la Luiza.

— Ştiu cine l-a turnat pe Marius! Turnător împuţit! – apucase Luiza să mai strige.

Nu s-a ferit şi a căzut din primul pumn. Îşi acoperise capul cu mâinile, pentru că tata, cu genunchii peste ea, o lovea numai în cap.

Mama se ridicase, dar nu mai avea curajul să intervină. Plângea la marginea patului. Parcă nu-i mai ajungeau pumnii şi tata începuse s-o lovească cu genunchii. Ochii i se bulbucaseră, bolborosea ceva printre balele care-i curgeau din gură, poate acel „dă-o dracului de pensie” ori „ai muncit ca un bou”. Luiza ţipase: „De ce dai, Ilie?” Şi Ilie s-a oprit. A răsuflat obosit şi s-a întors la mama:

— Aşa te-am bătut şi pe tine?

Apoi s-a retras în baie. Am auzit robinetul de la chiuvetă. Mama s-a închis în bucătărie. Luiza nu plângea, îţi pipăia capul.

— Tu ştii adresa lui Marius, dar nu vrei să ne-o spui, am îngenuncheat lângă pat.

Îşi descoperise fruntea însângerată şi pleoapa vânătă:

— Neputinciosule... Taică-tu a fost turnător la Securitate. Din cauza lui a fost dat afară din serviciu Remus. L-a făcut duşman al poporului şi vândut imperialiştilor. Am pus mâna pe turnătoriile lui şi am să-l dau în gât! Să ştie lumea cine-a fost tovarăşul Hermeneanu!

A doua zi, dimineaţă, Luiza şi-a strâns hainele, cărţile, sticluţele cu parfumuri în cutii mari de carton, aduse de Boby într-o Dacie-papuc şi a plecat de la noi. Mama n-a oprit-o, a stat în bucătărie, cu mâinile ascunse în prosopul de spălat vase. Boby a aşteptat-o în faţa blocului, pufăind ţigară după ţigară. Au plecat imediat, fără să-mi spună un cuvânt. Domnişoara Puşa i-a urmărit de la balcon:

„Bravo, m-a felicitat. Frumoasă zestre i-aţi dat Luizei!” Mama n-a făcut curăţenie în camera părăsită. Doar eu am golit scrumierele. Între Madonna şi Samantha Fox, în alb-negru, Cristina zâmbea. Mirosul ciudat a dispărut după două zile de la plecarea surorii mele. Tata a deşurubat becul şi nu l-a mai înlocuit.

În octombrie, când vântul a început să bată din larg în blocul nostru, mama a camuflat ferestrele cu pături vechi. În casă se lăsase întunericul. Ne-am scos puloverele din şifonier, ghetele, fularele, paltoanele pline de naftalină, eu nu aveam mănuşi. Tata şi-a îmbrăcat pufoaica albastră fără mâneci şi şi-a tras un fes pe cap. Mama s-a încins cu un brâu, să-i ţină mijlocul, şi-a legat un fular de lână pe cap, să n-o tragă curentul. Dispăruseră ţânţarii, şobolanii coborâseră la subsol, coropişniţele şi alţi gândaci muriseră. Tata număra zilele până la primirea pensiei şi se uita la televizor. Pata din tavan se apropia de firele lustrei. În bucătărie era mai cald. Când nu gătea, mama privea ilustrata lui Marius. În noiembrie, o furtună a durat cinci zile la rând şi domnişoara Puşa a sunat la uşa noastră. Era

îmbrăcată într-un palton negru, din stofă roasă. Pe cap îşi îndesase o căciulă de lână. I-a spus mamei că o pensionară de la etajul unu a murit de frig şi că dacă o transportăm pe răposata la morgă şi-i facem toate formele ne putem muta noi în locul ei, mai ales că are şi ceva mobilă şi covoare. Ea s-ar muta, dar la parter nu locuieşte nimeni, apartamentul de la doi e pustiu şi-i este frică să locuiască singură între două „goluri”. Dacă ne-am muta la etajul unu, ea s-ar muta la doi. Mama a ridicat din umeri.

Când să-i închidă uşa în nas, vecina noastră s-a grăbit să ne spună că o văzuse pe Luiza în magazinul cel mai luxos din oraş, probând o rochie elegantă:

„Se vede că-i prieşte capitalismul! Când partidul o chema pe ogoarele patriei la cules porumb, se prefăcea bolnavă!”

Mama a închis uşa.

În decembrie, s-a lăsat gerul. Stăteam în pat, înfofolit în două pături. Răsfoiam reviste vechi şi nu puteam să visez. Făceam temperatură, beam ceaiuri şi luam aspirine. Mă ghemuiam sub pătură, cu capul sub pernă. Tata renunţase la plimbarea de dimineaţă. Pata din tavan atinsese firele lustrei, dar instalaţia electrică nu se scurt-circuită.

Pata ajunse mai mare decât perna mea. Ne culcam mai devreme. Cele mai grele zile erau duminicile. Odihna noastră forţată din timpul săptămânii ne alunga somnolenţa şi lenea caracteristică unei zile de duminică. În casă plutea o stare de nervozitate. Orele treceau greu, îngheţau odată cu noi sub pături. Vântul din larg lovea neîncetat în bloc, aruncând praf şi frig prin crăpăturile tocurilor de la ferestre. A fost o lună fără ninsoare. Seara, ne strângeam în faţa televizorului şi ne uitam la un film american sau la o comedie idioată franţuzească.

Mă rugam să nu se strice televizorul. Începusem să tuşesc violent şi mama mi-a cumpărat un sirop. Nu mi-a trecut.

Într-o zi de luni, după ce mâncasem nişte cartofi, mama m-a întrebat de ce nu ne scrie Marius. N-a aşteptat

răspunsul. A închis precaută uşa bucătăriei:

„Ce-ar fi să te duci până la Poştă, să vezi dacă avem ceva? Poate poştaşul a uitat să ne aducă vreo scrisoare de la Marius!” Astfel, am descoperit masa de lângă geamul Oficiului Poştal. Aici era mai cald, deşi multă lume se foia şi funcţionarele de la ghişeu ţipau la clienţi să închidă uşa, că le îngheaţă degetele pe pixuri. În prima zi, am întrebat dacă familia Hermeneanu are vreo scrisoare. Apoi am întrebat-o cât costă trimiterea unui plic simplu până în America. M-am aşezat la masa de lângă geamul îngheţat şi m-am prefăcut că studiez atent exemplarele de telegrame, mandate şi abonamente puse sub cristalul mesei. Şi n-am deranjat pe nimeni.

Începusem să-mi petrec după-amiezile la Oficiul Poştal, la căldură, uitându-mă la oamenii care trimiteau scrisori, depuneau bani, ridicau recomandate, îşi făceau abonamente la radio, la ziare. Îi ajutam pe cei bătrâni să completeze formularele, îi îndrumam la ce ghişee să se aşeze. În câteva zile am învăţat toate operaţiunile poştale şi tarifele lor. Tusea îmi trecuse. Nu mai aveam febră. Cu un sfert de oră înaintea orei de re, plecam discret. Prezenţa mea a fost remarcată de diriginta poştei, o femeie căruntă, înfofolită într-o bundă din blană de iepure, care m-a întrebat ce făceam acolo? Probabil mă luase drept cerşetor. I-am răspuns, arătând cu privirea spre coada de la ghişeu, că aştept pe cineva. Şi nu mi-a spus nimic, chiar dacă în zilele următoare m-a văzut la masă, lângă geam. I-am descris mamei locul cald pe care-l descoperisem şi i-am propus să vină şi ea într-o după-amiază, să-şi dezmorţească oasele.

„Mai bine stau în casă. Mă vede lumea că aştept”. În Oficiul Poştal puteam să-mi citesc pe îndelete revistele şi chiar un ziar uitat de un poştaş distrat. Pe masă ţineam o curăţenie ireproşabilă. Din cerneala de acasă le-am umplut călimările şi am schimbat peniţele la toate cele patru tocuri vechi. Formularele completate greşit sau pătate le aruncam la coş.

Aici m-a găsit domnul Remus, care intrase să-şi

trimită al doilea memoriu către UDMR. Ca de obicei, m-a întrebat ce mai fac, ce mai scriu revistele, cum mă simt.

„Niciun semn, nu-i aşa?” s-a interesat misterios. L-am întrebat dacă a schimbat mobilierul în camera 21 a hotelului. A zâmbit trist şi a negat existenţa acestei camere. La rândul lui, m-a întrebat dacă am veşti de la Luiza. A fost rândul meu să-i zâmbesc. Şi tot dialogul nostru a fost un şir reciproc de întrebări şi răspunsuri evazive. După câteva zile, la masa mea, au apărut pe rând, domnul Remus şi Luiza. Sora mea purta un palton roz, din stofă groasă şi nişte cizme înalte, albe. N-am avut curajul s-o întreb unde locuieşte, ce face, cum de arată aşa bine. Părea o doamnă. Nu se măritase cu niciun impresar. Nu m-a întrebat ce mai e pe acasă.

Am vorbit banalităţi. Cristina picase la Conservator, în sesiunea din toamnă, a doua sub bară. Recepţionerul-şef se forţa să fie vesel. Ne-a spus vreo două bancuri proaste, Luiza i-a amintit că nu ştie să înoate, apoi bătrânul ne-a invitat la o sticlă de vin, să mergem la hotel, că tot e ziua când îl inspectează. Dacă ne duceţi la camera 21, am pus o condiţie, dar Luiza n-a tresărit. Bătrânul a plecat primul, dezamăgit, avea treabă. Luiza mi-a dat nişte bani pentru reviste şi ţigări şi m-a întrebat:

„Nicio scrisoare?” Avea un ten îngrijit, semn că n-o ducea rău. Mi-a promis că o să mai treacă pe aici. Nu i-am povestit mamei despre întâlnire. După două zile, domnul Remus mi-a propus o afacere pe care o uitasemăn acel an: să fac curăţenie pe plajă. În prima clipă l-am refuzat, dar bătrânul a scos din buzunar, probabil îi avea pregătiţi, o mie de lei. E bine? Trebuia să strâng de pe plajă în saci din plastic şi să greblez nisipul. Dar nisipul a îngheţat! Şi furtuna a curăţat plaja de hârtii! E decembrie!

„Crezi că Marius ar refuza o asemenea ofertă în America?” Şi-a scos mănuşile din piele şi mi le-a aruncat pe masă, odată cu mia de lei.

A doua zi am împrumutat grebla de la domnişoara Puşa.

— Să nu-mi spui că te duci s-o ajuţi pe soră-ta?

Apropo! Am auzit că Luiza joacă în filme porno. Câştigă bine. O să mă uit şi eu la televiziunea prin cablu după miezul nopţii s-o văd cum joacă. Doar aşa o să ajungă în America, să-şi exporte filmele, mi-a dat grebla şi a trântit uşa.

Sub paltonul vechi, din liceu, mi-am pus trei pulovere. Când a văzut grebla, mama a înţeles ce vreau să fac şi s-a închis în bucătărie.

Pe plajă, vântul risipise cele două barăci dărâmate la venirea americanilor.

Era imposibil să adun gunoaiele. Vântul bătea din toate părţile.

În dreptul hotelului am reuşit să răscolesc nisipul şi să adun nişte bucăţi de lemn putrezit. Aerul tare mă ameţise. M-am hotărât să dau cu grebla într-un mod original, eu să fiu „boul" care trage la plug şi grebla să fie „plugul" tras de mine. Aşa am străbătut, dus-întors, plaja de trei ori, dintr-un capăt în altul. Pe nisipul îngheţat, grebla nu lăsase urme şi nici nu agăţase ceva. La a patra tură am scăpat grebla. Îmi îngheţase mâna în mănuşa domnului Remus. Am aşteptat să se potolească o rafală de vânt, apoi m-am întors s-o ridic. Un dinte al greblei se agăţase într-un carton. Să renunţ, mi-am spus, să abandonez grebla pe plajă, să fug acasă, să mă bag în pat şi să dorm, să visez. Cartonul prins în nisipul îngheţat nu ceda. M-am aplecat şi am eliberat grebla. Cartonul era moale şi alb. Am suflat în palme şi am începu să sap. Bucata de carton era capacul unei cutii. Peste un sfert de oră intram în casă cu o cutie albă din carton gros şi moale, sigilată cu o bandă scotch. Nu avea nicio etichetă. Mama s-a speriat când am aşezat cutia pe masa din bucătărie:

— Ne-a trimis Marius un pachet! Să-l ascundem să nu-l vadă taică-tu, că iar am scandal!

— Păi sigur, eu sunt bun numai pentru scandal, spuse tata trist din uşa bucătăriei.

M-am grăbit să le explic cum şi unde o găsisem, pe plajă, îngropată în nisip. Mama nu m-a crezut, o ţinea pe-a ei, Marius!

— Uite ce băiat gospodar, ne-a trimis un pachet din America. Domnişoara Puşa a intrat în bucătărie, motivând că a sunat la uşa noastră şi văzând că nu-i răspunde nimeni, s-a speriat, ăştia s-au mutat din bloc şi m-au lăsat singură! I-am povestit domnişoarei cum găsisem cutia pe plajă, îngropată în nisip.

— Iată o dovadă că pe pământul nostru au trecut multe popoare migratoare.

Mama i-a retezat-o scurt, se săturase de tâmpenii! şi a tăiat cu un cuţit banda de scotch. A deschis cutia şi ne-am adunat capetele deasupra ei. Un val de căldură am simţit ridicându-se din cutie, dezmorţindu-ne instantaneu feţele. Mai iute de mână, domnişoara

Puşa a scos o mască de gaze soldăţească şi a râs:

— V-am spus eu! Un migrator a dezertat şi a îngropat echipamentul militar în pământul nostru. Are tub şi filtru!

Tata a mai scos încă trei măşti identice, toate echipate cu tuburi şi filtre. Mama a scos două sticle capsate, de un litru fiecare, şi le-a studiat: – Ce-o fi în ele? Ulei?… Spirt? Oţet?

— Cafea! – strigă domnişoara Puşa, arătându-ne victorioasă o pung a roşie-argintie pe care scria clar „Cafe Mokadel, poids 250 g net”.

Mama renunţă la cele două sticle şi se repezi la ultimul pachet din cutie. Era o pungă din staniol, rege şi grea. Tot cu cuţitul a tăiat-o şi a scos, unul după altul, un colac de cârnaţi groşi cât creionul meu.

Mama îi mirosi prima, apoi ne întinse să-i mirosim şi noi. Miroseau a carne.

— Nu mai trebuie să stau la cozi, facem şi economii. Avem mâncare, Ilie! O să-i gătesc cu mazăre. Să-i scot pe balcon, la ger!

Şi domnişoara Puşa se îmbujorase, puse stăpânire pe punga de cafea. Cutia albă parcă se micşorase. Mama s-a grăbit s-o rupă s-o îndese în găleata de gunoi. Şi tata se înveselise, tot uitându-se ba la măştile de gaze, ba la sticlele capsate, fără etichetă. Mai curajoasă, domnişoara îşi trase cu îndemânare masca pe faţă, sub pretextul că nu

respirase niciodată prin aşa ceva. Nu-şi montase tubul în filtru.

Am râs. Ne povestea prin tub ce bine o să-i prindă cafeaua în orele petrecute în ghereta violetă. Mama nu se lăsă, îşi puse masca pe figură, doar Marius le trimisese! şi la fel ca vecina noastră vorbea prin tub, aveam ce mânca, de mult n-am mai mâncat cârnaţi! Tata şi cu mine le-am urmat exemplul. Sub mască era mai cald. Tata a spus că suntem nişte elefanţi şi domnişoara Puşa a râs sub tub, repetând, elefanţi, elefanţi, cafeaua e foarte aromată, aşa ceva n-am mai băut de când am fost în Canada! Mama s-a oprit din râs, dar nu şi-a scos masca:

— Parcă sună cineva la uşă!

Suna insistent. Mama a deschis uşa:

„Moş Crăciun cu plete dalbe, a venit de prin nămeţi…” ar fi cântat Luiza. Era înalt, cu barba albă, cu gluga hainei purpurii trasă pe frunte, cu sacul trântit în pragul uşii noastre.

„Poftește!” ar fi strigat Luiza din camera ei şi Marius, atent ca de obicei, l-ar fi condus până-n faţa bradului. Moş Crăciun l-ar fi urmat pe Marius, iar noi l-am fi urmărit pe Moş Crăciun. Ascunsă după brad, Luiza l-ar fi întâmpinat cu un colind, apoi ar fi sărit în mijlocul camerei, bine ai venit Moş Crăciun! aşază-te pe scaun că eşti obosit, nu vrei un ceai?

„Mai bine dă-i o vodcă, nu vezi cum dârdâie?”, ar fi propus Marius.

„Eşti un prost!”, l-ar fi pus la punct Luiza, trăgând un scaun pentru Moş Crăciun.

„Aţi fost cuminţi, copii?”. Luiza ar fi răspuns prima, fără ezitare, în locul nostru:

„Daaa!” Marius s-ar fi hlizit în spatele mamei:

„E bun de actor!” Luiza a fost cuminte, a luat note mari, i-a ascultat pe părinţi, şterge praful în casă, spală vasele, îşi calcă singură uniforma, are nota zece la purtare, a învăţat multe cântece. Luiza ar fi cântat pentru Moş Crăciun şi mama ar fi plâns de bucurie. Uite ce ţi-a adus moşul: Portocale, banane şi o carte de muzică, are cântece

frumoase pe care să le înveţi până anul viitor!

Acum e rândul lui Marius! Spune, băiatule, ai fost cuminte? Marius a fost cuminte. În ce clasă eşti? A opta, Moşule! Ia să-i spui tu lu' Moşu o poezie frumoasă, că am înţeles că eşti tare la română! Marius ar fi făcut un pas înainte, solemn, cu privirea aţintită pe carpeta din perete, „Răpirea din Serai", şi ar fi recitat pentru nota zece:

„Poporul ce în fabrici munceşte cu avânt, ţăranii ce pe-ogoare lucrează-n înfrăţire, partidul ni-i drapelul a celor ce zidim, congresul înfrăţirii spre comunista lume, mai mândră România prin noi să făurim…" Moşul n-a rezistat până la capăt, mustăţile şi barba din vată au căzut, şi-a tras gluga de pe cap, a trântit pe podea haina purpurie, eşti un dobitoc, măi Marius! Şi tata ar fi intrat în bucătărie că i se făcuse foame.

— Marius! a ţipat mama. Bine-ai venit, băiatul meu!

— Dumnezeule mare! a strigat domnişoara Puşa în genunchi. Sărut mâna, Măria ta! Te-ai ridicat din morminte ca să ne izbăveşti.

— Ce faci, măi Dugane? Cu ce treburi pe la noi? şi-a scos tata masca de gaze.

Dan Dugan purta o căciulă din blană de iepure şi un palton lung şi larg, din lână. Era cel mai scump palton pe care-l văzusem vreodată.

Dan Dugan ne-a zâmbit stânjenit din uşă:

— Ce să fac, ne-a Ilie! Eram prin zonă şi am văzut lumină. Am urcat să-ţi urez la mulţi ani şi sărbători fericite, dar văd că eşti pregătit pentru războiul chimic.

Mama aruncă masca de pe faţă. O înghionti pe vecină să se ridice, gata cu joaca! Dan Dugan a insistat:

— Să trăieşti şi la mulţi ani, nea Ilie!

— E Ajunul Crăciunului! şi-a amintit mama.

Dan Dugan a râs. Credea că ne batem joc de el. Era Ajunul

Crăciunului. Tata i-a spus să intre şi a strâns măştile de gaze, aruncându-le în şifonierul din sufragerie. Domnişoara Puşa a mai zăbovit în hol, fără să-l scape din ochi pe musafir, până ce mama i-a deschis uşa. Vecina

noastră a înţeles greu, dar a plecat cu punga de cafea. Dan

Dugan a intrat încălţat în sufragerie. Avea pantofi de lac şi ciorapi albi. Ne-am aşezat toţi trei la masă. Din bucătărie se auzeau hohote înfundate, dar tata n-a deschis televizorul să le acopere. Dugan nu şi-a scos căciula – nici fularul alb. A verificat discret aerul, scoţând aburi pe nas. Ne-a servit cu o ţigară fină. După ce a tras primul fum, s-a oprit cu privirea pe tavan. Ochii îi străluceau. Poate se intimidase de primirea noastră. A dat din cap, cu ţigara arzând în colţul buzelor.

Pata era neagră. Tata nu şi-a aprins ţigara, o frământa între degete, scuturându-i tutunul pe faţa de masă. Eu mi-am aprins-o de la bricheta aurită a lui Dugan.

Când mama a intrat cu cele două sticle şi cu trei pahare pe o tavă, Dugan şi-a lăsat ochii de pe tavan, tresărind ca un elev prins cu fiţuica în mână. Mama s-a scuzat că nu e pregătită, că ne-aţi luat prin surprindere, a mai bolborosit câteva cuvinte, permiţându-i musafirului să repete: dar nu trebuia să vă deranjaţi, doamnă! Avem un vin foarte bun, Marius ni l-a trimis, s-a lăudat mama. Tata şi-a aprins ţigara scuturată şi a turnat în pahare. Mama s-a retras. Dan Dugan s-a întors la pata din tavan.

— Noroc şi la mulţi ani! a întins tata paharul.

Am ciocnit. Dan Dugan l-a băut dintr-o înghiţitură. Eu am sorbit puţin. Am îndepărtat paharul şi am tras adânc din ţigară.

— Şi Marius ce mai face? se interesă musafirul. Am auzit că a ajuns mare acolo.

— Bine, i-au dat casă, câştigă bine, la vară se însoară, strânse tata paharul în palmă şi cu cealaltă mână apucă sticla şi-i turnă lui Dugan

I-auzi! S-a aranjat băiatul! E muncitor, îţi seamănă, nea Ilie! Omul muncitor sfinţeşte locul, că aici sau în Patagonia, tot ăla este!

— Dar nu-i în Patagonia, e în America!

Şi cu cine se însoară?

— A găsit o fată pe acolo. Nu ştiu cum arată, că nu mi-a trimis poza. Zice că-i fată bună, ingineră ca el, de la

serviciu.

— Păi cum să nu! Dacă-i ingineră ca şi el, e bună. Numai să nu fie negreasă, să aveţi nepoţi mulatri, că-i păcat de neam. Şi nu te cheamă la nuntă?

— Ba m-a chemat, dar nu mă duc, că-i prea departe. E mult de mers.

— Ai avioane, nea Ilie! Eu dacă aş avea timp m-aş plimbam prin toată lumea.

Tata a golit paharul. Am încercat să beau, crezând că nasul mi-a jucat o festă, dar vinul puţea a urină. Am stins chiştocul în scrumieră.

— Adevărat, politica îţi mănâncă timpul! Conferinţe, discursuri, mese rotunde – cum le ziceţi voi – toate mănâncă timpul. Şi grevele mănâncă timpul.

— Nea Ilie, greva nu s-a ţinut dintr-o multitudine de motive, ai să vezi că şi matale eşti responsabil de eşecul grevei.

— De ce? a râs tata. Cum să le vorbesc oamenilor când nu s-a anunţat declanşarea grevei? Nu sunt chiar aşa de tâmpit cum credeţi voi!

— N-o lua aşa, nea Ilie! a râs şi Dan Dugan. Eu ţi-am spus că nu eşti racordat la realităţi. Nu vreau să spun că matale eşti principalul responsabil în problema în cauză, dar trebuie să ne strângem rândurile, să ne clarificăm strategia…

— Bucureştiul v-a lăsat baltă.

— Nu! Dimpotrivă! Sunt tovarăşi de la Bucureşti care vor să te cunoască. Au auzit de matale. Directivele de la Centru sunt clare:

avem nevoie de oameni cu experienţă. Nu ţi-ar conveni să câştigi nişte bani? Politica, nea Ilie!

— Prostii. Nu aveţi nevoie de nimeni. Vă ştiu eu. Aveţi nevoie de paravane să vă faceţi în linişte afacerile.

— Dacă va fi cazul, vom face o revoluţie, a noastră, a celor ce muncim. Suntem puternici.

— Şi după aia o să le trageţi un şut în cur la toţi! a râs tata şi a băut paharul până la fund. Dugane, ce-ţi trebuie ţie greve şi revoluţii?

Bani ai, patron eşti, tânăr eşti, de ce nu te însori, cât n-au început să-ţi cadă dinţii din gură? Să-ţi găseşti o fată bună, să-ţi faci o casă ca un soare. Umbli cu toate jigodiile. Nu te-ai plictisit? Chiar aşa, nu ţi-a căzut una la suflet, să te laşi de politică?

Dugan a lăsat privirea la petele de vin de pe faţa de masă. A

căutat o ţigară în pachet. Nu ne-a servit, mai avea puţine. Şi-a aprinso nervos. Începusem a doua sticlă de vin.

— Nea Ilie, eu am pus ochii pe o fată, dar nu cred c-o să mă vrea taică-su.

Tata s-a întors brusc şi a dat drumul la televizor. Moş Crăciun, în studioul televiziunii, adusese daruri unor copii handicapaţi, strânşi lângă un brad uriaş. Tata i-a tăiat sonorul şi a umplut paharele.

— Am dezbătut cazul matale în mai multe şedinţe. Tovarăşii au înţeles şi sunt îngrijoraţi. Şi Bucureştiul ştie, dar cei de acolo au hotărât că nu te putem ajuta, încă.

— Nici nu speram…

— Am spus, încă! Problema principală care i-a împiedicat să ia o hotărâre pozitivă a fost activitatea susţinută pe care fiica matale o desfăşoară la construirea Consulatului american din oraşul nostru.

Este o activitate cu care noi nu suntem de acord. Că Marius a plecat, tovarăşii au înţeles, ca să vezi că ne-am debarasat de vechile mentalit ăţi, dar în cazul Luizei, activitatea ei nu se justifică. Dacă o convingi să renunţe, la următoarea plenară vom reveni asupra chestiunii şi vom analiza.

— Îmi dai zece milioane de lei şi Luiza te ia de bărbat.

— Enorm, nea Ilie! Enorm, a răspuns Dugan expert.

— Fata mea nu e sudoriţă, s-o înghesui la dublu fund, în schimbul trei. Şi dacă fiu-miu ne face chemare, tu eşti soţul Luizei. Şi-o să rămâi soţul Luizei! Ascultă ce-ţi spun, zece milioane…

— Nu-mi dai garanţii, nea Ilie! Dacă nu vă face

chemare? Dacă vom fi prea mulţi şi americanii nu ne dau vizele? Mulţi tovarăşi de pe vremuri sunt trecuţi în computerul lor. Dacă sunt printre cei care n-au voie să intre? Voi plecaţi şi eu rămân cu buza umflată.

— Dă-l în mă-sa de computer, că nu te-a înregistrat tocmai pe tine, un prăpădit de secretar de partid care ai fost în Şantierul Naval. Tu eşti prost?

— Nu sunt prost! Dar nu am garanţii.

— La ce-ţi trebuie garanţii, când ai nevastă în pat? Ai cuvântul meu, poftim! A turnat vinul de pe fundul sticlei şi a ridicat paharul.

— Nea Ilie, s-a grăbit Dugan să-l ridice. Nea Ilie! Eu credân cuvântul matale, dar nu pot să mă joc cu viaţa mea acolo. O iau de la capăt, o să muncesc! Dacă Marius al tău ne cheamă, înseamnă c-o să ne ajute, nu? N-o să ne lase pe drumuri, şomeri!

— Asta e treaba voastră! Ţ i-e frică, Dugane?

— Nu ştiu! Aşa… E o altă lume şi-or să mă întrebe, tu ce-ai făcut în România de-ai venit la noi? Şi eu ce-o să le răspund?

— O să le spui c-ai frecat ridichea şi ţi-au curs banii. Asta o să le placă.

— Hă, hă, ai dreptate, nea Ilie! Dă-i în mă-sa cu partidul lor cu tot!

Dacă aici am făcut bani, acolo de ce să nu reuşesc? Să ştiu că spăl vasele, dar le fut muma în cur la toţi comuniştii! Dacă înţeleg bine, matale nu vrei să pleci.

— Nu plec, a răspuns tata sec, ridicând privirea în tavan. Dar trebuie să rămân aici, curat. Sunt persoane care-mi cunosc trecutul. Au hârtii vechi, semnate de mine. Nu ştiu de unde le-au procurat.

— Te şantajează? a sărit Dugan.

— Încă nu, dar dacă pleci o să-mi fie greu. Şi dacă le publică în ziare, nu ştiu dacă mai vedeţi vizele. E de ajuns ca într-un ziar să apară angajamentul meu…

— Hai să negociem. Cât vrea pe toate turnătoriile?

— Asta-i, că nu vrea!

— Înţeleg! E delicată treaba, nea Ilie! Te costă, să

ştii, oricine ar fi persoana. Sper să nu fie o persoană publică.

— Nu!

Dan Dugan mă fixă cu o privire de fier, apoi se întoarse la tata:

— Persoana care te deranjează e aranjată, dacă mi-o dai pe Luiza.

şi-ţi dau şi cinci milioane de lei.

— Şase milioane.

— Bun, îţi dau şase. Mă cauţi după sărbători să vedem chestia cealaltă. Dar vreau fata! Să ne cunoaştem caracterele. Am auzit că e dracu' gol! Mie din astea îmi plac, nea Ilie! Mă angajez să plătesc eu nunta, dar matale plăteşti cheltuielile pentru viză, când or fi să fie! Adevărul este că eu o iubesc pe Luiza, e fată deşteaptă şi îţi seamănă. Să trăieşti, tată socrule!

Şi-au strâns mâinile peste masă apoi, în lipsă de băutură, au început să vorbească despre şantier, despre navele pe care tata le-a construit, despre cum era pe vremuri. Au vorbit aşa încă două ore.

Şi-au amintit tot felul de prostii. Cum a fost ziaristul ăla, care venise la ei, la echipă, să scrie de la fapta locului, despre munca navaliştilor, să tot fie vreo cincisprezece ani. Era un slăbănog cu ochelari, un clămpău, îi trăgeai un scuipat şi cădea pe dană, şi-a amintit Dugan, care pe vremea aceea terminase liceul la seral. Auzi, vrea chioru' să scrie despre muncă, a râs tata. Ce să-i spună despre muncă? Nu vedea şi singur?

Şi ce dacă-i venise la recomandarea tovarăşului prim? Să vină domn ziarist după program. Şi după program clămpăul l-a aşteptat la poarta şantierului, au mers la o terasă şi nici bine nu s-au aşezat că prăpăditul i-a spus:

„Uite, tovarăşe Hermeneanu, care-i situaţie. Vezi mâna asta?

Cu ea scriu ce vorbeşti dumneata. Dar vezi mâna asta? Şi i-o arătase pe stânga. În asta trebuie să ţin un pahar…" Auzi! Tu-l în cur pe mă-sa! Să ţină paharul! Hă!

Tata s-a ridicat şi l-a lăsat cu ochii-n soare.

Ar fi trebuit să-i tragi o labă, nea Ilie, a regretat şi Dugan. Peste o săptămână, şi-a citit numele în ziar. Hă! Toţi l-au felicitat pentru declaraţiile date ziaristului. Ştii să vorbeşti, tovarăşe Hermeneanu!

Dan Dugan a plecat mai târziu. Ne-a urat la mulţi ani, sărbători fericite şi sănătate. Mama a strâns paharele şi i-a spus tatii că Dan Dugan este un băiat frumos, dar e tomnatic. A doua zi, mama avea un ochi vânăt. Pentru că spusese că vinul îl aveam de la Marius sau pentru că vinul mirosea a urină…

— Cred că am făcut o greşeală, deveni serios domnul Remus, uitându-se la sticla care se rostogolise până la revistele mele. Mai bine o lăsam în gheaţă şi peste două săptămâni o lua curentul şi o ducea aşa caldă în larg. A fost aruncată de o mână fără noroc.

Am încercat să-i scot dopul cu dinţii. Era bine înfipt. Am aşezat-o pe masa Oficiului Poştal. Nu se mai răsturnă.

— Extraordinar, sări bătrânul. La tine stă. Şi-a pierdut puterea!

Înşfăcă sticla şi o aşează în alt loc, pe masă. Stătea nemişcată, ca orice sticlă.

— Dar ai fost martor! Poţi să depui mărturie! Pe amândoi ne vor crede!

Strigătele bătrânului cutremurară liniştea Oficiului. Oamenii de la ghişee ne priveau nedumeriţi. Mi-am luat revistele şi m-am ridicat.

Bătrânul întinse mâna să mă oprească:

— De ce nu recunoşti că sticla aceasta a fost vrăjită? Am să scriu la NASA. Te iau martor!

Dar mâna lui lovi sticla care se rostogoli până la marginea mesei şi căzu. Se sparse în cioburi mici, împrăştiate în tot Oficiul Poştal.

Oamenii s-au speriat:

— Ce-ai, nene? Ieşi afară dacă te-ai îmbătat! Alt loc nu v-aţi găsit de băut?

N-am fost atent la celelalte apostrofări. În Oficiul Poştal se răspândi parfumul care stăpânise cândva camera

Luizei. Domnul Remus a adunat cioburile într-un coş de gunoi.

8

Ieri am cumpărat cârnaţi. Două ore am stat la coadă, până i-a adus, până i-a descărcat, lumea era nervoasă, dar eu am stat tăcută la rând şi m-am rugat să apuc. Pe drum mă gândeam ce bine ar fi să vii acasă.

Aş avea ce să-ţi pun pe masă. Cârnaţii i-aş fi făcut cu mazăre, cum îţi plăceau ţie. Dar nu am primit niciun semn de la tine. Nici măcar nu te-am visat. Taică-tu te-a visat de două ori. Eu nu te-am visat de când ai plecat şi mă doare, că Dumnezeu ăsta parcă nu mai ţine cu noi. Trec mereu pe la poştă, dar poştăriţa dă din cap, n-aveţi nimica doamnă, îmi zice. Dacă ne-ai scrie, să ne spui unde eşti, ce faci, când te întorci, aş sta cu sufletul împăcat. Lumea ne bârfeşte. Crezi că numi crapă obrazul de ruşine când mă întreabă domnişoara Puşa dacă ne-ai mai scris? Eu nu vreau să-ţi reproşez, că destul ţi-a reproşat el şi mi-a reproşat şi mie o viaţă-ntreagă, că m-a luat fără zestre, că n-am avut serviciu, că uite cum v-am crescut! Să fi scris, dragă Marius, cum ţi-o fi, ar fi fost mai bine. Că eşti la Bucureşti, la Oradea sau în America, pentru mine tot aia e, tot departe de mine eşti. Dar să ştiu de tine, dacă-ţi trebuie ceva, cum mănânci, cum te îmbraci, unde dormi. Trebuie să mă crezi, că uite, îţi scriu aşa fără să ştiu unde să trimit scrisoarea, o păstrez în sertar, când ai să te întorci, să o citeşti, o să vezi cât am suferit de pe urma ta.

Sunt zile, duminica de exemplu, când stau şi mă uit ca proasta pe geam şi mă întreb pe unde umbli, şi el mă vede că sufăr şi dacă are chef de ceartă râde de mine, sigur, îl aştepţi pe fie-tu şi lui puţin îi pasă, sau dacă e bine dispus zice că nu-i frumos din partea ta să nu scrii măcar un rând, că tot ce-a fost nu s-a întâmplat din vina noastră.

Aşa a fost să fie! Crezi că el nu suferă că fiu-su l-a bătut şi a fugit?

Suferă, că şi el e om. Poate e un blestem să ne lovim unul pe altul toată viaţa, mai ales când viaţa noastră e aşa cum e. Cu timpurile astea nu ne mai ajung banii. Ieri, după

ce am pus cârnaţii pe balcon, am fiert vreo trei cartofi şi i-am mâncat, ce să fac, mi-era foame. Şi m-a bufnit plânsul. Unde am ajuns! mai rămâne să ies în stradă, să cerşesc. Crezi că nu m-ar trimite? Mi-a reproşat de câteva ori de ce nu l-am părăsit. Dar unde să mă duc? În ziua de azi, dacă nu ai pe cineva care să te ajute, nu faci nimic. Eu n-am avut pe nimeni şi a trebuit să îndur pâinea pe care el o aducea acasă, bună, amară, cum era, numai să vă cresc pe voi, să ajungeţi oameni. Ce să fac? Am stat cu el, ca să vă cresc pe voi. Poate ai să ajungi şi tu să ai copii de crescut şi-ai să-ţi aminteşti de vorbele mele.

Cel mai tare pentru tine s-a bucurat Luiza. Şi cu ea avem necazuri.

Şi toate necazurile numai mie mi se reproşează. A plecat şi ea de-acasă. A renunţat la facultate, pentru că tu nu ştii, dar reuşise la Drept după ce ai fugit tu. A bătut-o el rău de tot. Nu ştiu nici de ea pe unde doarme, ce mănâncă, ce face, mă bârfeşte lumea, nu mai pot.

Soră-ta ne bate la cap să plecăm în America, în cazul în care tu te stabileşti şi să ne faci chemare. A dat Dumnezeu şi ne-a făcut o vizită, într-o zi, nu ne-a spus ce şi cum, unde doarme, ce mănâncă, dar ne-a avertizat că dacă primim chemare de la tine, să vindem totul şi să plecăm. Cum să plecăm? Să zicem că s-ar întâmpla ce-ar vrea ea, dar ce să căutăm noi acolo? Nu ştim limba, nu ştim obiceiurile, o viaţă întreag a am trăit aici. Şi ce crede ea, că acolo, la tine, o s-o ducem mai bine ca aici? Mai vedem la televizor, mai auzim lumea vorbind la coadă, nici acolo nu-i uşor, mai ales la vârsta noastră. Dar eu ştiu cine-i bagă asemenea prostii în cap. Dar ce să fac? Tac şi plâng. Aşa am fost blestemată, să n-am linişte cu niciun copil. Soră-ta trăieşte cu Remus. Asta e viaţa. Îţi dai seama, Marius? Şi taică-tu ştie. I-a văzut împreună pe stradă. Şi când îl apucă toanele, vine în bucătărie şi-mi zice tot felul de prostii la adresa lor. De s-ar lua, să aibă acte, să nu-i mai vorbească lumea. Câteodată, mă liniştesc, ce dacă e diferenţă mare de ani? Important e că se înţeleg. La mine n-a fost diferenţă şi uite ce-a ieşit. Eu te rog mult, dragul meu

băiat, dacă va fi, să le faci numai lor chemare, să ne laşi pe noi aici. Mi-e de-ajuns să-mi scrii, să te ştiu unde eşti, bine sănătos. Gândeşte-te că în viaţă nu e totul să ai bani sau un confort frumos, e bine să ai alături un om care să-l iubeşti şi care să te iubească. Noi nu ne-am iubit, poate şi eu sunt vinovată. Tu mă acuzi că i-am spus lui, atunci, de chiuretajul fetei, de intenţia voastră de a scăpa. Dar cui să-i fi spus? Nu e tatăl tău?

Şi aveaţi nevoie de bani pentru chiuretaj. Eu nu aveam de unde să vă dau. Am crezut că va înţelege. De unde să ştiu că se va duce să vă divulge? Cred că ai aflat de Cristina că a scăpat. Şi părinţii ei au ştiut, dar n-au venit la noi să ne reproşeze, să ne facă de râs. Şi lor le-a fost greu. Cristina nu s-a măritat. Poate din cauza ta. A mai trecut o singură dată pe la noi. Când i-am deschis, mi s-au înmuiat picioarele.

E tot frumoasă. Am ţinut-o în bucătărie, la un ceai. A picat încă o dată la Conservator. Eu am căutat s-o încurajez. Mă mir că la banii pe care-i au părinţii, n-a reuşit la facultate. Eu sunt mândră că tu ai reuşit fără bani şi ai învăţat fără ajutor. Nu ştiu cum şi cine te-a ajutat să ajungi acolo. Din ilustrată amânţeles că ai o bursă. Cristina ştie că eşti plecat. M-am plâns că nu ne scrii şi ea a început să plângă, sărăcuţa, nu ştiu dacă a plâns din cauza ta sau a examenului, dar mi s-a făcut aşa milă de ea, că nu mai puteam. I-am dat un pahar cu apă şi un extraveral, că iau şi eu câte unul, când m-apucă durerile de cap.

Ce să-i faci, e greu să te ţină părinţii acasă. Parcă noi nu suntem în aceeaşi situaţie? Fratele tău se plimbă, citeşte reviste de-ale lui, scrie nu ştiu ce într-un caiet, doarme mult, transpiră repede şi tace, posac.

Ah, Doamne! Dacă aş avea bani, mulţi bani, să-l duc la un medic bun. Să-i dea medicamente şi să-l trimită la o staţiune, la aer curat!

Taică-tu mereu bodogăneşte că de ce nu se angajează undeva unde e mai uşor, să se facă taxator de bilete sau vânzător de ziare? Că tot îi plac ziarele! Ar mai ieşi un ban. Blestemată să fie ziua aia când s-a scăldat în nisip! Nu

vreau să zic un păcat, dar mai bine rămânea în groapa de scăldat, sufocat, decât să mai trăiască aşa, chinuindu-se.

Dar să revin, Cristina n-a stat mult. A spus că trecuse să mă vadă şi că o să mai treacă. N-a vrut să vorbim despre tine, din câte am observat. Fata asta nu te-a uitat. Eu nu ştiu prea bine ce-a fost între voi. Nu putea să păstreze copilul? Sunt atâtea perechi care se căsătoresc după ce au un copil. Vă făceaţi gospodăria voastră, eraţi oameni. Dacă era să pleci în America, plecaţi cu toţii. După ce i-am dat extraveralul, a plecat şi n-a mai trecut pe la noi. Sunt fete destule pe lumea asta. Dar să ştii, Marius, n-a fost corect din partea ta. Pe Luiza amânţeles-o. Şi eu am fost în locul ei. Am mâncat destulă bătaie.

Ea a avut puterea să plece. Dar tu, băiat, orice s-ar fi întâmplat nu trebuia să pleci de la noi. Pentru o femeie, că sunt eu, că e Luiza sau Cristina, e greu să fie singură. Dar aşa sunteţi voi, bărbaţii, vă puneţi palma în fund şi plecaţi. Noi trebuie să le tragem pe toate. E bine să înveţi, dar eu zic să nu rămâi. Ori acolo, ori aici, important este să fii fericit. Nu vreau să te influenţez, dar să nu uiţi că ai o mamă, care nu ţi-a vrut niciodată răul şi la care ai să găseşti întotdeauna un sfat.

9

În ziua în care a început returul campionatului naţional de fotbal, cu o oră înaintea transmisiunii directe de pe stadionul din Ploieşti, a sunat la uşa noastră Luiza şi mama i-a deschis. A intrat direct în sufragerie, spunând un „săru’mâna” hotărât şi s-a aşezat lângă tata, care moţăia în faţa televizorului, în aşteptarea meciului. Tata şi-a tras picioarele întinse până atunci pe scaun. Luiza şi-a aprins o ţigară fină şi a cerut o scrumieră. Se vedea că avea bani. Nu se îmbrăcase special pentru această vizită, dar aşa cum remarcase mama după plecarea ei, avea cizme din piele adevărată, o fustă din stofă care costă cât pensia lui taică-tu şi o geacă… Luiza s-a descurcat!

Clădirea Consulatului american era aproape gata. Domnişoara Puşa ne anunţase că se lucra intens la finisarea interioară şi, concomitent, sunt aduse, în

camioane închise, mobilierul, instalaţiile sanitare şi aparatura, toate ambalate în cutii uriaşe, albe, depozitate cu grijă în curtea din spatele clădirii. Luiza nu mai muncea, probabil contractul îi expirase. Lucrările începuseră înainte de Crăciun, prin demolarea a patru case vechi de pe strada Cristinei. Operaţiunile au durat o noapte, fără zgomote, încât vecinii s-au trezit cu un loc viran pe care se odihneau două buldozere galbene şi alte utilaje ciudate, manevrate de cinci-şase hăndrălăi în salopete albastre, cu nişte caschete albe pe cap. Oamenii nu sufereau de frig. Printre ei, ne-a avertizat la timpul potrivit domnişoara Puşa, se afla şi Luiza, în acelaşi echipament. Muncitorii nu prea vorbeau între ei, se foiau printre movilele de moloz, nici nu te bagă în seamă dacă le ceri un foc la ţigară, se revoltase vecina noastră. Nici Luiza nu răspundea celor care o provocau sub diferite pretexte. După ce au curăţat locul, hăndrălăii l-au înconjurat cu un gard înalt din sârmă ghimpată, fapt care i-a indignat şi mai tare pe locuitorii oraşului nostru. Nici primarul nu era lămurit ce se întâmplă, deşi venise la faţa locului, încercase să afle de la muncitori, telefonase la Bucureşti. În săptămâna premergătoare Revelionului, au apărut şi două excavatoare galbene, moderne, mai mulţi muncitori în salopete albastre, o betonieră şi materialele de construcţie. Noile utilaje fuseseră a aduse, la fel, fără zgomot, în timpul nopţii. În oraş, ca de obicei, zvonurile circulau haotic: că cei din Bucureşti vor construi un bloc cu douăzeci de etaje, că se va ridica o centrală telefonică sau că se va deschide cel mai mare magazin alimentar… Cei treizeci-patruzeci de gură-cască prezenţi zilnic la lucrări au observat uimiţi că muncitorii lucrau necontenit zece ore, cu pauză de masă la jumătatea programului.

După atâtea ore, o dubă galbenă oprea în faţa porţii din sârmă ghimpată şi-i îmbarca pe aceşti oameni foarte harnici. Luiza era printre ei. Într-o dimineaţă, ne-a informat vecina noastră, hăndrălăii au descoperit că lipsea un excavator galben. În gardul din sârmă ghimpată n-au găsit vreo spărtură. Nici poarta şantierului nu fusese

forţată.

A doua zi, în şantier lucra un excavator identic cu cel furat, dar portocaliu.

Curioşii s-au înmulţit şi indignarea lor a crescut. Prin sârma ghimpată trecea, zi şi noapte, curent electric de înaltă tensiune, iar în poarta şantierului a fost postat un maimuţoi – îl numise domnişoara Puşa – un maimuţoi cu lutul în fund – o completase Grigore Postolache, gelos pe tipul în haine militare, cu o caschetă colonială înfiptă pe cap, în bocanci grei, ce-i ajungeau până la genunchi. Maimuţoiul nu dârdâia, stătea nemişcat ca o statuie, privea înainte, nu răspundea la întrebări, la atingeri, la înjurăturile oamenilor noştri, scoşi din sărite de muţenia omului. E neamţ, a zis domnişoara Puşa.

„Cum să fie neamţ!”, a contrazis-o sergentul-major. Cine-a mai văzut neamţ de culoare neagră? Orice copil ştie că nemţii sunt blonzi. Individul este american, sergent în armata americană, a stabilit Grigore Postolache şi a fost crezut de oamenii noştri. Aşadar, şantierul nu putea fi decât o lucrare finanţată şi executată de americani. Dar ce anume construiesc?

Ziarele din oraşul nostru n-au dezlegat misterul, dimpotrivă, au lansat tot felul de tâmpenii. Deşi se lucra într-un ritm nemaivăzut de noi, din şantier nu se ridica niciun fir de praf. Maimuţoiul stătea zi şi noapte în post, mânca de trei ori pe zi, pe undeva prin şantier. Oricât s-au chinuit să-l întrebe ceva în engleză oamenii noştri n-au primit niciun răspuns. Era mut ca o lebădă neagră. Şi lucrul ăsta i-a scos din sărite. S-a lansat zvonul că se va forma o trupă de zece gealaţi care-l vor ataca pe sergentul american de culoare, să-i tragă un toc de bătaie, să-l înveţe româneşte, în ciuda pistolului de cowboy, prins de centură, la vedere. Dar a intrat pe fir Grigore Postolache şi ideea a fost abandonată.

Într-o duminică, domnişoara Puşa a fost martoră la un eveniment senzaţional. Instalându-se în preajma sergentului american şi strâmbându-se spre el provocator, a fost surprinsă de apariţia Cristinei, în paltonul ei alb, din

blană de vulpe veritabilă. Fără să se oprească în faţa militarului, Cristina l-a salutat într-o engleză impecabil a şi „maimuţoiul cu lutul în fund” i-a răspuns curat: bună dimineaţa, tot în engleză.

„Şi i-a zâmbit!”, a ţipat vecina unei adunări de aproape o sută de oameni.

Opinia publică a fost liniştită de arhitectul din Bucureşti. Piticul bărbos a intrat în şantier, maimuţoiul deschizându-i politicos poarta.

A stat acolo vreo trei ore, plimbându-se singur de colo până colo, sub privirile revoltate ale celor din afară. Muncitorii în salopete albastre nu i-au dat nicio atenţie. Piticul şi-a notat ceva într-un carneţel şi a ieşit, salutat cu aceeaşi politeţe de către maimuţoi. Oamenii au năvălit pe arhitect, bombardându-l cu întrebări. A fost nevoie de intervenţia a doua plutoane de Poliţie, în frunte cu sergentul-major Grigore Postolache, pentru a-l elibera pe prizonier. Tot cu ajutorul poliţiştilor, arhitectul a ţinut o conferinţă de presă la sediul Primăriei, unde a răspuns cu vocea sa piţigăiată la întrebarea izbucnită din sute de piepturi: pe respectivul loc se înalţă clădirea Consulatului american! Va avea două etaje. Prin convenţii internaţionale, a adăugat bucureşteanul, spaţiul ocupat de clădire este considerat teritoriu american. După acest răspuns care a liniştit definitiv oraşul, piticul bărbos a plecat fără protecţia celor două plutoane de poliţişti, deşi domnişoara Puşa a susţinut a doua zi că l-a văzut cu ochii ei pe arhitect dând târcoale blocului nostru şi notându-şi cu febrilitate ceva în carneţel. Din acea zi, niciun gură-cască n-a mai staţionat în apropierea şantierului. Clădirea Consulatului a crescut până la etajul doi, cum precizase piticul. În locul gardului de sârmă ghimpată a fost construit un zid înalt de doi metri şi jumătate. Şi poarta a fost înlocuită cu una din fier forjat, alb-argintiu. S-au turnat trotuarele şi în faţa porţii a fost montată o cuşcă violetă, mai înaltă decât cea a domnişoarei Puşa, în care s-a instalat, în poziţie de drepţi, sergentul american. Vecina noastră a fost încântată de această iniţiativă:

„Vedeţi cum ne copiază?” Muncitorii în salopete albastre au dispărut în spatele zidurilor. Duba galbenă n-a mai apărut. În locul ei opreau în poarta din fier forjat camioane care descărcau, conform observaţiilor vecinei noastre, cutii albe. Nimeni nu mai era interesat de ce se întâmpla pe pământul american.

Meciul de la Ploieşti începuse. Luiza continua să fumeze uitându-se din când în când la pata din tavan care se întinsese pe trei sferturi din suprafaţa galbenă a tavanului. Mama a întrebat-o pe Luiza dacă vrea să mănânce, gătise mazăre cu cârnaţi, dar îi ţin în frigider că gerul s-a topit afară, a venit primăvara! Sora mea a refuzat. În pauza meciului, s-a ridicat brusc şi mama a tresărit, crezând că va pleca aşa, fără un cuvânt. Dar Luiza a intrat în camera ei, în bucătărie, apoi în camera mea, în baie, a deschis frigiderul şi s-a întors. A înconjurat masa de câteva ori, ciocănind fără sfială şifonierul, servanta, scaunele, şi după aceste verificări s-a trântit pe marginea patului, la locul ei.

— Am venit să vă anunţ că trebuie să vă grăbiţi. Orice zi de întârziere ne va costa bani grei.

— Da, da! Va costa bani grei! Dar ce să facem cu banii? se interesă mama.

— Vindem tot calabalâcul din casa asta şi emigrăm.

— De ce să emigrăm?

— Pentru că aici trăim ca nişte emigranţi, se răsti Luiza la mama.

Ce vrei, să stai până la sfârşitul vieţii cu ochii beliţi pe geam şi să umbli ca nebuna pe străzi?

— Luiza! Cum poţi să spui asta? Înseamnă că mă urmăreşti!

— Şi în America va fi greu, dar nu mai greu ca aici.

— De ce? se revoltă mama. Aici, de bine, de rău, ne descurcăm şi cu mâncarea, şi cu banii, avem un acoperiş…

— Ca să nu-mi mai bat gura degeaba, vă întreb cine pleacă şi cine rămâne. Acum să-mi spuneţi.

Doar vocea stridentă a crainicului sportiv de la Ploieşti se auzea.

Toţi ne uitam la televizor.

— Noi rămânem aici, spuse tata, atent la meci.

— În cazul ăsta am nevoie de bani! Şi scăpaţi de mine pentru totdeauna.

Îmi dai un împrumut şi când ajung acolo, îţi trimit datoria.

Facem un contract legalizat!

— Vino peste două săptămâni.

— Să nu fie prea târziu!

— N-o să fie.

Luiza se ridică şi mama o însoţi până în hol. I-a deschis uşa fără să mai spună un cuvânt.

Deşi începuse returul campionatului naţional de fotbal, vântul nu se mai potolise pe coasta noastră. Părăsisem definitiv Oficiul Poştal.

Sub pătură puteam să stau în pijamale, citindu-mi revistele. După orele petrecute la fereastră, mama ieşea din casă. Îi cerea tatii bani şi după două-trei ceasuri se întorcea cu un săpun, o pungă de sodă sau un kilogram de cartofi. Tata nu mai ieşea din casă. Nici măcar duminica, să se plimbe pe epava cargoului. Stătea la televizor sau dormea. Mânca la ore fixe. Nu se îngrăşase.

În schimb, slăbise domnişoara Puşa. Întâlnind-o pe scări, am constatat că paltonulâi cădea ca pe un manechin dintr-o vitrină cu solduri.

De abia mai urca treptele. Mi-a spus că au murit doi pensionari care au lăsat cu limbă de moarte să fie incineraţi. Au venit două maşini de la morgă şi i-au dus. Dumnezeu să-i ierte!

„Şi eu am să mor! Nu ţi-a spus mă-ta? Nu mai pot să dorm din cauza cafelei pe care mi-a trimis-o Marius. S-a răzbunat!” Vecina noastră deschisese pachetul de cafea şi râşnise câteva boabe. A băut cafeaua în ghereta violetă a bisericii, să se încălzească. În acea noapte a dormit două ore. Nu s-a speriat.

Suferea de insomnii când o muşca reumatismul de picioarele. A doua zi, în gheretă, a mai băut un termos cu cafea şi noaptea n-a putut să închidă ochii. A stat la

televizor până la rea programului, apoi cu ochii în tavan până dimineaţa. A dus cafeaua la laboratorul de analize. Cafeaua era normală, fără exces de cofeină.

„Nu pot să dorm din cauza lui Marius!” Domnişoara Puşa avea poftă de mâncare, nu mai avea ameţeli, vome, cearcăne, inima îi bătea regulat, dar nu putea să doarmă. Văzuse multe filme sexy la posturile particulare de televiziune.

— A murit domnul Smith, schimbă macazul domnişoara. A murit, săracul. Ştii cine este? Nu ştii! L-am cunoscut când am fost în Canada.

Un om cumsecade. A murit de bătrâneţe. Era paznic la un depozit de deşeuri metalice. Avea o gheretă ca a mea, săracul. Tu n-ai vrea să te angajezi paznic?

— În locul lui, sigur că aş vrea!

— Nu dragă, în locul lui, că aşa bolnav cum eşti nu te primesc în Canada, că doar nu este ţară de bolnavi. Tu acolo n-ai nicio şansă.

Îţi fac propunerea să lucrezi în locul meu, la mănăstire.

— Ieşiţi la pensie, domnişoară?

— Nici nu mă gândesc! Bătrânul Smith mi-a promis că, înainte de a muri, va vorbi cu şefii săi… să intru eu în locul lui. Uite că a murit, săracul, şi a vorbit pentru mine. Patronii mi-au trimis o telegramă cum că a murit Smith. Ce zici, nu-i aşa că am dat lovitura? Dacă vrei să ştii, mi-am depus actele pentru plecare. Te-aş lăsa pe tine în locul meu. E o propunere.

— Plecaţi să vă faceţi paznic acolo? V-au propus ei postul?

— Nu explicit, dar m-au înştiinţat că Smith a murit. Deci e clar că au nevoie de mine. Trebuie doar să ajung, să negociez salariul şi gata. Ah! Am să mă răzbun pe tot acest timp pierdut! Va fi minunat, crede-mă! Acolo am să mă nasc a doua oară!

— La vârsta asta?

— Care vârstă?

Coborî pe treapta pe care mă oprisem s-o ascult şi

mă apucă de gulerul paltonului. Vocea îi tremura:

— Sunt bătrână? Uită-te la mine! Sunt bătrână?

— N-am vrut să vă jignesc…

— Taci! Mă îmbrânci. Trebuia atunci să rămân. Atunci… Acum v-aş fi scris vederi, ca Marius… Dar dacă Marius ne-a păcălit? S-a stabilit pe undeva prin ţară şi ne trimite ilustrate cumpărate de la bişniţari? O ştampilă poştală poate fi uşor de falsificat.

Domnişoara Puşa urcă o treaptă:

— Nici mă-ta nu mai poate să doarmă din cauza lui Marius! Domnul Hermeneanu ştie că mă-ta iese noaptea la plimbare şi umblă haimana prin oraş? Eu dacă nu pot să dorm, stau cu ochii pe fereastră şi o văd în fiecare noapte.

Câteva nopţi la rând am stat cu urechile ciulite sub pătură. La intervale scurte de timp, mă duceam la baie, motiv să trec prin hol, să văd dacă pantofii mamei lipsesc. În sufragerie, tata sforăia. Nopţile pe care le-am pierdut au fost liniştite.

„De ce ai cearcăne?” m-a întrebat mama, într-o dimineaţă, după ce mi-am băut ceaiul. Şi ea avea cearcăne. M-a rugat să-i povestesc ultima carte pe care o citisem.

După o jumătate de oră, s-a ridicat de la masă, şi-a pus baticul pe cap şi s-a încălţat:

— Cartea asta mi-ai mai povestit-o!

Tata deschisese deja televizorul. Mama i-a cerut nişte bani, apoi a coborât cu sacoşa de cârpă îndesată în buzunarul paltonului. S-a oprit în faţa blocului şi s-a uitat atentă la ferestrele noastre. A luat-o spre capătul liniei de autobuz.

Am coborât, sărind câte două-trei trepte. La cincizeci de metri de intrarea în bloc staţiona un camion galben şi doi bărbaţi în salopete albastre fumau, sprijinindu-se de uşa deschisă a cabinei. Am alergat la capătul de traseu al autobuzului. În dreptul primelor blocuri cu patru etaje, am zărit-o pe mama. Trecuse de staţie, o luase pe jos, pe bulevard. Mergea repede, cu mâinile în buzunare, uitându-se când la vitrine, când la oamenii de pe trotuar. S-a aşezat la coadă, pe două rânduri, care ieşea dintr-o Alimentară,

dar n-a avut răbdare să stea. După un scurt dialog cu o persoană din rând, a pornit mai departe. Mergeamăn spatele ei, la vreo şapte-opt metri. În intersecţie, sergentul-major Grigore Postolache lipsea. Mama a intrat pe strada

Cristinei. Se opri o dată, să-şi aranjeze baticul pe cap, uitându-se în geamul unei maşini parcate. M-am ascuns după un copac. După câţiva paşi, am ajuns la casa Cristinei. Mama n-a întors capul spre grădina îngheţată. În capătul străzii, s-a oprit în faţa Consulatului american.

Îşi potrivi încă o dată baticul. Nu îndrăzni să traverseze, să se apropie de ghereta sergentului american. În dreptul porţii era parcată o maşină lungă, neagră, cu geamuri fumurii. Prin geamul gheretei se desluşea cascheta colonială a paznicului. Clădirea cu două etaje, cu arhitectură modernă, fusese acoperită cu iederă. Avea balcoanele mari şi ferestrele înalte cât pereţii, protejate pe dinăuntru de draperii albastre. Era cea mai frumoasă clădire din oraşul nostru. În curte se înălţa un catarg alb, subţire, de care atârna o sfoară. Cineva o trăgea, o verifica, pentru că la baza catargului se auzeau voci. În rest, curtea şi casa păreau părăsite.

Mama se întoarse brusc şi trecu pe lângă mine fără să mă observe.

Mergea acum mai repede. Reveni în centrul oraşului şi intră în cel mai scump magazin de îmbrăcăminte, dar nu se opri la vreun raion. La privi atentă celălalt trotuar. Traversă strada şi în dreptul unei librării îşi domoli ritmul. Şi ea urmărea pe cineva. Se ascunse după o cabină telefonică. De acolo iscodea intrarea unui restaurant. M-am ascuns şi eu după un stâlp. Deodată, mama ieşi din ascunzătoare şi se repezi la băiatul pe care-l cunoşteam în cârciuma Sirena. Ceauşescu (sau Caragiale în varianta rugbystului) dormea întins pe trotuar, la uşa restaurantului. Mama înşfăcă toţi banii din farfuria din faţa lui şi înainte de a pleca îl sărută pe creştet. Se întoarse şi începu să numere banii din mers. Apoi, se opri în faţa unei vitrine cu tricotaje. Zăbovi mai mult în faţa unui pulover

verde, întins pe bustul unui manechincopil.

Intră în magazin foarte grăbită şi, fără să-l studieze, cumpără puloverul din vitrină. A ieşit cu mâinile în buzunare şi capul vârât în gulerul ridicat al paltonului. Ascunse puloverul cumpărat în sacoşa din cârpă care-i atârna pe lângă palton. Se întoarse pe acelaşi drum la Consulatul american. În faţa porţii se adunaseră vreo cincizeci de oameni. Vorbeau în grupuri mici, în şoaptă, mulţi dintre ei ţineau în mâini sau pe umeri drapele americane, desfăşurate. Mama îţi aranjă baticul şi se amestecă în mulţime. M-am retras pe trotuarul de vizavi şi mi-am aprins o ţigară. Doi tineri pletoşi vindeau la o tarabă improvizat a ţigări, insigne, drapele americane în miniatură, bune de înfipt într-un tort. Nu-şi făceau reclamă pentru că aveau vânzare.

Îmi aprinsesem a treia ţigară. Deodată, de după colţ, au apărut trei maşini metalizate şi lungi, ca şi aceea parcată în faţa porţii. Au oprit uşor, în rând cu prima, risipindu-i pe oamenii strânşi în grupuri.

Din ele au coborât şase bărbaţi înalţi, bine îmbrăcaţi. Purtau paltoane negre şi pantofi de lac. Îi însoţeau şi două femei, cam de vârsta mamei, în paltoane de blană. Erau veseli. Unul dintre ei, cărunt, porni înainte, deschizându-le celorlalţi calea până la poartă. Aceasta se deschise imediat, probabil sergentul o acţionase din gheretă. Câţiva oameni se adresară vehement unui american din grup, dar străinul le răspunse cu un zâmbet larg şi se grăbi în curtea Consulatului. Atitudinea americanului stârni nemulţumiri în primele rânduri. Se auzi o fluierătură şi un „huoo” scurt. Grupul intră fără alte incidente. Lângă trotuarul meu, se opri o Dacie din care coborâseră patru fotografi, cu aparatele atârnate de gât. Şi ei au intrat fără probleme în curtea Consulatului.

Mulţimea în care se pierduse mama devenise mai agresivă.

Izbucniră câteva proteste şi chiar o înjurătură grosolană aruncată celor din clădire. În faţa Consulatului se adunaseră între timp peste o sută de persoane. Mulţi

gură-cască se opriseră ca şi mine pe acelaşi trotuar.

Curând, se lăsă liniştea printre oamenii de la poartă. O fanfară ascunsă de ziduri porni să intoneze imnul american, în timp ce drapelul cunoscut urca încet pe catargul din curte. De la primele acorduri, mulţi oameni şi-au descoperit creştetul. Cei din faţă cântau cu palma dreaptă în dreptul inimii, iar vânzătorii pletoşi fluturau steguleţe. Când drapelul a ajuns în vârful catargului, fanfara a încetat şi dinăuntru s-a auzit o salvă de tun, urmată de aplauze. Şi cei din stradă au început să aplaude, mai mult, să fluiere şi să chiuie. Se îmbrăţişau fără rost.

Cristina stătea singură, retrasă, cu mâinile în buzunare. O forfotă inutil a izbucni în faţa porţii. Încercau s-o forţeze. Maimuţoiul ieşise din gheretă şi făcea semne disperate, să-i domolească. Ca din pământ au apărut fotoreporterii, care au început să fotografieze busculada. Unul dintre ei, mai slăbănog, se cocoţă pe capota unei maşini americane.

Blitz-urile i-au enervat pe oameni şi multe proteste se îndreptară spre fotoreporteri.

Busculada o prinse pe mama, iar eu stăteam ca un păMpălău, vorba tatii. Fotoreporterul cocoţat pe maşina americană se trezi înconjurat de mulţime şi obligat să înceteze cu fotografiatul. O femeie se urcă pe capotă şi-l îmbrânci fără milă. Un val de aplauze răsplăti gestul femeii. Era domnişoara Puşa. Mulţumi cu o plecăciune pentru aplauze, dar nu părăsi poziţia câştigată:

— Trădătorilor! Huooo! Trădătorilor de neam şi ţară! Oamenii din jurul maşinii încremeniseră. Acum fugiţi, nu-i aşa? După ce l-aţi omor ăt pe Ceauşescu, acum fugiţi! Huooo! Nu vă convenea că vă ţinea la cozi la lapte? Acum staţi la uşa imperialiştilor evrei! Huooo! Fugiţi ca şobolanii, impotenţilor! Ţ ara are nevoie de braţe care s-o apere. Ce-o să găsiţi la americani? Vă spun eu! Pornografie! Vreţi pornografie?

Pornografie avem şi noi! Aşteptaţi numai puţin, că peste câteva zile toate chioşcurile de închiriat videocasete vor da caseta cu filmul porno în care joacă Luiza

Hermeneanu, plătită cu bani grei ca să… Cine vrea să fugă în America? Una ca ea, curva curvelor din oraş! Şi cine este tatăl acestei dezmăţate? Cel mai harnic muncitor pe care l-a avut Şantierul Naval. Uitaţi-o aici pe mama Luizei Hermeneanu! Să vă spună această femeie câte sacrificii a făcut pentru fiica ei! De ce a făcut? De ce, vă întreb? Ca s-o vadă plecată din ţară? Aşa sunteţi toţi, nişte degeneraţi! Trădători şi degeneraţi!

Domnişoara Puşa se feri la timp din calea unei pietre care, cu siguranţă ar fi desfigurat-o. Imediat după aruncarea pietrei, se abătură asupra ei valuri de înjurături şi huiduieli. Vecina noastră mai dorea să le spună ceva, dar vocea ei nu-i dovedea. Doi bărbaţi încercau s-o dea jos de pe capotă, dar alunecau pe tabla umedă a maşinii.

— Se vor resemna repede, mă agăţă de braţ sergentul-major Grigore Postolache.

Mă întoarse şi mă obligă, cu mâna încleştată pe braţul meu, să-l urmez pe stradă, spre centrul oraşului. Îmi explică repede că nu trebuie să fiu surprins de prezenţa sa, avea două zile libere, de aceea preferase să se îmbrace în civil, într-un palton care aducea, totuşi, cu mantaua de poliţist, numai nasturii erau schimbaţi şi îi lipseau epoleţii. Pe cap îşi trăsese un fes din lână, care-i ajungea până la rădăcina nasului borcănat. Avea cearcăne şi mirosea a spirt. Abia se bărbierise. Nu-şi ştersese petele de sânge de pe gât. La intersecţie mă eliberă din strânsoare, dar mă rugă să-l urmez.

— Sunt foarte emoţionat, se opri la culoarea roşie a semaforului.

Mă crezi? Nu mă crezi! Preferi să-i crezi pe proştii ăia, nişte brute. Nu vor reuşi să ajungă în America pentru că n-au subtilitate. Uite! Scoase din buzunarul paltonului o carte fără coperte, cu pagini îngălbenite şi în timp ce traversam strada, îmi citi cu voce tare:

„Aşa se vorbeşte englezeşte”. Este o carte foarte bună, editată în o mie nouă sute şaizeci şi trei. Pe atunci făceau cărţi foarte bune. Avea o sută treizeci de pagini. O vezi? Am citit-o pe toată de patru ori, singur, fără să mă

ajute nimeni. Ţ i-aduci aminte filmul pe care ţi l-am povestit? Da…

M-am tot gândit şi am ajuns la concluzia că poliţistul din film nu este prototipul breslei din care fac parte. Şi mi-am zis, cu orice risc, să merg pe drumul meu! Dar, spre deosebire de personaj, dorinţa mea de a învăţa engleza mi-a venit de aici! Îmi arătă locul inimii.

Părăsisem centrul oraşului şi intrasem într-un cartier de blocuri muncitoreşti. Pe aleile strâmte ne întâlneam cu tot felul de oameni care-l salutau pe poliţist. Omul le răspunde preocupat de ideile pe care voia să mi le expună:

— Am pornit în această experienţă – bătu cu palma peste buzunarul unde-şi ascunsese cartea – cu un complex dramatic. Mă exprim bine? Drama-tic! Dacă greşesc în exprimare, te rog să mă corectezi.

Am pretenţia că-ţi vorbesc ţie, care eşti cea mai tânără generaţie de intelectuali ai acestei ţări. Deci! Complexul a ţinut de faptul că nu învăţasem engleza la timpul potrivit. Am avut sentimentul inutilităţii, dar cum ţi-am spus, ceva din mine izbucnea şi mă împingea să citesc cartea pagină după pagină. N-am să-ţi spun niciun cuvânt în engleză, e o superstiţie de-a mea! Primul cuvânt în engleză am să-l spun acolo!

Acum, când experienţa s-a sfârşit, amintindu-mi de film, mă întreb cine va fi intelectualul dintre amicii noştri care va muri într-un accident de circulaţie. Ah! Dar uite-l pe domnul intelectual! Bună ziua, domnule Remus, îl luă în primire poliţistul pe bătrânul care nici nu se apropiase bine de noi.

După cum grăbea pasul, domnul Remus ne căuta de mult. Se opri, răsuflând greu. Bărbia îi tremura sub povara efortului şi ochii îi jucau în orbite. Reuşi, totuşi, să mă fixeze:

— Vrei să ne laşi singuri? Te rog!…

— Cu ce treabă, domnule? se interesă brutal sergentul-major.

— Ai să afli imediat. Ne laşi? mă rugă cu o voce umilă.

Am dat să plec, dar poliţistul mă apucă iarăşi de braţ:

— Băiatul e prietenul meu cel mai bun! Dacă vrei să spui ceva, spune repede că ne grăbim.

Bătrânul ezită. Nu se aştepta la o asemenea replică.

— Am venit în chestiunea pentru care m-aţi rugat…

— Nu te-am rugat în nicio chestiune. Condiţia noastră e clară, domnule! Ne dai dosarul lui Ilie Hermeneanu şi îţi dăm casetele! De fapt, termenul limită a trecut. Nu te-ai ţinut de angajament. N-am ce-ţi face. Ai avut timp destul să te gândeşti, să iei o hotărâre! Ai adus dosarul, cumva?

— Nu, nu, nu! Adică înţelegeţi, nu-i la mine! V-am spus de la început, sunt nişte hârtii…

— Trebuia s-o convingi pe sora prietenului meu să ţi le dea, iar noi îţi am casetele cu filmele porno pe care sora prietenului meu le-a turnat, ha, ha, ha, într-o cameră a hotelului tău.

— Dar nu e hotelul meu!

— Gura! Lasă textele că te arestez! Treaba ta! Nu ne dai dosarul, ai să suporţi consecinţele. Barem dacă intrai şi matale în film! Ce curve bune ai pierdut! râse în hohote, dar reveni repede, ameninţător. Noi mai avem puţintică răbdare. Ne aduci dosarul şi ai casetele.

Şi poliţistul îl apucă pe domnul Remus de-o ureche, dându-l la o parte din calea noastră. Am trecut pe alee, eu buimac, Grigore Postolache, cu mâinile la spate, înfuriat. Recepţionerul-şef rămase în afara aleii:

— Vă urăsc pe toţi! Vă urăsc, jidanilor, bozgorilor, ţiganilor! Vă urăsc, bolşevicilor, securiştilor, turnătorilor! Vă urăsc, neamurilor! Trăiască românii! Trăiască în vecii vecilor! urlă bătrânul în urma noastră, dar nu ne-am întors.

După câţiva paşi poliţistul îşi reveni. De data asta, vorbi fericit:

— Totuşi nu m-ai întrebat de ce am ales engleza! Ca să respect filmul, ai să răspunzi. Inexact! Filmul este altceva şi sper că ai înţeles.

Nebunii mi-au distrus atunci baricada. N-ai uitat! A fost vina mea, trebuia să iau măsuri preventive. Dar cine

să-şi închipuie că vor fura un tanc? Au furat şi excavatorul galben. Încă nu l-au scos pe străzi. Îl ţin ascuns. Pregătesc ceva. Vor să dea o lovitură. Nu se vor mai juca aşa cum au făcut-o până acum. Era o joacă absurdă. Să te plimbi…

— Şi să-ţi pui o dorinţă, am îndrăznit.

— Exact. Toţi îşi puneau în gând America, i-am verificat. Hă! Şi ce s-a ales de visele lor? Dar am deviat de la subiect. Când te-au aruncat de pe tanc, ţi-ai pierdut revistele pe plajă. Le-am găsit, le-am adunat cu gândul să ţi le dau, dar răsfoindu-le am găsit un anunţ pentru un concurs de pictură. Concursul fiind organizat în America…

Uite, aici locuiesc eu! De fapt nu stau, am închiriat o garsonieră ca loc pentru atelierul de pictură. Aici am învăţat singur această carte şi am pictat! Scoase cheia din buzunar şi o ştersese cu grijă de praful imaginar. Hai să-ţi arăt adevărul! Era un bloc cu o singură scară, cu ferestrele camuflate de rufe întinse la uscat, cu faţada decolorată, ca mai toate blocurile din oraşul nostru. Avea patru etaje. Poliţistul intră pe scară şi-mi deschise uşa primului apartament de la parter.

Mă împinse înăuntru şi aprinse lumina din hol. Mirosea a oţet. M-a îndemnat să intru încălţat fiindcă nu are covoare, să nu mă dezbrac fiindcă n-are cuier. Aprinse lumina în cameră. În mijlocul acesteia se afla un taburet spoit cu tot felul de culori, aşezat în faţa unui şevalet, o improvizaţie. În jurul lor, aruncate pe jos, tuburi de tempera şi guaşe, pensule şi creioane de diferite mărimi, blocuri de desen mâzgălite.

Uite! Îmi arătă pereţii acoperiţi cu desene colorate, format mic, cum ne cereau la şcoala generală, la orele de desen.

— Sunt acuarelele mele, se lăudă poliţistul. Toate! Cele mai proaste.

Pe cele mai bune le-am trimis la concurs. În revistele tale am citit anunţul şi regulamentul concursului. Şi atunci mi-a venit ideea. Concursul se adresează copiilor handicapaţi între cinci şi zece ani. Este un concurs internaţional. Primele trei locuri câştigătoare, o excursie în

America. Asta e! Turul Americii în autocar. Cum să ratez o asemenea ocazie? Mi-am cumpărat tot ce vezi şi uite ce-a ieşit. Am pictat şi am învăţat englezeşte. Acum o săptămână am trimis cele trei lucrări.

Am chitanţa, dacă nu mă crezi! Îmi arătă o recipisă pe care o scoase din buzunarul paltonului. M-a costat o avere, dar a meritat. Acum aştept răspunsul lor. Voi fi printre câştigători. Sunt absolut convins de reuşită pentru că am lucrat cu emoţie, cu pasiune. Toată viaţa mea s-a revărsat în aceste acuarele. Două luni în America! Ah! făcu o piruetă, gata să răstoarne micul şevalet.

— Dar dumneata nu îndeplineşti condiţiile de vârstă, am râs. Şi-apoi nu eşti handicapat.

— Mă crezi prost? Am să plec în America în calitate de tată. Copilul care îndeplineşte condiţia de participare nu ştie pe ce lume trăieşte, aşa că l-am înfiat. El este autorul oficial al lucrărilor, iar eu sunt tatăl adoptiv. Americanii vor fi încântaţi când îl vor vedea aşa de handicapat.

— L-aţi înfiat pe… copilul acela… Unii îi spun Ceauşescu, alţii…

— Eu l-am botezat Luchian! Ai înţeles? Luchian! L-am botezat la biserică. Dar te rog să-mi admiri picturile, mă invită cu un gest larg.

Pe fiecare perete, în afară de cel cu fereastra camuflată cu nişte pături de campanie, erau prinse în ţinte, pe două rânduri, acuarele în format mic. Îmi indică locul de unde să-ncep vizitarea expoziţiei, chiar de lângă uşă. Picturile erau tâmpite. Un desen inundat de violet arăta marea pătată cu alb şi în zare, luminiţe galbene, adică vapoarele!

Desenul era stângaci. Poliţistul mă urmărea pas cu pas, foarte serios. Încercam să fiu şi eu serios. Sub acest prim desen sau acuarelă, cum o numise sergentul, se afla o plajă cu un bloc cu două etaje.

Am râs. Să fie hotelul domnului Remus? Exact, se bucură poliţistul.

Nu era o copie fidelă. Ce făcuse poliţistul pe

cartoanele de desen nu semăna cu realitatea. Recunoşteam că sursa de inspiraţie a artistului fusese realitatea înconjurătoare. Mai departe, un tramvai deraiat pe o stradă pustie. Desen din memorie, mă informă Grigore Postolache.

Era o reconstituire a faptelor săvârşite de nebuni. Altă acuarelă, alt bloc pe plajă. Un bloc cu opt etaje. Aici staţi voi, îmi arătă cu unghia degetului mic. La următoarele lucrări au apărut şi oamenii.

I-am descoperit pe domnişoara Puşa în ghereta violetă, pe domnul Remus cu Luiza stând pe terasa hotelului, pe Luiza scăldându-se în nisip, pe Boby bătându-l pe arhitectul pitic, pe tata întorcându-se cu roşii de la fermă. Tematica se îmbogăţea pe măsură ce parcurgeam expoziţia. Naturi moarte: o sticlă de şampanie plutind pe mare, un teanc de reviste, patru măşti de gaze. Dacă zăboveam în faţa unui desen sergentul-major îmi explica, iar eu dădeam din cap amuzat. Un avion plutind pe mare. Ce tâmpenie! Dedesubt, pe o planşă albă, cretinul pictase cu vopsea roşie nişte cuvinte, parcă le copiase dintr-o scrisoare. Am citit în grabă:

„Când am condus un tanc, mi-am pus această dorinţă: Pe crucea mea să scrie bărbatul acestei femei se află în America”. În uşa garsonierei se auziră bătăi violente.

Sergentul-major Grigore Postolache luă poziţia de drepţi, privindu-mă speriat:

— Nu ştie nimeni de atelierul meu!

Domnişoara Puşa năvăli în mijlocul camerei şi, fără să se uite la noi, se prăbuşi în genunchi, apoi strigă cu o voce sugrumată de efort:

— La arme, vitejii mei! Au venit să ne fure blocul!

Cuvintele vecinei ne-au convins. Am ieşit din garsonieră, regretând timpul pierdut cu poliţistul chinuit de ambiţia de a câştiga concursul de pictură din America. Gânduri negre mă împiedicau să alerg mai repede spre casă. Poliţistul mă urma ca un câine credincios.

În faţa blocului nostru staţionau mai multe camioane

de mare tonaj, o automacara şi alte utilaje, toate vopsite într-un galben murdar.

Oamenii în salopete albastre se foiau printre aceşti monştri. Braţul telescopic al macaralei ajunse la etajul opt. În capătul braţului era montată un fel de cuşcă în care se aflau doi muncitori. Examinau dintr-un capăt în altul faţada etajului. Printre muncitorii de jos l-am recunoscut pe arhitectul din Bucureşti. Purta pe cap o cască albă şi era îmbrăcat într-un cojoc maro, lung până la glezne. Cei doi muncitori din cuşca braţului telescopic erau înarmaţi cu câte un picamer.

Domnişoara Puşa a preferat să stea ascunsă după colţul blocului, urmărind cu o privire întunecată operaţiunile. Fugise să ne anunţe fără să-şi tragă paltonul pe ea şi acum tremura din tot corpul. Sau poate îl pierduse în confruntarea din faţa Consulatului american. Muncitorii au început să perforeze cu picamerele faţada etajului opt, ajutaţi de mişcările sigure, sus-jos, stânga-dreapta, ale macaralei. Probabil că între cei care spărgeau betonul şi cel care manevra braţul exista o legătură radio. Între timp, a sosit în mare viteză a doua macara, la fel de puternică, galbenă şi a ridicat planşeul decupat de cei doi, aşezându-l cu precizie într-un camion.

— Apartamentul ăla nu este locuit, a observat sergentul-major Grigore Postolache.

Muncitorii din cuşcă lucrau repede. Într-o oră au decuplat faţada etajului opt. Şi pereţii din spate i-au scos cu grijă prin acelaşi procedeu şi i-au coborât în camioane. Au lăsat doar pereţii laterali, să nu se prăbuşească acoperişul. Camioanele încărcate cu pereţii blocului nostru plecau şi se întorceau după o jumătate de oră, a cronometrat poliţistul. Piticul bărbos se plimba cu mâinile în buzunarele cojocului printre muncitori şi camioane. La etajul şapte au urcat în cuşca macaralei alţi doi meseriaşi care au lucrat la fel. Au găsit, totuşi, un apartament cu două camere, pe colţ, locuit de o familie de pensionari.

I-au lăsat în pace pe bătrâni, decupând restul de pereţi după acelaşi procedeu. Pentru a treia pereche de

muncitori, etajul şase a fost foarte simplu, nimeni nu mai locuia acolo. Când se pregăteau să atace etajul cinci, domnişoara Puşa s-a repezit la intrarea blocului şi a ţipat:

— Eu trăiesc aici, porcilor! A urcat în apartament, a aprins lumina, să vadă porcii că e locuit.

În apartamentul nostru, tata urmărea la televizor transmisia în direct a festivalului de la San Remo, iar mama gătea mâncare de mazăre cu cartofi. Nu s-a speriat când cei doi muncitori, legaţi cu centurile de siguranţă de cuşca macaralei, au apărut în cadrul ferestrei. Crezând că, în sfârşit, au venit zidarii, mama i-a întrebat de după geam dacă vor o porţie de mazăre cu cartofi, acum dă în fiert! Am oprit-o, să nu risipească mazărea. Curios, aparatele lor nu făceau zgomote şi nu stârneau praful. Tata a ascultat în tihnă melodiile festivalului. Până la miezul nopţii, pereţii blocului nostru au fost decupaţi şi transportaţi.

Pe la ora trei dimineaţa, maşinile şi echipamentele galbene au dispărut în linişte sub ochii înroşiţi de nesomn ai poliţistului.

A doua zi, dimineaţa, blocul nostru arăta ca un castel de cărţi de joc, cum l-a caracterizat domnişoara Puşa. De pe malul mării puteam vedea scara interioară, cuşca ascensorului care nu mai funcţiona de ani buni, bena de gunoi – un tub negru cu găuri la fiecare etaj. Rămăseseră opt apartamente nedecopertate. Operaţiunea, am recunoscut cu toţii, nu afectase instalaţia electrică sau conducta de apă rece.

— S-a slăbit un pic rezistenţa structurilor, ne-a explicat arhitectul, prezent în faţa blocului în aceeaşi dimineaţă. Trebuie să vă mândriţi cu cel mai curat bloc din oraş. Vântul o să-l cureţe de praf, ploile or să-l spele. Nu vă trebuie femeie de serviciu. În privinţa şobolanilor, nicio grijă, am dat cu substanţe toxice eficiente. Chiar, nu simţiţi cum miros? Nu simţeam, dar din acea zi n-am mai văzut un pui de şobolan.

Gândacii de bucătărie au fost mai rezistenţi. În prima duminică după această operaţiune, înainte de a se ridica de la masă, tata şi-a amintit:

— Am văzut la televizor un castel scoţian sau irlandez, cam aşa ceva, că n-am prins emisiunea de la început. Ziceau că un miliardar american l-a cumpărat. A fost demontat, transportat peste ocean şi montat pe moşia bogătaşului în mai puţin de douăzeci şi patru de ore.

Cică i-au mai rămas de adus opt apartamente din castel. Aşa zicea reporterul. N-a mai avut bani americanul pentru ultimele opt. Ce-ar fi să-i facem o ofertă mai bună?

— Mâine gătesc nişte fasole, nu vrei să te duci în piaţă? Poate găseşti nişte ţărani întârziaţi care vând fasolea mai ieftin, i-a răspuns mama.

— Până vă întoarceţi, o să fiarbă fasolea. Să n-o laşi pe Luiza să plece.

Vreau să mâncăm cu toţii la prânz, ca o familie adevărată. Acum, Luiza o să fie mulţumită. Taică-tu îi face rost de bani să plece. Vezi, copiii au mereu pretenţii de la părinţi. Şi noi am făcut mereu sacrificii.

Taică-tu ţine, totuşi, la Luiza, altfel nici nu s-ar fi gândit să-i dea bani de drum, se înduioşă mama, punând pe aragaz cratiţa cu ceapă tăiată mărunt.

Vântul din larg nu mai bătea. Păturile din geamuri fuseseră strânse.

Tata se îmbrăca în sufragerie, iar Luiza îl aştepta în camera ei.

Mama era fericită. Luiza nu părea curioasă unde vom merge. Important era că tata se ţinea de promisiune.

Am mers pe jos până în centrul oraşului. În intersecţie, sergentul-major Grigore Postolache dirija circulaţia. Am traversat pe verde şi poliţistul ne-a salutat. Nu i-am răspuns. După ce am trecut de intersecţie, am observat că tata o ţinea de braţ pe Luiza. Curând, pe nişte uliţe care scurtau drumul făcut altă dată, am ajuns la Sirena, oprindu-ne la tutungeria mică ce semăna cu ghereta domnişoarei Puşa.

— Mai ţii minte, Luiza, străzile astea? se strădui tata să fie vesel dintr-odată.

— Nu, ridică Luiza din umeri, nepăsătoare.

— Ai dreptate, recunoscu tata şi intră în tutungerie.

Luiza îl urmă. Eu am rămas pe trotuar, mi-am aprins o ţigară şi am început să-mi răsfoiesc revistele. Strada era pustie. Trotuarul din faţa Sirenei abia fusese măturat şi stropit. Uşile cârciumii erau deschise, dar dinăuntru nu se auzeau zgomote. O bătrână cu un fes tras pe cap, înfăşurată într-un halat roşu de spital, ieşi dintr-o curte de peste drum şi după ce mă salută, dădu cu mătura prin faţa porţii, de două-trei ori, să obosească. Apoi se aşeză pe un taburet. Mă privea.

Nu aveam chef să-mi citesc revistele. Până a apărut Luiza, am fumat două ţigări. Îmi ceru o ţigară. Vocea îi tremura. I-am intins pachetul, dar se răzgândi, amintinduţi că şi ea are ţigări în poşetă, mai bune.

Tata ieşi din tutungerie cu o servietă maro sub braţ. Bătrâna îl salută, un cârâit scurt de găină, dar tata nu întoarse capul. Trase aer în piept, eliberat de emoţie:

— Iei asta şi o duci acasă, îmi întinse servieta. O bagi jos în şifonier şi-i spui lu’ mă-ta să pregătească masa pentru cinci persoane. Auzi?

Azi vom fi cinci la masă! Mergem, îi propuse apoi Luizei şi sora mea îl ascultă.

Au traversat strada şi au intrat amândoi în bodegă. Bătrâna mă urmări de pe taburet până la capătul străzii. Servieta pe care mi-o încredinţase tata, cu o singură cataramă atinsă de rugină, deşi deformată, nu era grea, poate conţinutul trebuia aranjat mai cu grijă.

Nu mă grăbeam să ajung acasă, îmi plăcea servieta maro, chiar şi aşa, deformată. Îmi plăcea cum mergeam, ţinând-o strâns de mâner, fără s-o clatin sau s-o lovesc cu piciorul. Cu revistele sub braţ arătam ca un domn! M-am admirat în vitrina unui aprozar. Îmi lipseau însă pantalonul din stofă şi pantofii de lac. De ce n-aş căuta un magazin de lux, să-mi îndeplinesc dorinţa? O pălărie, un pantalon şi pantofi de lac! De ce nu? Am strâns mânerul servietei. Să-mi arunc paltonul ăsta din liceu şi căciula, imitaţie sintetică de blană şi pantofii purtaţi zi de zi, patru ani. Să-i arunc în primul tomberon. Să-mi cumpăr apoi un pachet de

ţigări fine şi o brichetă chinezească. Să intru în librării şi să-mi cumpăr toate cărţile după care tânjesc de luni de zile şi toate revistele, să le citesc în camera mea? Dar de ce în camera mea? e încă frig şi miroase a petrosin. Nu! mai bine mă ascund în hotelul domnului Remus! Ah! De ce n-am curajul să fac ceva cu aceşti bani? Să fug. La gară, cu primul tren! Ca Marius, dar el a fugit fără bani. Şi a reuşit. Eu de ce n-aş reuşi? Să ajung campion naţional la tenis de câmp, să câştig primul turneu la Praga sau la Viena…

— Bună!

— Tu eşti, Cristina?

— Eu sunt! Cristina se înclină, hlizindu-se. Unde alergi cu paporniţa asta?

Purta o jachetă portocalie, brăzdată de multe fermoare, cu gluga dată pe spate. Îmi barase drumul pe trotuarul unei străzi necunoscute.

Mă rătăcisem. Îşi ţinea mâinile în buzunarele jachetei şi-mi zâmbea cu un soi de răutate, ca şi cum mă prinsese făcând ceva urât. N-a aşteptat să-i răspund, m-a întrebat ce mai fac. Bine! Ieşise să se plimbe, îmi mărturisi nostalgică, îi plac aceste străzi. Ne-am privit, ea serioasă, eu puţin speriat. Dacă aş fi făcut un pas, cu siguranţă s-ar fi dat la o parte, dar n-am îndrăznit să-l fac. Amântrebat-o ce filme a mai văzut la video. A ridicat din umeri, n-are importanţă. Peste puţin timp vine vara, am exagerat privind cerul senin al amiezii. Şi dacă vine vara, de ce mergi înfofolit în paltonul ăsta? mă chestionă pe ton sever. Mi-e cald, am glumit tâmp. Hm! Dădu din cap. Cristina avea ochii verzi.

— Voi aţi furat excavatorul?

— Da, noi l-am furat, îşi schimonosi buzele rujate violent. Şi ce-ţi pasă? Îţi pare rău că nu poţi să fii ca noi?

— Vă pierdeţi timpul cu fleacuri, i-am răspuns furios. Joaca voastră e o tâmpenie…

— Lasă-ne în tâmpenia noastră, strigă Cristina. Bagă-ţi nasul în revistele tale şi păstrează-ţi părerile tale de boşorog pentru alţii! Nu te uiţi cum arăţi? Se cunoaşte de la o poştă că eşti un papiţoi fără niciun rost pe lumea asta!

Şi paporniţa! Unde o duci? Nu vezi în ce hal ai ajuns?

Am îndrăznit să fac un pas, să plec, şi Cristina s-a retras, crezând că vreau s-o lovesc. Am pornit cu servieta sub braţ şi revistele strânse în palmă. Cristina nu renunţă:

— De ce plângi? Hî? De ce plângi?

— Sunt bolnav.

— E cea mai comodă scuză! Toţi motivăm o boală şi ne retragem în ea ca într-o vizuină. Şi de acolo, prin orice gaură descoperită ne uităm la ceilalţi şi-i judecăm. Aşa ne simţim mai bine. Vrei o batistă?

— Nu! N-am nevoie. Trăiesc cum pot! Poate într-o zi am să fiu sănătos…

— Tu nu înţelegi că n-ai nicio şansă? Eşti condamnat să-ţi frământi revistele, să înghiţi ceea ce ţi se pune în farfurie.

— Şi ce vrei să fac? Dă-mi o soluţie, dacă tu le ştii pe toate!

— Nici nu mai eşti în stare să gândeşti.

— N-am avut norocul să mă nasc băiat de bani gata. Eu m-am născut sărac, într-o familie cinstită. Mi s-a spus de la început cine sunt şi care-i locul meu. Pentru că sunt bolnav şi întreţinut.

— Te-au minţit! Ca să înduri împreună cu ei.

— Dacă te dai aşa mare artistă, de ce nu eşti în stare să intri la Conservator?

— N-am talent. Clar?

— Am bani!

— Oh, se maimuţări Cristina. Şi ce faci cu banii?

— Te rog să mă laşi în pace!

— Nu vreau! Sunt foarte curioasă să aflu ce poate face un om ca tine cu grămada de bani din paporniţa asta.

— Îi duc acasă. Luiza se mărită.

Cristina se opri. Nu părea surprinsă. Îşi înălţă bărbia:

— Ai bani şi nu te bucuri de viaţă, îmi şopti cu blândeţe. Ţi-e frică să fugi cu ei, nu-i aşa? Îmi atinse mâna încleştată pe mânerul servietei. Sunt aici, lângă tine, eu îţi vorbesc. Uite-te la mine!

Era serioasă şi felul cum vorbea mă înspăimânta.

— Eu sunt Cristina. Simţi palma mea? o simţi? Dar răsuflarea mea, o simţi? Sunt lângă tine. Nu mai trebuie să visezi. Ai să fii fericit. Cel mai fericit bărbat din lume. Vrei să mă săruţi?

— Aici, pe stradă?

— Poţi să mă săruţi şi aici. Eşti un bărbat puternic. Vrei să fugim? Vrei? Îmi strânse mâna.

Am râs prosteşte şi am dat din cap. Fata mă îmbrăţişă. Părul ei mă ameţi, dar n-am renunţat la servietă. Revistele mele mototolite căzură la picioarele noastre. Cristina purta pantofi cu tocuri înalte.

— Cristina! Ai o ureche caldă! Îmi dai voie s-o sărut?

— Mai bine să fugim! îşi ridică fruntea de pe pieptul meu.

Iarăşi am dat din cap ascultător. Am luat-o la fugă pe străzi pustii, necunoscute. Ne ţineam de mână. Ce uşor a fost! O să fiu fericit!

O să-i spun mamei, domnului Remus, Luizei că sunt fericit! Dar ce importanţă are fericirea mea pentru ei? Vorba Cristinei, lor nu le pasă, sunt egoişti. Alergam şi amânceput să înţeleg. Cristina mă iubea. Voi fi cel mai fericit bărbat din lume. Iar Cristina va fi cea mai fericită femeie din lume. Eu trebuia s-o fac fericită!

— De ce alergăm ca proştii? mă opri Cristina. Mai bine luăm un taxi! Şi fără să aştepte decizia mea, făcu semn unui taxi care tocmai trecea pe stradă.

Maşina se opri lângă noi şi Cristina mă trase înăuntru. Şoferul, un bărbat căruia îi vedeam cafea groasă ieşită de sub gulerul hanoracului, primi comanda iubitei mele: „Turul oraşului!”

— De ce turul oraşului?

— Pentru că ai bani, se ghemui Cristina la pieptul meu.

În oglinda retrovizoare am descoperit ochii şoferului, mici, negri, parcă-i mai văzusem undeva. Şoferul nu accelera. Se lăsă depăşit de toate maşinile. Ajunsesem la intersecţie. Întrebă încotro s-o ia, unde vrei, îi răspunse Cristina.

— Uită-te bine pe geam, mă îndemnă iubita mea cu ochii verzi.

Lumea e alta când o priveşti de aici. Uită-te la oameni! Ce neghiobi sunt! Eşti bogat. Spune-mi că eşti fericit cu mine! Mă privi serioasă.

— Da, i-am răspuns, dar oarecum stânjenit de prezenţa şoferului.

Dar tu eşti fericită? După ce ne plimbăm cu maşina, vreau să coborâm şi să mergem la cel mai luxos restaurant. Tu ai mai fost, dar eu…

Vreau să bem şampanie, să mâncăm o friptură groasă de două degete, nici nu-mi amintesc de când n-am mai mâncat carne. Apoi vreau să stăm de vorbă. Am să-ţi spun o grămadă de lucruri, n-am să te plictisesc, îţi promit.

— Priveşte strada, mă îndemnă. Asta a fost lumea ta.

Am făcut de două ori turul oraşului. Revenind în intersecţie, Cristina îi ordonă şoferului:

— La gară!

— Ce să facem la gară? am sărit. Nu mergem la restaurant?

Şoferul execută ordinul şi întoarse maşina, strecurându-se printre două camioane. Cristina mă privi cu milă:

— Peste o jumătate de oră, pleacă un tren spre Bucureşti. Dacă ţi se face foame, nu răbda ca acasă, du-te la vagonul restaurant şi mănâncă. Când ajungi la Bucureşti, întrebi cum se poate ajunge pe strada Uverturii, numărul trei, asta e adresa lui! Să n-o uiţi! Uverturii, numărul trei!

— Cristina, de ce-mi vorbeşti aşa?

— Ce mic e oraşul nostru! Vezi ce repede am ajuns la gară? Ai grijă de tine! îmi deschise portiera. Pleacă!

— Cristina, eu te iubesc! Cum poţi să mă goneşti? Unde să plec?

— Pleacă aşa cum ţi-am spus. Nu uita adresa!

— Nu plec fără tine!

— Dar pleacă odată! Mă lovi cu picioarele şi izbucni în plâns.

Am ieşit din maşină, cu servieta în braţe, dar stăteam aplecat spre bancheta din spate. Nu ştiam ce să fac. Cristina îşi scoase o batistă şi îşi şterse nasul:

— Să-i spui că îl aştept.

Şoferul se întoarse brusc şi-mi trânti portiera în nas, de parcă abia aşteptase cuvintele Cristinei. Atunci l-am recunoscut. Era rugbystul care mă aruncase de pe tanc. Maşina demară scurt, lăsându-mă singur pe trotuar. Am dat să alerg după maşină, dar nu mai aveam nicio şansă. Se pierduse repede, după primul colţ. Tremuram de furie.

Cristina se va întoarce la grupul ei de rockeri, bişniţari şi minijupiste.

Acolo va fi fericită. Iar eu îmi pierdusem revistele. Să mă duc la gară, să urc în trenul de Bucureşti? Şi? Şi dacă la Uverturii, numărul trei, îl descopeream pe Marius? Nu, Marius trebuie să fie în America. Iar locul meu este aici.

În locul gării se înălţa o clădire cu trei etaje, albă, cu o parcare pustie. Au construit o gară nouă! Ciudat, dar domnişoara Puşa nu-mi spusese nimic despre această construcţie. N-am îndrăznit să trec prin parcare şi să admir îndeaproape gara. Trebuia să mă întorc acasă, mă aşteptau cu banii. Strada pe care venisem cu taxiul se prelungea dincolo de cartierul gării într-o şosea ceva mai largă. Şi pe asta o modernizaseră, lărgind-o cu patru benzi de circulaţie, în ambele sensuri.

Am pornit curios pe marginea ei, lăsând repede în urmă casele urâte din jurul fostei gări. Şoseaua cu patru benzi ieşea pe câmpul nearat.

În spatele meu, soarele se pregătea să apună. Mi-am strâns servieta sub braţ şi am mărit pasul. În faţa mea, la vreo două sute de metri, se înălţa un bloc. Au început să construiască un nou cartier! Pe măsură ce înaintam, aerul devenea tot mai umed. Marcajele galbene ale şoselei pustii erau trasate cu grijă. Se cunoştea că era o lucrare nouă, ca şi gara. Deodată un vârtej străbătu şoseaua, ştergându-mi parcă din faţa ochilor toate marcajele. Am râs! Mă depăşise o maşină în mare viteză. A doua maşină trecu în sens contrar mersului meu.

Era lungă şi metalizată ca toate maşinile din faţa Consulatului american.

Fugea spre oraş. Poate primii turişti străini soseau pe coasta noastră. Imposibil! Domnul Remus ar fi ştiut şi ar fi chemat-o pe mama să facă ordine şi curăţenie în hotel. Alte două maşini, una după alta, trecură în viteză. Se întreceau ca la raliu. Una dintre ele claxonase îndelung. Avea dreptate, mergeam pe mijlocul şoselei. M-am retras pe trotuar. Dincolo de el se întindea câmpul nearat. Blocul de care mă apropiam nu era prea înalt. Îi desluşeam ferestrele, deşi se întuneca.

Şoseaua devenise tot mai aglomerată. Fel de fel de maşini se întreceau într-o goană nebună pe ambele sensuri. Farurile lor mă orbeau şi-mi era teamă să nu ajung din nou pe şosea. O clipă m-am gândit să mă întorc. Ajunsesem foarte aproape de blocul ale cărui ferestre luminate puternic creau în jurul clădirii o aură deosebită. Apăruseră şi primele felinare, nişte reflectoare puternice, montate în vârful unor stâlpi de beton, dispuşi regulat de-a lungul autostrăzii. Blocul avea şapte etaje, cu ferestre mari. Nu exista etaj să nu aibă o fereastră luminată. O bucurie idioată mă copleşi. Cu banii din servietă ne vom muta în acest cartier. De la acest bloc, de-o parte şi de alta a autostrăzii se înşirau zeci de blocuri viu colorate. Ne vom muta aici! Ce risipă de lumină!

M-am oprit la primul bloc. Reflectoarele puternice descopereau un gazon verde, nu mai văzusem niciodată un verde aşa de verde, tăiat de albul strident al aleilor ce se intersectau sub diferite unghiuri. Scara blocului cu pereţii din sticlă era luminată de jos până sus. Mamă!

Avem şi lift! O cutie albă cobora încet pe un perete al blocului. Un parfum ciudat umplu aerul din jurul meu. M-amintors speriat, parcă mai întâlnisem parfumul. Trecuseră două fete blonde, amândouă cu părul strâns în cozi, în tricouri albe şi pantaloni scurţi. Erau primele fiinţe întâlnite în acest cartier. Să fug după ele, să le opresc, să le întreb cum se numeşte cartierul, voi de când locuiţi? şi eu voi locui aici, poate chiar în acest bloc, vom fi vecini!

Dar cele două fete se grăbeau. Rămase în urma lor parfumul pe care-l descoperisem de atâtea ori în camera Luizei:

— Încerc să-mi amintesc pentru tine… Mai întâi, aerul umed şi teama că nu poţi să respiri, dar uimit constaţi că poţi, că inima îţi bate şi trăieşti. Faci un pas, doi, nesigur, pe un asfalt incredibil şi te întrebi dacă este adevărat, dar nu ai timp să-ţi răspunzi, imaginile se reped în retină, nu-ţi permit să gândeşti aşa cum ai fost obişnuit de atâta timp, te minunezi, da, te minunezi că trotuarul îţi suportă pantofii, pantofii tăi cam rupţi, şi speri ca oamenii care trec pe lângă tine să nu-ţi observe hainele, care nu sunt ca ale lor. Trăieşti un sentiment firesc de ruşine. De aceea te grăbeşti într-o direcţie oarecare, să te pierzi în mişcarea generală, poate singura în stare să te urnească şi pe tine, să-ţi dezmorţească nervii. Eşti calm şi nervos, înfometat şi sătul, zgomotul şi liniştea te urmăresc obligându-te să te supui fără pretenţia de a înţelege ceva din aceste momente, sunt viaţa ta, trezeşte-te! O cascadă de lumini se prăbuşeşte pe bulevardul pe care te chinui să înaintezi. Te opreşti în faţa unei vitrine şi nu vezi mare lucru, deşi acolo sunt obiecte pe care nu le-ai văzut niciodată. Te încăpăţânezi să vezi ceva şi, nemulţumit de aburii vederii, intri ca să ai ce povesti, să nu se creadă că ai fost orb sau prost, nesimţitor şi rece, intri să-ţi aminteşti rafturile înalte şi pline cu felurite cutii, sticle, pungi, toate colorate, care nu miros, zeci de feluri de brânză, salamuri, te saturi privindu-le, nu te interesează preţul iaurtului sau al cartofilor, ai să minţi când te vei întoarce acasă şi când vei fi întrebat cât costă o pâine. E o nedrep-ta-te, ţipi şi nu te auzi, sufletul tău contorsionat stinge strigătul şi râzi, parcă te bucuri că ai văzut în sfârşit ceea ce ai auzit din poveştile altora. Continui să te întrebi, ca să-ţi adânceşti umilinţa în care ai trăit. Grija faţă de viaţa omului. Grija ca omul să nu îmbătrânească prea curând – ţi se pare că ţi-a răspuns omul de lângă tine, care nu este nebun sau handicapat fizic. Are pe urechi căştile unui mic casetofon ascuns în buzunarul cămăşii. Tremură, se zbate să trăiască

muzica pe care tu te chinui s-o auzi, ţine în mâini o chitară imaginară, dar vie pentru el, o iubeşte şi-ţi pare rău că întorcându-te lângă acest tânăr, în avionul ce coboară din miezul unei zile în noaptea unui vis, nu vei avea curajul să-l baţi pe umăr şi să-l rogi dacă poate să-ţi împrumute chitara sa, câteva ore, până treceţi Atlanticul sau până ajungeţi deasupra Budapestei, pentru că dincolo de aceste repere, cine ştie? mulţi oameni te vor crede nebun, văzându-te cum cânţi la chitara acestui tânăr, care-şi ţine pe urechi căştile unui casetofon, vecinul tău de drum, la întoarcerea în ţara ta, România.

Mă rătăcisem printre blocurile foarte înalte, pe ale căror faţade se dezlănţuiau reclame luminoase. Pe marele bulevard curgea şuvoiul maşinilor lungi şi metalizate. Nu aveam curajul să opresc un trecător, să-l întreb unde este casa mea. În zgomotul străzii, am desluşit un vuiet care venea dintre două blocuri. Apoi m-a lovit un aer rece, inconfundabil. Briza mării mele! Am intrat pe aleea aceea largă şi, depăşind cele două blocuri care o străjuiau, am descoperit plaja mea, întunecoasă şi rece. Ce aproape eram de casă! Chiar în spatele blocului în care mă rătăcisem, se afla blocul meu. Vechi, negru, mâncat de vânturi.

„Cu acest bloc începe ţara noastră, dacă vii dinspre mare!”, mi-am amintit fericit cuvintele tatălui meu. Dar blocul din faţa mea îşi recăpătase pereţii apartamentelor nelocuite. Poate arhitectul pitic şi bărbos se întoarse între timp cu echipa lui de muncitori şi montaser à la loc pereţii. La etajul patru, apartamentul nostru lipsea. Şi la etajul cinci, domnişoara Puşa rămăsese fără pereţi. Am numărat în bezna nopţii opt apartamente care nu mai aveau pereţi. Opt găuri negre. M-am depărtat, cu faţa spre bloc, crezând că nu văd bine. În dreapta, hotelul domnului Remus lipsea. Şi epava cargoului dispăruse.

Nu mai auzeam vuietul mării. Deodată, peretele blocului sclipi. Un dreptunghi de lumină se întinse pe întregul perete. Am privit în jur, să descopăr sursa de lumină care proiecta uriaşul dreptunghi. Apoi au venit şi

imaginile. Nişte sâni uriaşi, un falus mângâiat de limba surorii mele, părul Luizei răvăşit de plăcere… Amânchis ochii, dar filmul prinsese glas. Mi-am astupat urechile, dar gemetele se transformaseră parcă în ropotul unei ploi ce cădea inexorabil peste ţara în care mă rătăcisem.

M-am întors şi am luat-o la fugă în direcţia în care bănuiam că se afla marea. Un gard înalt din sârmă împărţea plaja în lungul ei.

Dincolo de gard, la câţiva zeci de metri, se înălţa un bloc cu opt etaje, cu faţada desfigurată. La etajul patru ardea becul din bucătărie.

Mama nu se culcase. Am alergat pe lângă gardul din sârmă ghimpată, urmărit de gemetele Luizei, încercând să găsesc o spărtură prin care să mă strecor dincolo, dar nu am găsit niciuna. Reţeaua era deasă şi bine întinsă între stâlpii din beton. M-am prăbuşit în genunchi. Deasupra blocului din ţara mea răsărise luna. Luiza începu să ţipe, excitată.

Dar în stânga, de peste gard, am auzit un motor greu. Excavatorul galben se târa pe plajă, însoţit de nebuni. Zgomotul fiarei metalice estompa dezlănţuirea sonoră a surorii mele. M-am ridicat şi le-am făcut semne, degeaba aş fi strigat, măcar să mă vadă, sunt aici, foarte aproape de voi! Excavatorul se îndrepta chiar spre mine. Nebunii erau căţăraţi pe cabină, în cupa de oţel. Elefantul galben se opri în faţa mea. Au sărit de pe excavator şi au început să danseze în jurul lui, cu sticlele în mâini. Dansau pe orgasmul surorii mele. Poate că dincolo de sârma ghimpată, ei dansau pe muzica lor, îndrăcită, eliberată de un casetofon. Ultima care a coborât din cabină a fost Cristina, ajutată de sergentul american, santinela de la poarta Consulatului. La un semnal neobservat de mine, s-au aşezat în cerc, ghemuiţi, numai Cristina şi americanul au rămas în picioare. Fata a început să se dezbrace încet, aruncându-şi întâi geaca, apoi fusta.

— Cristina, te iubesc, am strigat din spatele gardului.

Atunci abia m-au descoperit. Sergentul porni spre mine. Era urât ca o gorilă. Rânji, descoperindu-şi dinţii

albi, de animal bine hrănit.

— Vreau să mă întorc! Mi-e frică!

— Bine. Cum vrei tu!

Se aşează în genunchi şi începu să scoată nisipul de la baza gardului.

Ceea ce făceam şi eu în partea mea. Cristina mă aştepta goală.

Vocea Luizei nu se mai auzea. Am întors capul şi ecranul improvizat dispăruse de pe blocul cu opt apartamente lipsă.

— Tu vorbeşti româneşte? l-am întrebat în şoaptă pe sergent, fără să mă opresc din săpat.

— Sunt oltean, dar în fiecare zi mă dau pe piele cu cremă de pantofi, zise maimuţoiul şi izbucni în hohote de râs.

Îmi ceru servieta. Apoi m-a atenţionat că n-am să pot trece îmbr acaţ cu paltonul. L-am ascultat şi am trecut uşor. Dincolo, soldatul m-a ajutat să mă ridic, dar nu mi-a dat drumul. M-a condus în cercul lor, ţinându-mă de mâini, ca pe un prizonier. Nebunii continuau să-şi paseze sticlele de votcă. Rugbystul lipsea.

— Pot să vă povestesc tot ce-am văzut!

— Nu-i nevoie, mi-o reteză cu un glas spart. Ţi-a fost frică. Tu eşti născut să trăieşti aici.

— Sapă, îmi ordonă sergentul şi mă obligă să îngenunchez.

Nu m-am împotrivit. Săpam cu ochii la gleznele Cristinei. Nisipul îngheţat îmi rănea degetele. Ei fumau, beau, dar nu mă grăbeau. Au avut răbdare să termin. Maimuţoiul „cu lutul în fund” m-a îndepărtat de groapă, făcându-i loc Cristinei să intre în ea. Bruta m-a îndemnat apoi s-o îngrop. I-am aşezat nisipul cu grijă în jurul gâtului, să nu-i intre în urechi. Sergentul a stabilit distanţa, măsurând cinci paşi de-ai lui de la capul Cristinei. Acolo a ridicat o movilă mică de nisip.

— Renunţă, Cristina! M-am repezit la movilă, încercând să aşez servieta pe locul pariului.

Sergentul lovi servieta cu piciorul. Scoase din

buzunarul de la piept al uniformei un carnet subţire pe care-l aşează pe movilă. Am recunoscut un paşaport. Dacă l-aş fi deschis, poate aş fi descoperit o viză pentru America pe numele Cristinei. Dar sergentul îmi îndepărtă faţa cu palma. Cristina porni. Cristina mă bătu pe umăr, făcându-mi semn să ies din cercul lor. M-am retras în spate, lângă roata din faţă a excavatorului.

Noaptea pierdea din puteri. Becul de la bucătărie nu mai ardea. Cristina străbătu uşor trei paşi fără să dea semne de oboseală.

Sergentul o urmărea din picioare, cu mâinile în şolduri. Cristina îşi răsuci capul, parcă se sufoca. Trăgea aer în piept umflându-şi obrajii.

Expira, şuierând ca o locomotivă. Îi mai rămăseseră doi paşi până la paşaport. Nu aveam voie s-o ajutăm fără acceptul celui care pariase.

Cristina ţipă scurt şi-şi dădu capul pe spate. M-am repezit în cerc, dar sergentul mi-o luă înainte, dezgropând-o cu îndemânare, o trase de subsuori şi o întinse pe nisip. Îşi aşeză urechea pe pieptul fetei.

— Trăieşte! Se ridică triumfător, cu braţele ridicate.

Vestea declanşă corul de chiote şi fluierături. Muzica porni din cabina excavatorului şi rockerii, bişniţarii, minijupistele, fără să le pese, începură să ţopăie. Negroteiul strânse hainele Cristinei cu o mână, ascunse paşaportul în buzunarul uniformei şi se întoarse sprinten la corpul inert. O luă pe Cristina în braţe, le aruncă nebunilor un „ce-au” şi plecă spre hotelul domnului Remus. Nebunii se instalară în cabină şi în cupa excavatorului. Porniră elefantul galben şi, după un demaraj greoi, părăsiră plaja în chiote.

Am rămas singur. Groapa Cristinei mai păstra o formă ciudată, un cilindru la baza căruia începeau alte două cilindre, mai subţiri. Pe fundul cilindrului mare am zărit o piatră, cât un ou de găină. Poate piatra blestemată o împiedicase pe Cristina să ajungă la paşaport!

Am luat-o, cu gândul s-o arunc în mare. Dar piatra era moale, plină de sânge. Printre degete îmi cugeau nişte

fire roşii. Şerpi! Am scăpat piatra. Am întors-o cu degetul mic, în nisip: o pupilă moartă, mai mare decât a găinilor pe care mama, cândva, le tăia în baie. Un şuvoi cald îmi năvăli cerul gurii. Groapa mirosea a sânge. Am răscolit-o aiurea, îndepărtând nisipul cu mâinile şi picioarele. Formele cilindrice ale gropii se pierduseră. Scoteam nisip amestecat cu sânge. Era sânge proaspăt. Deodată, o mână mă trase din adâncuri. Avea degetele strivite.

Mi-am tras mâna speriat şi odată cu ea am scos o mână tăiată din cot, înfăşurată într-o stofă îmbibată de sânge, costumul ciopârţit al domnului Remus.

11

— Era trecut de miezul nopţii şi mă-ta nu se mai oprea, că mi-a venit s-o strig din urmă, of, ce nenorocire, doamna Hermeneanu, stai uşor! nu vezi că magazinele sunt închise? mă dor picioarele de când mă purtaţi prin coclauri! Două ore pe puţin am străbătut străzile după ea şi mă-ta nu obosea, mergea de la o vitrină la alta, se uita şi iar pornea, pe cine, frate, caută în puterea nopţii? Dar am strâns din dinţi şi am urmărit-o. Toată mahalaua Şantierului Naval a străbătuto, asmuţind câinii împotriva noastră. Îţi dai seama ce curaj pe capul nostru? Dracul m-a pus să mă iau după mă-ta. Dar dacă nu mai am somn! Cafeaua de la Marius e de vină! M-a ţinut trează după mă-ta, care a pornit apoi pe deal, spre mănăstirea mea, vai, ce nenorocire!…

Mi-au dispărut voievozii! S-a dus dracului istoria!

Domnişoara Puşa se prăbuşi lângă mine. Plângea cu sughiţuri. M-am grăbit să arunc servieta în groapă şi să arunc nisip, să şterg urmele.

Vecina noastră tremura din tot corpul. Îşi ridică faţa desfigurată de durere:

— Nu-i aşa că n-am înnebunit? Spune-mi! Tu trebuie să-mi spui dacă m-aţi înnebunit!… Mă-ta a urcat dealul ca o leoaică. Mirosise ceva! Diavolul o luminase! O purta spre mormintele eroilor mei. Şi eu, proasta, n-am avut curajul s-o opresc! Seara, am avut nişte presimţiri, mai ales după ce-am văzut filmul în care a jucat Luiza, jucat e un fel de a

spune. Vai, în ce scârboşenie de film a putut să se bage! Oare a luat mulţi bani? Nu ştiu dacă au văzut-o şi ai tăi, că eu stăteam la televizor şi auzeam de la voi numai bocănituri. O bătea domnul Hermeneanu pe mă-ta! O bătea şi urla la ea, că de ce n-a vrut Luiza să se mărite cu Dan Dugan, de ce şi-a bătut joc de onoarea lui, că i-a terfelit numele! Şi numai ea, mă-ta e de vină! Dacă ar fi văzut şi filmul Luizei, cred că o omora pe săraca maică-ta! Fie vorba între noi, bătaia v-a ţinut uniţi într-o familie. Şi mă-ta a fugit de-acasă, şi eu am fugit după ea, şi cum ţi-am spus, am urmărit-o prin toate coclaurile, dar pe deal n-am mai ajuns-o. A rupt lacătul de la poarta mănăstirii, îţi dai seama ce forţă avea în ea? apoi a rupt şi lacătul de la biserică şi a intrat! Ea, singură, a dat la o parte cele două pietre de mormânt şi a coborât…

Domnişoara Puşa a izbucnit iar într-un hohot scurt. Am astupat bine groapa.

— Când am ajuns, era prea târziu. Mormintele erau goale. Unde sunt oasele? Unde e mă-ta? Am căutat-o prin biserică, aşa, prin întuneric, doamnă Hermeneanu, unde v-aţi ascuns? daţi-mi oasele voievozilor noştri, că istoria o să ne pedepsească! După ce mi-am tras sufletul, am aprins toate lumânările şi am început să bocesc, cum mă vezi, în genunchi, lângă mormintele goale. Şi cum boceam aşa, o dată văd că mişcă ceva în criptă, de eram gata să leşin! Mă-ta a apărut dintr-unul din morminte, ca o stafie! Nu era stafie, era vie şi fericită că-l găsise pe Hagi!

— Care Hagi? I-am prins mâinile care tremurau în poala capotului.

— Nu-l ştii? Tot oraşul îl ştie pe monstrul ăsta de copil! I-am spus, topită de durerea istorică ce mi-o făcuse: doamnă, cum aţi ajuns aici? de ce v-aţi bătut joc de viaţa mea? cum s-a ascuns lighioana asta de Hagi în mormintele sfinte? Dar mă-ta nici nu mă asculta, îl mângâia pe avorton, îl giurgiulea, îl săruta pe mutra lui de urangutan. N-am rezistat şi am început să plâng. Atunci s-a trezit şi mă-ta şi s-a întors la mine. Mi-a spus că a trăit cea mai frumoasă noapte din viaţa ei, fusese în America! Hopa! M-

am speriat, mă-ta o luase razna. M-a tras de mână şi mi-a arătat, uite pe aici m-am dus în America! Am văzut cu ochii mei că dintr-un perete al mormintelor porneau două guri de canalizare şi prin una a plecat mă-ta în America, după ce strânse în sacoşă toate oasele voievozilor. A mers de-a buşilea, dar n-a mers mult. Conducta e făcută pe verticală, noi suntem la un pol şi ei, adică americanii, sunt la polul opus şi a fost uşor drumul, mai degrabă a căzut, ca o pungă de gunoi pe tomberonul nostru de la bloc, a căzut de la noi la ei şi la celălalt capăt a ieşit în plină stradă, lume multă, maşini, lumini strălucitoare şi până la urmă a intrat într-un magazin alimentar. Acolo, se lăuda ea, a lăsat la bagaje punga cu oasele domnitorilor mei şi înăuntru l-a descoperit pe Marius cum se chiora la rafturile pline de haleală şi l-a tras de mână. Doamne, iartă-mă! Nu i-a mai dat drumul până acasă! S-au întors pe cealaltă conductă şi nu le-a fost greu că pământul e într-o continuă rotaţie şi iar au căzut ca două pungi de gunoi, şi după ce mi-a povestit ce-ţi povestesc eu acuma, uite, asta mi-e crucea dacă te mint! l-a luat în braţe pe Marius, adică pe Hagi, cu tot cu fiare, şi l-a dus acasă la voi. Ai auzit ce ţi-am spus? Unde te uiţi? Uite-te la mine! Sunt nebună?

— Şi cu conductele cum a rămas?

— N-am avut curajul să mă bag în conducte. Am pus pietrele la loc şi le-am sigilat. O să chem arheologii. Când vor veni, o să dau declaraţii şi o să le spun adevărul. Oasele domnitorilor mei au rămas în America. Asta înseamnă sustragere de patrimoniu naţional!

— Sunt şobolani pe conductă?

— Pe dracu'! Dragul meu, conductele miros superb, ca băşinile pe care le trăgea soră-ta în camera ei! Of! Ce să mă fac?

— Domnişoară! I-am strâns obrajii în mâini, să mă privească în ochi. Vă rog ceva! Da? Vă rog să nu vă mişcaţi din acest loc! Da?

Staţi aici până mă întorc. Nu durează mult! A răsărit soarele şi-o să vă încălziţi.

— Nu mă mişc, dragă! Toată viaţa i-am păzit pe

semenii mei, pentru istoria lor trecătoare. Adevărul este că Luiza are nişte ţâţe zdravene!

I le-a frământat băiatul ăla, Boby, în film, de era să dau eu în orgasm.

Are ce arăta soră-ta! Şi eu în locul ei aş fi făcut la fel ca să pot pleca la americani!

Am fugit acasă. Uşa era larg deschisă şi în hol mirosea a ceapă prăjită. În bucătărie, mama îl instalase pe olog la masă. Mânerele de fier zăceau aruncate sub chiuvetă. Mama a tresărit fericită:

— Vezi cine s-a întors la noi? Marius! Uite-l cum mănâncă fasolica! Să mănânci, Marius! Tu pe unde ai umblat până acum? Îţi mai tai nişte pâine, Marius?

Ologul rânji cu gura plină. Sosul îi curgea pe bărbie, pe piept.

Mama îl ştergea cu şervetul după fiecare lingură dusă la gură şi îi rupea pâinea în farfurie. Îl îmbrăcase cu puloverul verde, pătat deja la mâneci. Plescăia, schimonosindu-şi buzele ca o maimuţă. Cratiţa de pe aragaz era golită pe jumătate.

— De ce stai în picioare şi nu te aşezi să mănânci ceva cu noi? Nici nu l-ai sărutat pe Marius! E fratele tău! Ce ai împotriva lui? Marius, ia spune lu' mama, unde ai umblat atâta amar de vreme?

Ologul lovi farfuria cu lingura, răspândind toate boabele de fasole prin toată bucătăria. Mama sări să le adune. Am intrat în sufragerie.

Tata urmărea la televizor o emisiune de ştiinţă. Stătea în poziţia sa favorită, cu picioarele întinse pe scaun. M-a privit trist, cu gândul pierdut:

— Ai pierdut banii şi paltonul.

— Tată, cine l-a omorât pe domnul Remus?

— Ai pierdut banii, ofticosule!

Deodată, uşa sufrageriei se trânti de perete şi în prag apăru Luiza.

În spatele ei, mai înalt cu un cap, Boby mesteca gumă.

— El e, îl arătă Luiza cu degetul pe tata.

Am vrut s-o strig pe mama. Am văzut-o pe Luiza muşcându-şi buza de jos cu lopătarii. L-am văzut pe tata încremenit, cu privirea pe televizor. Boby se repezi spre pat, doborî scaunul pe care stătusem şi-şi ridică centura deasupra capului.

— Mă omoară, fraţilor! strigă tata pentru ultima oară şi Boby îl lovi cu sete peste faţă.

Apoi îl lovi în cap, o dată şi încă o dată şi tata nu se feri. Suporta loviturile rockerului, iar acesta continua fără milă. Luiza se rezemase de tocul uşii. Eu priveam. Şi mama îl hrănea pe Marius în bucătărie.

Şi Luiza începu să plângă cu ochii deschişi. Şi Boby lovea. Un strigăt ascuţit îl opri. Nu strigase tata. Strigătul venise parcă din tavan şi rockerul ridică privirea:

— Ce hartă haioasă! Seamănă cu harta Americii!

Sora mea fugi la fereastră. De afară venise strigătul. Rockerul se întoarse la Luiza, aşteptând cu centura pregătită. Tata leşinase în pat, cu picioarele întinse pe scaun. Luiza deschise uşa balconului şi ieşi.

Boby o urmă. Am ieşit pe balcon, atras de şirul de ţipete ascuţite.

În locul unde o lăsasem pe plajă, domnişoara Puşa ţipa şi ne făcea semne.

Zbura cu motoarele oprite. Pe măsură ce se apropia de blocul nostru, pierdea din înălţime. Părea un vultur care se pregăteşte să atace ultimul etaj al blocului. Dar îl ocoli într-un cerc uriaş şi se întoarse deasupra mării. Era un avion alb. Căuta un loc de aterizare.

Nu mai avea şanse să coboare pe pământ. Ateriză pe burtă, stârnind cu aripile albe valuri în apropierea epavei.

— Se scufundă, al dracului! regretă Boby.

— A sosit Marius, strigă Luiza şi rockerul chiui, ridicând centura în semn de victorie. Să coborâm, ordonă sora mea.

În hol ne aştepta mama.

— Luiza! Uite cine a venit la noi! Marius! Marius a mâncat tot din farfurie. Nu vrei să mănânci. Nu vrei să mănânci şi tu doi cârnăciori cu fasole?

Mama intră în bucătărie şi trase un taburet pentru Luiza. Întinse mâna după o farfurie, dar Luiza îi trânti taburetul peste picioare.

Mama protestă:

— Luiza! Cum te porţi cu mama ta?

— Uite-te pe geam! Uite-te pe geam!

Mama se retrase la fereastră, fără să-şi ridice palma de pe creştetul ologului. Se uită nedumerită:

— Ce este? Nu văd nimic. De ce nu vrei să mănânci cu noi?

— Uite-te în largul mării!

— E un avion!

— A venit Marius! Şi Luiza porni spre uşă.

Pe plajă, domnişoara Puşa alerga aiurea, cu picioarele goale, chiuind ca rockerii lui Boby. Avionul plutea în dreptul blocului nostru.

Avea un bot ascuţit, o coadă albă şi multe hublouri. Vântul din larg nu părea să-l mişte. Mama coborî cu paltonul pe umeri, în papuci, dar nu se alătură grupului nostru. Nimeni dintre noi nu avea curajul să întrebe cu voce tare ce caută avionul alb şi strălucitor în apele noastre.

După un ceas de contemplare, ne-am trezit cu sergentul-major Grigore Postolache.

— Cred că mi-au trimis americanii rezultatul concursului. Am câştigat, îmi şopti poliţistul cu o voce sugrumată de emoţie.

— Dacă nu a coborât nimeni, înseamnă că ne aşteaptă, s-a trezit Luiza. Să nu mai pierdem timpul! Pornim înot la ei!

— Nu e drept! sări Puşa s-o oprească. Apa e rece şi nu toţi putem să înotăm în apa asta. Eu am o barcă pneumatică, am şi vâsle la ea!

Şi fără să aştepte aprobarea cuiva, domnişoara fugi spre bloc.

Sergentul-major nu se arătă mulţumit de iniţiativă. Ne ţinu un curs scurt despre necesitatea adoptării unor măsuri de prevenire…

Prevenire la ce? se interesă Boby.

„La pericole!” Şi ne sfătui să ne facem rost de haine de protecţie, pe el îl apără uniforma. Mama, care se apropiase de noi, îşi aminti de cele patru măşti de gaze pe care Marius ni le trimisese de Crăciun. I-am explicat că măştile n-au fost trimise de Marius, le-am găsit pe plajă, şi mai mult, nu sunt bune de nimic, dar nu m-a auzit. Sunt bune! Du-te şi adu-le!

— Să nu-i spui nimic lu’ taică-tu! Dacă vede pe geam şi vrea să vină bine! Dar nu-i spune, că iar o să am scandal! mă atenţionă mama.

Am urcat în fugă cele patru etaje, pentru că domnişoara Puşa coborâse deja cu barca pneumatică şi cu cele două vâsle din lemn lustruit. Mama lăsase uşa deschisă. În hol mirosea a urină. La televizor se transmitea un buletin de ştiri. Masa din sufragerie era răsturnată şi deasupra ei atârnau picioarele goale ale tatălui meu, Ilie Hermeneanu.

Tata pendula uşor în laţul curelei sale. America din tavan pierduse nişte var în dreptul lustrei din cauza greutăţii pe care o suporta. Din spatele unui scaun, ologul mă privea cu ochii holbaţi. Răsufla haotic şi gemea. Au luat măştile de gaze din şifonier şi am fugit.

Între timp barca fusese lansată pe mare. Luiza verifică cele patru măşti şi le aruncă în barcă. Grigore Postolache s-a urcat primul, apoi domnişoara, ajutată de Boby. Am urcat înaintea Luizei.

— Taică-tu de ce nu vine? mă întrebă mama de pe mal. Ţ i-am spus să-l chemi.

— L-a chemat de zece ori, răspunse Luiza în locul meu. Ce vrei, să-l iau cu forţa?

— Luiza, ţie îţi vine uşor să vorbeşti, dar eu rămân cu el, că voi plecaţi. Nu uita că el te-a crescut, a adus bani în casă, are tot dreptul să-şi vadă fiul. E datoria mea să-l anunţ.

— Dar nu vezi că nu vrea să coboare? Hai, urcă!

— Eu nu merg, duceţi-vă voi! Eu mă uit de aici!

— Tu te uiţi de aici, o maimuţări Luiza. Ce vezi de

aici? Aşa ai trăit mereu, cu frica să nu-i ieşi din cuvânt şi uite ce-ai ajuns! Azi-noapte te-a bătut, nu?

— Din cauza ta!

— Că nu am vrut să mă mărit cu criminalul ăsta! Nu?

— Luiza, ne aude lumea! Aici e casa mea. eu nu plec din casa mea.

— Să ştii că dacă nu vii cu noi, eu nu mai am mamă. Puţin îmi pasă de tine, să te mănânce gândacii pe masă când ai să mori. Eu nu vin să te îngrop. Să te îngroape el.

— Haideţi doamnă, o să-i povestim noi domnului Hermeneanu cum a fost! Ne-apucă noaptea, protestă domnişoara Puşa.

Mama urcă încruntată în barcă, aşezându-se cu spatele la noi.

După ce urcă şi Luiza în braţele lui Boby, dezechilibrând vizibil ambarcat

¸iunea, sergentul şi vecina noastră porniră să vâslească. Înaintam împotriva vântului. Mama îşi scoase din buzunarul paltonului un batic şi îşi acoperi părul. Apoi se cocoşă la pupa, fără să-i pese de obiectivul expediţiei. Blocul nostru se vedea acum, într-adevăr, ca un castel de cărţi de joc. Cei din faţă vâsleau voinicеşte. Luiza şi Boby urmăreau atenţi înaintarea. Aproape că ajunsesem şi vântul se liniştise. Vedeam clar hublourile, cabina pustie a pilotului, coada fără însemnele unei companii aviatice şi chiar beculeţele montate pe fuselaj. Avionul semăna cu o balenă obosită, deşi nu văzusem în viaţa mea balene obosite.

Ne-am apropiat de o aripă, lată cât un careu de fotbal. Aeronava nu părea să fi suferit stricăciuni. Domnişoara Puşa se opri din vâslit, lăsându-l pe poliţist să conducă barca spre aripa avionului. Ne-am oprit brusc, parcă eşuasem pe un banc de nisip. Aripa era curată, iar avionul era înalt cât trei etaje ale blocului nostru. Pe hublouri nu se zărea nicio mişcare omenească. Mama întoarse capul. Domnişoara Puşa sparse tăcerea, propunându-ne să-l înconjurăm, poate pe partea cealaltă cei dinăuntru ne vor vedea. N-avea niciun rost, era un

efort inutil. Atunci, haideţi să strigăm, insistă domnişoara. Poate ne aud dacă sunt atât de chiori. Am început să strigăm pe diferite tonuri, poliţistul îşi folosi fluierul, Boby chiui, mama strigă apăsat „Marius”, Luiza încercă un „Ajutooor!” fără niciun rezultat.

— Mai bine ne întoarcem! O să vină singur acasă, când o să-l răzbească foamea, spuse mama dezamăgită.

— Poate dorm, ne încurajă Puşa. Dacă aş avea o piatră le-aş sparge geamurile.

Luiza sări din braţele rockerului direct pe aripa avionului:

— Pământ! strigă la noi, fericită.

Renunţase la pantofi. Merse pe aripă, în vârful picioarelor, până la corpul avionului. Îl atinse cu palmele, apoi se întoarse la noi, dând din cap, ca şi cum este adevărat, nu-i o iluzie. Îşi lipi urechea de fuselaj. Iar se întoarse, dar ridică din umeri. Boby o urmă. Nu renunţă la cizme. Deşi aripa părea fragilă, avionul nu se balansă. Sări din bancă şi poliţistul, întinzându-i mâna domnişoarei, dar rămase cu ea în aer, vecina noastră căsca gura la uşa deschisă a avionului. Cineva o deschisese şi ne instalase o scară metalică ce ajungea până la aripa pe care acostasem. Domnişoara ne arătă doar cu degetul şi am înţeles cu toţii. Am urcat scara pe rând, eu ultimul, după mama. Când am ajuns înăuntru, mama dispăruse şi în locul ei îmi zâmbea o femeie blondă, în uniformă albastră, care mă salută cu o înclinare a capului.

— Săru’ mâna, i-am spus speriat, fără s-o privesc atent.

Era tânără. Mi-a arătat cu mâna întinsă direcţia pe care trebuia se urmez. Nu mai urcasem într-un avion şi nu ştiam să numesc ceea ce mă înconjura. Împins parcă de privirea blândă a stewardesei, am ajuns în sala pasagerilor, cu fotolii pe două rânduri, luminată fosforescent din tavan. Călcam pe un covor moale, roşu. Ceilalţi îşi ocupaseră deja locurile în fotoliile înalte. Mama, la geam, îmi făcu semn să-mi şterg pantofii la intrare, Boby murdărise covorul cu cizmele lui. Dar la intrare n-am descoperit niciun preş. Am

renunţat, intimidat de femeia blondă care venea din urmă şi m-am aşezat lângă mama, în al doilea rând. În faţa noastră, Puşa şi Grigore. Pe şirul de fotolii vecin, ceva mai în spate, se instalaseră Luiza şi Boby. Numai noi în marele avion.

Un aer răcoros venea din tavanul fosforescent. Stewardesa închise uşa şi se aşeză la perete, cu mâinile la spate, în faţa noastră, ca un gardian.

Ne zâmbea ca şi cum ne-ar fi cunoscut de mult şi, iată, ce ocazie fericită să ne întâlnească! Printre cele două fotolii din faţa mea, am zărit-o pe domnişoara Puşa răsfoind o revistă color. De spatele fotoliului ocupat de Grigore era prinsă o plasă subţire în care se afla o carte cu coperte albe. Am înţeles că trebuie să fie o revistă ce prezenta itinerariul şi informaţiile turistice. Mama se gândi la acelaşi lucru şi scoase din plasa ei o altă carte. Stewardesa ne urmărea zâmbitoare. Am scos cartea din plasă şi am deschis-o la prima pagină. Era goală. Nici pe următoarea nu era tipărit ceva. După încă o pagină, am descoperit următoarele rânduri:

„Cei doi turişti polonezi, pe care-i învăţasem scăldatul în nisip, plecaseră în ultima noapte de august, achitându-şi în grabă nota de plată la hotel”.

În rest, paginile erau albe. Mama mă lovi cu cotul şi-mi arătă cu degetul pe o filă din cartea ei:

„Compoziţia de glazură se prepară exact ca pentru bezele. Se bate pe apă clocotită şapte-opt minute, să fie înfierbântată şi să-şi menţină forma, să nu se lăţească în tavă. Compoziţia se pune pe un platou de tort în grămadă cât mai înaltă…”

Mama îmi făcu semn cu ochiul, zâmbind pentru prima dată. O voce dintr-un difuzor ascuns spuse ceva scurt, la care stewardesa veni la fotoliul din faţă şi-i ajută pe Puşa şi pe Grigore să-şi monteze centurile de siguranţă. Şi pe noi ne ajută. Blonda avea un ten îngrijit şi ne ameţi cu un soi de parfum fin. Luiza şi Boby pricepuseră comanda din difuzor şi îşi legară singuri centurile. Stewardesa doar le verifică.

Luiza o întrebă ceva în englezeşte şi blonda dădu din cap, amabilă.

Toţi trei au râs. Scena o încurajă pe mama. Ar fi vrut să ştie de ce au râs. Stewardesa se aşează la locul ei, la uşă, cu mâinile la spate.

După câteva clipe, vocea din difuzor rosti o comandă scurtă şi femeia se ghemui, legându-şi repede o centură scoasă din perete. Imediat, am auzit motoarele. Mama mă lovi cu cotul, făcându-mi semn la hublou.

Porniserăm. Aripa avionului lovea în viteză spuma valurilor. Mama mă trase mai aproape de geam. N-am mai avut timp să zăresc blocul nostru, aripa fu înghiţită de apă şi, instantaneu, hubloul deveni verde, ca geamul unui acvariu.

— Am decolat, îmi şopti mama.

Stewardesa ne ajută să ne desfacem centurile. Domnişoara Puşa îi arăta poliţistului ceva cu degetul pe hublou. Grigore dădu din cap, minunându-se. În spate, Boby se instalase comod cu două căşti pe urechi, ale căror fire coborau în braţul fotoliului.

Îşi scutura capul în ritmul unei muzici numai de el trăită. Luiza citea concentrată din cartea ei albă. Am încercat să-i fac un semn din mână, dar nu m-a observat. Pe coperta cărţii am zărit desenată o cruce. Stewardesa ieşi pe uşa pe care o păzea. Mama mă trase de mână:

— Uite ce lumini au ăştia! Aşa de repede am ajuns?

Nu aşteptă răspunsul meu. Se rezemă cu fruntea de hublou, în gura unui peşte mare, care ne privea cu nişte ochi bulbucaţi. Peştele căscă gura, apoi lovi hubloul cu coada şi dispăru în beznă, lăsând în urmă un şirag de bule strălucitoare. Domnişoara Puşa şi Grigore schimbaseră locurile. Poliţistul îşi lipise nasul de geam şi domnişoara exclama la fiecare peştişor sau algă pe care o vedea. Îşi arătau reciproc cu degetul tot felul de nimicuri. Vocea din difuzor reveni odată cu intrarea stewardesei. Femeia ţinea în braţe mai multe măşti de gaze, asemănătoare cu ale noastre. Boby nu le uitase în barcă. Le arătă stewardesei care dădu afirmativ din cap. Ni le împărţi pe ale noastre,

iar celor din faţă le dădu două măşti din partea echipajului. Apoi dispăru pe aceeaşi uşă şi vocea din difuzor tăcu. Rockerul nu mai asculta muzică. Şi Luiza renunţase la citit, privind absentă pe hublou.

Femeia blondă apăru pentru ultima dată. Ne ajută să ne fixăm măştile pe figură. Prin uşa lăsată deschisă, am zărit un tub gros cât ţevile de apă caldă din blocul nostru, de al cărui capăt erau montate mai multe guri filetate de robinet. Cu ajutorul unor furtunuri, stewardesa montă cu îndemânare tuburile fiecărei măşti la una din gurile filetate. Avionul se opri fără ca vocea să ne avertizeze. Stewardesa ne făcu semn să ne ridicăm. Ne-a condus până la uşa avionului.

Au ieşit mai întâi Puşa şi Grigore ţinându-se de mână, ca nişte miri, apoi mama, trăgându-mă curajoasă de mână. Luiza şi Boby ne-au întrecut, luând-o la fugă pe nisipul subacvatic. Au început să ţopăie, să aplaude, să se îmbrăţişeze. Mama m-a strâns în braţe.

Renunţase la palton şi ar fi vrut să mă sărute, dar am făcut-o atentă să nu ne încurcăm furtunurile prin care respiram. Poliţistul îi arăta domnişoarei peisajul care ne înconjura: o întindere de nisip violetă, cu hotarele stabilite de întunericul apei. Pe botul avionului se aprinse un reflector care începu să ne urmărească. Apa deveni verde şi descoperind un banc speriat de peşti. O pisică de mare, pe care o mai văzusem doar la televizor, trecu pe deasupra noastră. Curând, după ce ne-am revenit din surpriza luminoasă a reflectorului, amânceput iar să ţopăim, să ne îmbrăţişăm. Respiram în mască un aer tare, cu parfum de piersică. Furtunurile măştilor nu ne permiteau să ne depărtăm prea mult de avion, dar noi eram fericiţi. Apa era caldă. Domnişoara Puşa căzu în genunchi, cu capul în nisip. Poliţistul îi sări în spate, o glumă! Boby şi Luiza se fugăreau. Mama ţopăia şi îmi făcea tot felul de semne. În lumina verde a reflectorului, o siluetă cu masca pe figură se strecură printre noi. Mai întâi o opri pe mama din ţopăieli şi-i îi făcu semn cu mâinile: gata! Aerul tare din mască se rărise. Respiram ceva mai greu. Mama nu

pricepu de prima dată şi intrusul făcu acelaşi gest: gata! Câmpinse brutal spre avion. Apoi se ocupă de poliţist, eliberând-o din strânsoare pe domnişoara Puşa. Le explică la amândoi, după ce-i ridică în picioare: gata! Ei dădură din cap: mai vrem. Gata!

Nu se poate? Nu! îiâmpinse şi pe ei la avion. Mama deja dispăruse. Boby n-o mai fugărea pe Luiza. Văzuse gestul intrusului şi, când acesta se apropie, îi făcu un semn obscen. Intrusul îl lovi peste mască, doborându-l. Apoi îl ridică pe picioare şi-l împinse în direcţia obligatorie.

Boby se împleticea. Traseul omului nu mă ocoli. De la distanţă îmi făcu semn: gata! Marius? Era înalt cât Marius, dar îmbrăcat într-un costum de scafandru. L-am ascultat, îndreptându-mă spre avion. Boby se chinuia să urce scara metalică. La baza scării, m-am întors. Cu mâinile la spate, intrusul se opri în faţa Luizei. Aşteptă ca sora mea să-i execute ordinul, să se întoarcă odată cu noi. Dar Luiza îşi scoase masca şi părul ei se răvăşi în lumina verde din adâncuri.

* * *

Corpul Luizei a fost găsit după două zile, prins în elicea epavei cargoului. L-a găsit Boby, după mai multe scufundări în zonă, ajutat de rockerii săi. În aceeaşi după-amiază au apărut pe plajă doi bărbaţi într-un Fiat nou. Au coborât zgomotoşi, îmbrăţişându-mă şi adresându-mi cuvinte în limba lor. Arhitectul pitic şi bărbos din Bucureşti le-a explicat într-o engleză stâlcită că trebuie să-şi ascundă maşina în spatele hotelului, peste o jumătate de oră, blocul cu opt etaje va fi demolat prin implozie. N-a ştiut să le spună „implozie” în engleză, dar le-a făcut un „buuum”, umflându-şi obrajii păroşi. Echipa sa de muncitori montase deja firele şi aştepta ca vântul din larg să se potolească.

— Blocul ăsta nu mai interesează pe nimeni, spuse arhitectul, vorbind mai mult pentru sine.